Illinois U Library

7-8
57. årgang
Juli-aug. 1955

NYBYGNINGER VED TEKNISKE HØJSKOLER

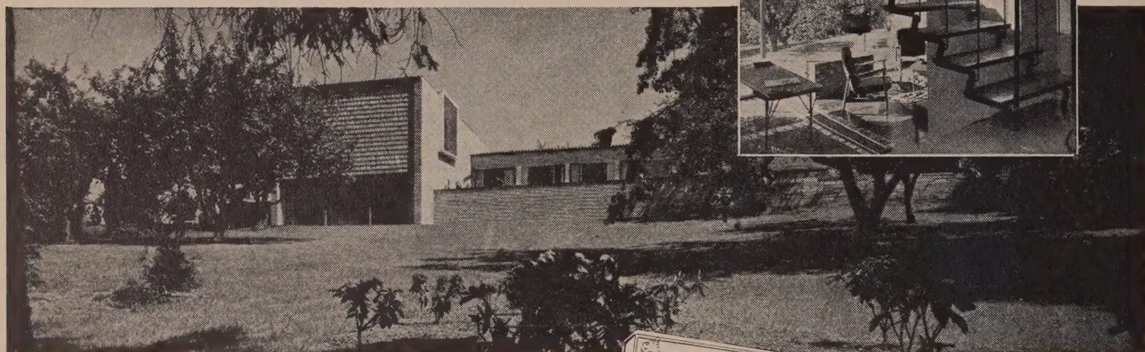
ARKITEKTEN

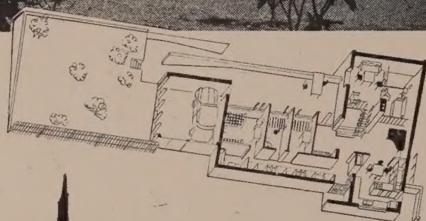
TIDSSKRIFT FOR ARKITEKTUR OG DEKORATIV KUNST

MÅNEDSHÆFTE

UDGIVET AF ARKITEKTENS FORLAG. REDAKTION OG EKSPEDITION: BREDGADE 66. KØBENHAVN K

Gilbarco er fyr og flamme for nutidigt byggeri

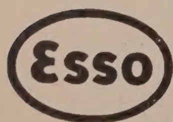

Når byggeprisen er 550.- kr. pr. □ m må ingen plads ødes på grimme, snavsede fyr- og brændselsrum

Civilingeniør Jørgen Varmings dejlige villa på Skovvej i Charlottenlund er et rigtigt ønskehus, der udnytter terrænets muligheder og giver en masse opholdsplads inden døre. F. eks. er der i den højre fløj foruden køkken også en morsom og utraditionel opholdsstue i 3 planer. Normalt ville man vel være betænkelig ved opvarmningsproblemet i et rum af denne form — men det klares nemt med et Gilbarco oliefyr, der forøvrigt er anbragt i et lille fyrrum under samme fløj. Gilbarcofyrets 4.000 liter store olietank er nedgravet på grunden lige for enden af den lange korridor — og man har sparet de kælderrum, der ellers uundgåeligt ville have stjålet en del af husets charme ... og en stor bid af byggesummen.

GILBARCO har økonomikobling og et specielt, patenteret fladt brænderhoved, der udnytter olien til sidste dråbe — og giver en dejlig varmeøkonomi. Der er Gilbarco-typer til huse af enhver størrelse — og vi er naturligvis med glæde til disposition med alle oplysninger, brochuremateriale — og med råd og bistand ved løsning af specialopgaver. Tal med vore ingeniører om det.

GILBARCO OLIEFYR

DANSK ESSO A/S • SANKT ANNÆ PLADS 13 • C. 2890

ARKITEKTEN

Tidsskrift for arkitektur og dekorativ kunst

Redaktør: Arkitekt Jens Mollerup (ansv. efter presseloven).

Leder af redaktionsudvalget: Arkitekt Johan Pedersen.

Redaktionsudvalg: Arkitekterne Viggo Møller-Jensen, Erik Nilsson, Elliot Hjuler, Henning Meyer og Gehrdt Bornebusch.

Arkitekten udsendes i to udgaver, dels et aktuelt ugehæfte hver onsdag og dels 12 illustr. månedshæfter årligt.

Abonnementsprisen for begge hæfter tilsammen er 20,00 kr. pr. kvartal, ugehæftet alene 10,00 kr., månedshæftet alene 10,00 kr.

Løssalgspris: Ugehæftet 1,00 kr., månedshæftet 4,00 kr.

Annonceredaktør: Bertel Barnholdt.

Annonce- og abonnementsekspedition: Bredgade 66, København K, Minerva 1290*.

Redaktionssekretærer: Ruth Stilling (tekst), Lillian Schmidt (annoncer).

Redaktionens adresse: Bredgade 66, København K, Minerva 1290*.

MÅNEDSHÆFTE 7-8, 1955

INDHOLD:

Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole, laboratorieanlæg ved Øster Voldgade. Af arkitekt M.A.A. C. O. Gjerløv-Knudsen, s. 97.

Klubhus for de studerende ved den Kongelige tekniske Højskole, Stockholm. Af arkitekter S.A.R. Bengt Lindroos og Sven Markelius, s. 107.

Nybygninger ved Chalmers tekniske Højskole, Göteborg. Af arkitekt S.A.R. Melchior Wernstedt, omtalt af arkitekt S.A.R. Jan Wallinder, s. 116.

Laboratoriebygning for Massachusetts Institute of Technology. Af arkitekter Anderson og Beakwith, s. 123.

Studenterkvarter ved Harvard Universitet, U.S.A. Af arkitekt, professor Walter Gropius, s. 126.

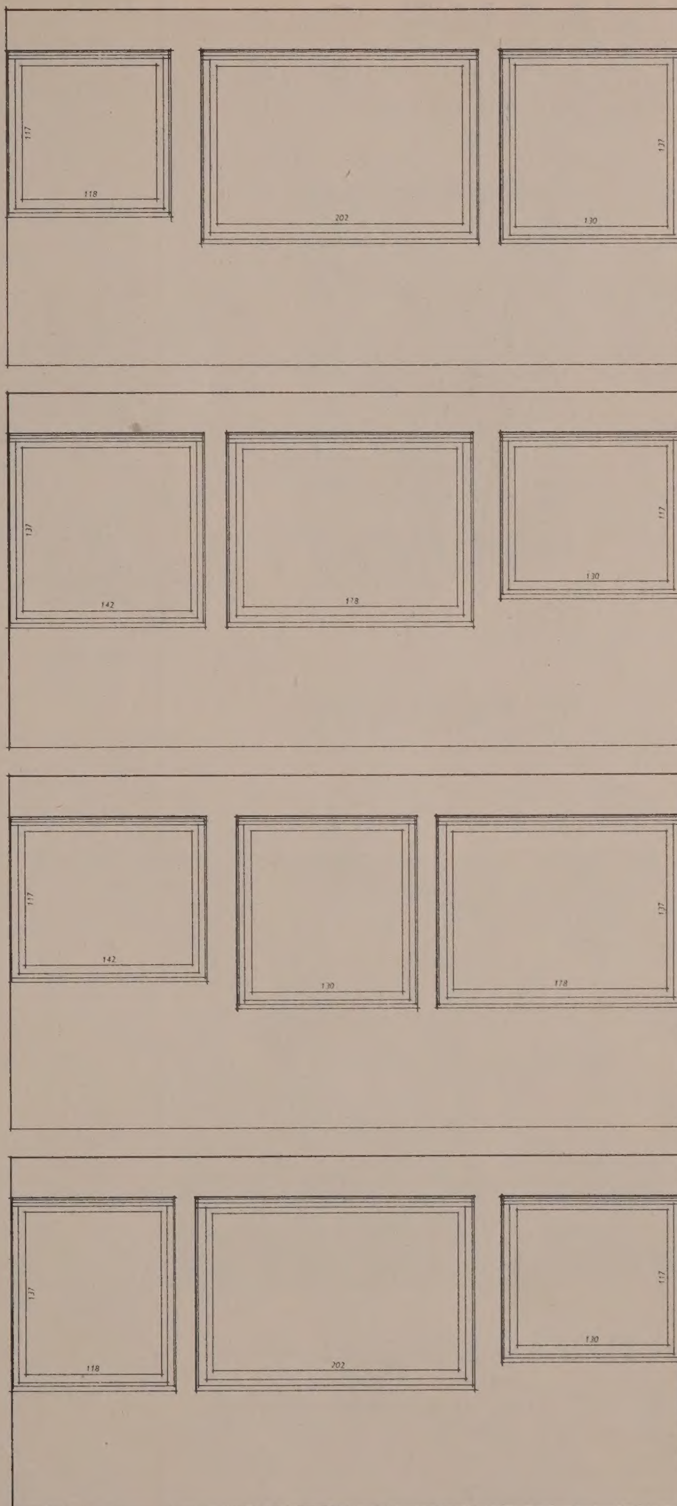
Referatkort og annonceindex

Referatkort på de i dette hæfte gengivne bygninger findes på annonceside 60.

Annoncørfortegnelsen er anført på annoncesiderne 50–56.

ARKITEKTENS FORLAG

Bredgade 66, Kbh. K. Minerva 1290*. *Fg. forlagsleder:* R. Dahlmann Olsen, (sekretær i forlagets bestyrelse)

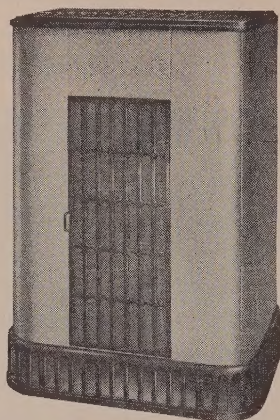

A/s PERSPEKTIVA

VESTERBROGADE 18

KØBENHAVN V

VARME
til hele eenfamiliehuset og varmt vand

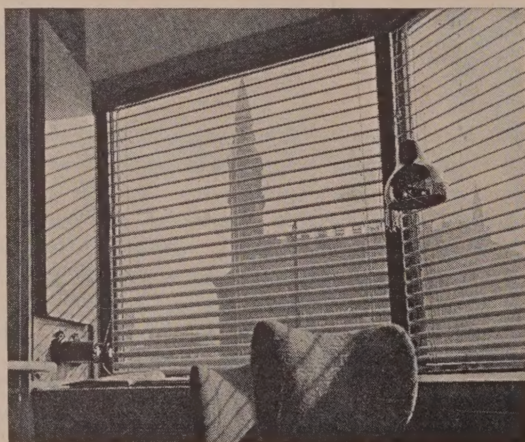

Lad vor ingeniørafdeling se på Deres tegning

AKTIESELSKABET

C. M. HESS

FABRIKKER · VEJLE

Capri letmetal persiennen til enkelt- og dobbeltvinduer er fremstillet af de mest udsøgte materialer og forarbejdet med megen omhu.

Eneste persienne monteret med 8-trådet 100% ren fransk nylonstige.

SKANDINAVISK PERSIENNEFABRIK

Svanemøllevej 104 . HELLERUP . Telefon HELrup 7632

English Summary

Arkitekten's Publications: Weekly Edition (Tuesday) and Monthly Edition (12 illustrated issues a year).
The annual subscription rate for Weekly Edition: D. Kr. 40,00.
The annual subscription rate for Monthly Edition: D. Kr. 40,00.
Combined subscription to both editions: D. Kr. 80,00.
Subscription and editorial offices: Bredgade 66, Copenhagen K.

Technical University of Denmark

By C. O. Gjerløv-Knudsen, architect M.A.A.

The buildings of the Technical University of Denmark shown in this issue are the quarter of the main part of training of engineers within all sections (building engineering, electrical engineering, chemistry, and mechanical engineering), of technical research in Denmark, and of the Technical Library of Denmark. Building operations were started in 1929 and were made in seven stages, but have not yet been completed; the original intention was to complete buildings during a period of ten years, but this was not possible, and, moreover, the technical development has caused a considerable extension of the original plans for the university.

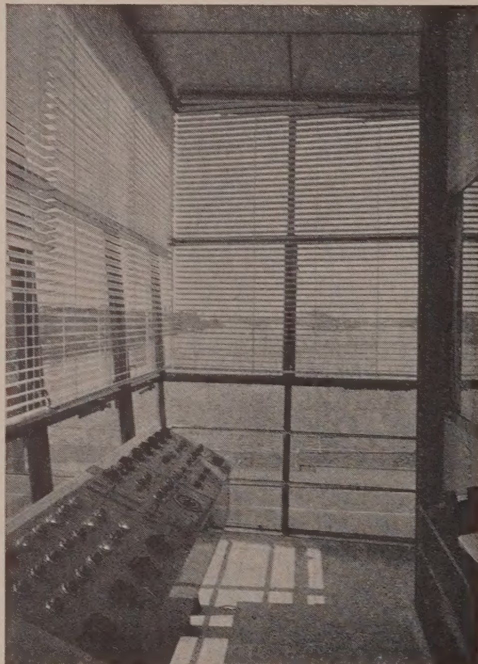
The buildings so far completed cover laboratories, drawing offices, and libraries for the different sections, ten auditoriums (six of which have 90 seats, two 150, and two 200 seats) and a common hall with about 800 seats. In the centre of the building the central hall with four balconies; it is used for traffic distribution among the different sections, and at exhibitions and conferences it is the main hall. The building in front of the central hall covers main entrance with entrance hall and cloak-rooms and Technical Library of Denmark. – Fronts and main partitions of the laboratory buildings are brick, all floor partitions and roofs reinforced concrete. The total floor space of buildings completed: 45.000 sq. m.

L. F. Foght præsenterer: Møbelstof, dessin „Yak" tegnet af arkitekt Erik Ole Jørgensen

Kirsch

PERSIENNER
GARDINSTÆNGER

Brotårnet på den nye Langebro er monteret med Kirsch letmetal persienner med S-lameller og Træklet gardinstænger

Kirsch

FINDES I TYPER
PASSENDE TIL ETHVERT
VINDUE

J. NIELSEN A/s Kirsch

NØRREBROGADE 32 * KØBENHAVN N * C. 6631*

AARHUS:	ODENSE:
RANDERSVEJ 144	KONGENSGADE 31
TLF. 6 93 77	TLF. 14518

Recreation Centre for Students at Tekniska Högskolan, Stockholm

By Bengt Lindroos and Sven Markelius, architects SAR.

In 1930 a recreation centre for students (architects: Sven Markelius and Uno Åhren) was inaugurated, but as early as 1938 it was too small. It was not, however, until 1950 that the plans for an extension were really taken up. – The additions have caused some rebuilding and replacement of the premises built in 1930, but are in fact an extension of these; thus, the new dining hall has immediate connection to the old one. The building is of reinforced concrete with outer insulation of siporex; fronts partly framework construction with parapets of tile or wood. The building is terrasit plastered.

Buildings for Chalmers Tekniska Högskolan

By Melchior Wernstedt, architect SAR.

In 1920 land was granted for the Chalmers Institute of Technology as it then was called, where after six years the building for physics and chemistry was completed. It was designed by the Origo group of architects: Arvid Fuhre, Hugo Jancke, Conny Nyquist and Karl Samuelsson. In 1924 these architects also conceived a site plan for the transforming of the institute into a college.

The plan for the present Chalmers College is designed by Melchior Wernstedt, architect to the Chalmers building commitee since 1936. The particular nature of the technical subjects exceeded the scope of a uniform building program. The building for the college has become a series of establishments each having its individual character. The students' house is demonstratively averted from the buildings intended for study and research – in the periphy of the grounds.

M. I. T. Laboratory, Cambridge, Mass.

By Anderson and Beakwith, architects

The Dorrance Laboratory of Biology and Food Technology was named in memory of an M. I. T. alumnus, John Thompson Dorrance, former president of the Campbell Soup Company. Made possible through a grant from the company of $ 1 million the building consists of eight floors of research and teaching laboratories – the lower three devoted to food technology, the upper five to biology. The facilities are used for both graduate and undergraduate work.

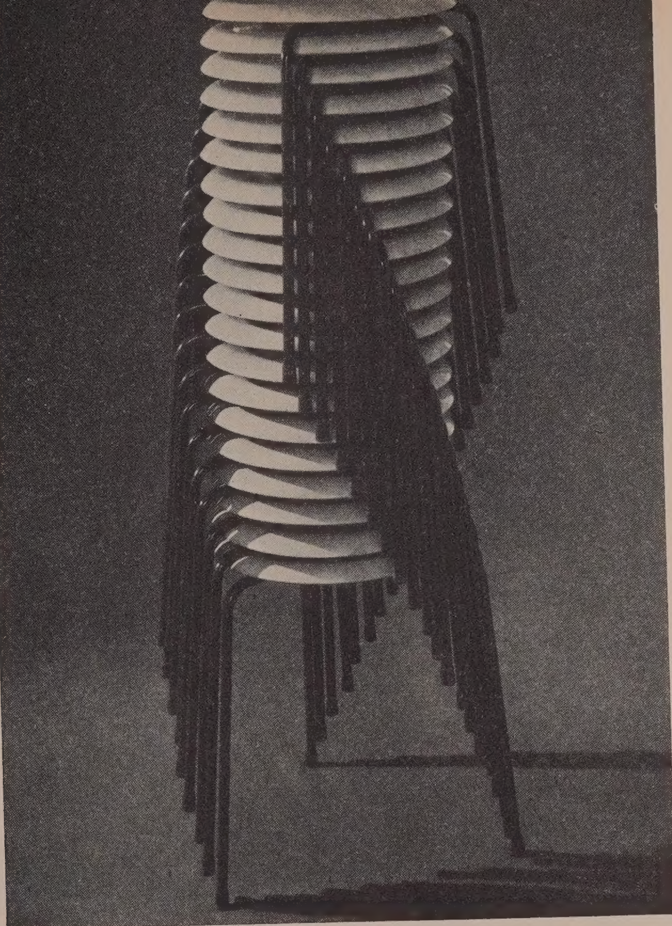
Students' Quarters at Harvard University U.S.A.

By Walter Gropius, professor, architect

In 1951 Walter Gropius in collaboration with a group of young architects (Norman Fletcher, Robert McMillan, Benjamin Thompson, Louis McMillen) designed residential buildings for students at Harvard University with accomodation for 550 students. There are six residential buildings, a building with meeting rooms and sitting rooms, and a common building with dining premises. The buildings form a live group which in spite of their modern architecture in a beautiful manner are adapted to the character of existing buildings.

Taburet nr. 3150.
Diameter 33 cm, højde 45 cm.

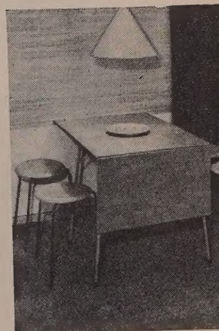
Udførelser:
Sæde i naturbøg med brune ovnlakerede ben
Sæde sortbejdset med nikkelbehandlede ben
Sæde i teak med nikkelbehandlede ben

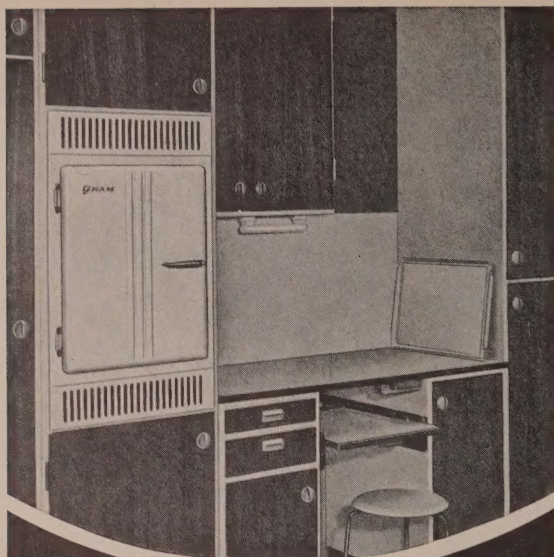

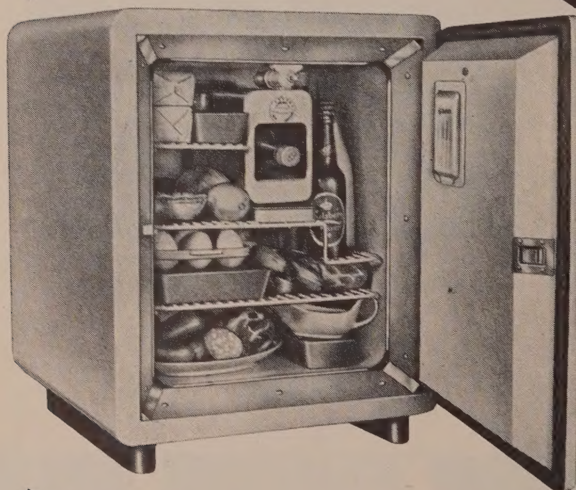

FH

RITZ HANSENS EFT. A/s . DRONNINGENSGADE 3 . KØBENHAVN K . CENTRAL 1673

GRAM
Køleskabe

Der vil altid være et GRAM køleskab - fritstående eller til indbygning, med kompressor eller efter centralkøle - eller absorptionsprincippet - der passer ind i netop det projekt De har på tegnebordet. Vi hjælper Dem gerne med Deres projekteringsarbejde.

BRØDRENE GRAM A/S

VOJENS . TELEFON 41421

Vi fremstiller også industrielle køleanlæg til alle formål.

Danmarks tekniske Højskole i den sidste menneskealder

Af professor, dr. techn. A. H. M. Andreasen

I tilslutning til gengivelsen af Den polytekniske Læreanstalts bygningsanlæg optrykkes i det følgende med professor, dr. techn. A. H. M. Andreasens tilladelse et uddrag af det af ham skrevne afsnit i festskriftet, som læreanstalten udgav i 1954 i anledning af 125 året for højskolens oprettelse.

Eet hundrede og femogtyve år er nu hengået, siden H. C. Ørsted ved kongeligt reskript af 27. januar 1829 fik oprettet Danmarks første tekniske højskole, og intet er vel mere naturligt, end at Den polytekniske Læreanstalt – således hed højskolen forøvrigt også dengang – benytter lejligheden til at fortælle offentligheden lidt om de opgaver, det danske samfund har betroet den at løse, samt lidt om, hvorledes disse opgaver i det daglige gribes an, og om de vilkår, hvorunder der arbejdes.

Ved en sådan lejlighed havde det måske været mest nærliggende, om man lod blikket glide tilbage til de dage, da højskolen for første gang stod der som en realitet, men ihvorvel man kunne fremdrage mange og dyrebare minder ved et sådant historisk tilbageblik, vil vi her nøjes med at se på de sidste 25 år, og til en sådan begrænsning er der forøvrigt grunde nok. Dels blev højskolens historie behandlet ved 50-års jubilæet af daværende professor i matematik Adolph Steen og ved 100-års jubilæet i et fyldigt værk af professor J. T. Lundbye, og dels har de sidste 25 år været så begivenhedsrige, at disse i sig selv er et kapitel værd, og det af den simple grund, at verden i løbet af disse 25 år i mangt og meget er blevet en anden. Vel må det indrømmes, at den sidste menneskealder ikke har bragt os synderligt nærmere til en løsning af de store almenmenneskelige spørgsmål – de etiske og religiøse problemer, spørgsmålet om menneskets stilling i tilværelsen – skønt disse emner vistnok melder sig stærkere for vor tid end nogensinde før. Men hvori består da den store forandring, der er sket, og hvorledes er den fremkommet? Svaret er hurtigt givet: Vor teknik og dermed hele vort dagligliv har gennemgået en udvikling i et omfang og et tempo, som ingen for 25 år siden ville have drømt om.

For en teknisk højskole, der i hele sin funktion må afspejle den tid, den lever i, er der al mulig grund til at fastholde denne kendsgerning, og det er en selvfølge, at højskolen netop under en sådan udvikling må komme i søgelyset, så at det liv, der rører sig i den og i de dele af samfundet, som har relation til den, mere end tidligere må have offentlighedens interesse.

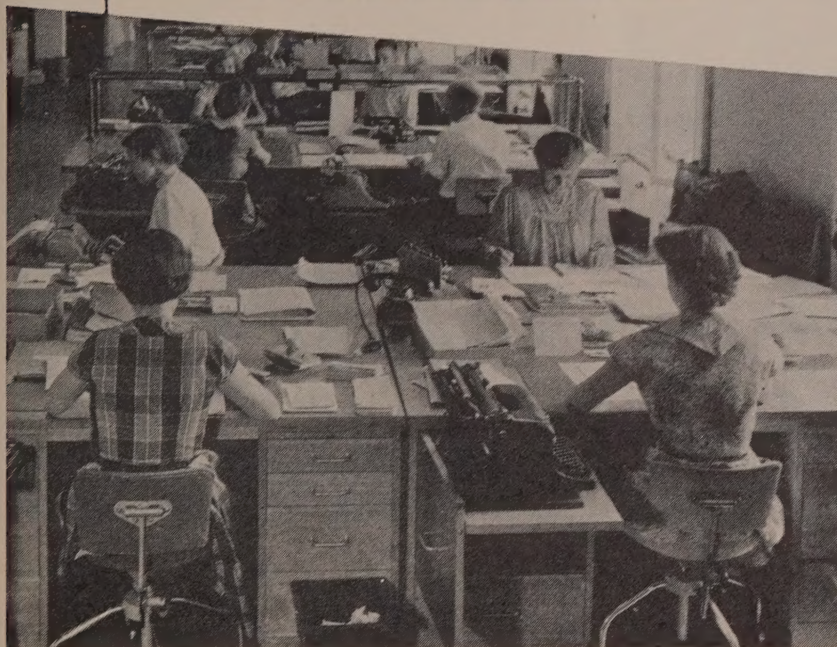
For ret at kunne få et indblik i dette liv er det imidlertid en nødvendig forudsætning, at man i store træk gør sig bekendt med den moderne teknik, ikke blot som den manifesterer sig under de hjemlige forhold, men i hele dens universalitet, thi det er en teknisk højskole betroet, ikke blot at registrere denne teknik som en slægternes arv, men også til enhver tid at fremme dens fulde udnyttelse. Udviklingen har tilmed villet det så, at en teknisk højskole tillige bør være med til at udvikle sin tids teknik og om muligt gerne være med til at skabe en helt ny.

KEVI BUTIKSSTOL (1) kan fastgøres til væg el. skab, og sædet klapper op, når stolen ikke bruges, så den kun fylder $3^{1}/_{2}$ cm. Klappet ned giver den behagelig hvile og støtte.

KEVI STOLE OPFYLDER ETHVERT KRAV

De moderne, praktiske KEVI kontorstole er specielt udarbejdede og er derfor de helt ideelle stole, der giver den bedste arbejdsstilling. KEVI kontorstole leveres i alle ønskede højder og udførelser med bevægeligt og individuelt indstilleligt ryglæn. Enhver KEVI-stol kan påmonteres armlæn.

Interiør fra et af landets største forsikringsselskaber, monteret med KEVI-stole.

KEVI KONTORSTOL (2) er den moderne, praktiske arbejdsstol, der forøger arbejdsglæden og formindsker trætheden.

KEVI INDUSTRISTOL (3) er højdeindstillelig og kan med et enkelt greb ændres fra drejestol til fast stol. Indst. ryglæn.

Den ny **KEVI STABEL-STOL (4)** fylder kun een stols plads, selv om mange er stablet oven på hinanden. Ideel til kantiner, forsamlingslokaler, værksteder m. v.

Den fjedrende KEVI-EXTRA (5). Meget praktisk og behagelig. Den afskærmede fjederanordning får sædet til at virke endnu blødere. KEVI-EXTRA leveres også uden fjederanordning.

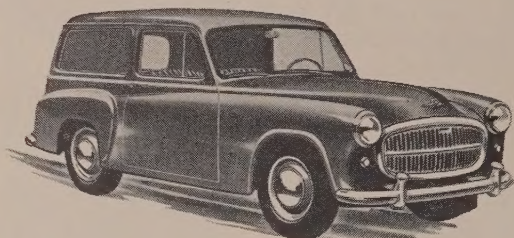

Specialfabrik for STOLE

KGS. NYTORV 21 . KBHVN. K . TLF.: MI 682

Hillman

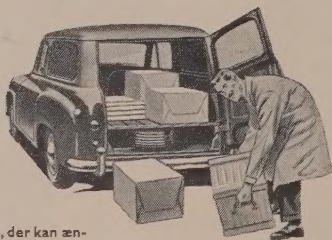
Delivery

- en tiltalende
løsning af Deres kørselsbehov
for kun 8800 kr.

inclusive varme- og luftkonditioneringsanlæg

Hillman Delivery varevognen har personvognens fortrinlige køreegenskaber og enestående økonomi. Det er en repræsentativ vogn med komfort i det indre og skønhed i det ydre. Den laster let sine 400 kg og er forsynet med den berømte 40 HK Hilmanmotor.

Se denne nye Hillman, der kan ændres til Handy-car, når forholdene tillader det. Hillman Delivery leveres omgående for kr. **8.800** på gule plader og kr. **12.682** på sorte plader excl. leveringsomkostninger

BRITISH MOTORS A/S

AUTORISEREDE FORHANDLERE

OVERALT

De tekniske landvindinger

Under sådanne omstændigheder må der være god grund til, at vi ved denne lejlighed begynder med at se på de tekniske landvindinger, der er gjort i de sidste 25 år, og lad os først anstille en universel betragtning. Som bekendt har teknikken til formål at tilfredsstille hele vort daglige behov, og her melder sig vel i første række sådanne fornødenheder som mad, klæder og boliger. Ser vi derfor først på vore ernæringsmuligheder, er det værd at lægge mærke til, at jordens befolkning i de sidste årtier er vokset meget stærkt, og at alt tyder på at denne vækst vil fortsætte i de næste generationer. Disse fakta er måske teknikkens mest håndgribelige resultat, thi ganske vist skaber en øget teknik nok flere muligheder, men ikke på den måde, at livet bliver lettere at leve. Foreløbig har det mest umiddelbare resultat i alt fald været, at der blev plads for flere mennesker, og at disse omgående meldte sig. Af teknikkens indsats i næringsmiddel-produktionen må først nævnes de sidste 25 års vældige udvikling af kvælstofgødnings-industrierne samt helt nye og overraskende kemiske midler til bekæmpelse af planteparasitter og til jordforbedring. Hesten er derhos i landbruget blevet næsten afløst af forbrændingsmotoren, idet traktorer og lastautomobiler nu er almindeligt anvendte. Landbruget er her, som på så mange andre punkter, blevet industri. Ernæringsfysiologerne har skabt et helt nyt begreb, de såkaldte vitaminer, d. v. s. bestemte kemiske stoffer, som normalt forekommer i føden, ganske vist i meget små mængder, men som ikke kan undværes, selvom de ikke betyder noget for legemets kaloriebehov. Også de sidste års store udvikling i konserverings- og køleteknikken samt indenfor emballageindustrierne må i denne forbindelse bemærkes.

En teknisk landvinding af uoverskueligt omfang er den moderne sygdomsbekæmpelse blevet. Først kom der en helt ny gruppe kemoterapeutika, de såkaldte sulfonamider, ved hjælp af hvilke vi på afgørende måde kunne tage kampen op med en stor del af menneskets mest almindelige infektionssygdomme. Senere kom det næsten mirakuløse penicillin og mange andre lignende „antibiotika" til. Et håndgribeligt resultat af denne udvikling er, at gennemsnitslevealderen i de sidste 25 år er øget stærkt; her i landet således fra 61 til 69 år.

En følge af denne nye tingenes tilstand er, at De forenede Nationer har set det som en af sine vigtigste opgaver at sikre den store befolkningstilvækst de fornødne levevilkår, herunder at få levnedsmiddelproduktionen og levnedsmiddel-fordelingen rationaliseret, bl. a. fordi mangler i denne henseende, lige til hungersnød, hos de store folkeslag anses for den vigtigste kilde til krig og andre uroligheder. I denne forbindelse skal det erindres, at den nye jordbrugsteknik endnu langtfra er trængt ud til de mindre udviklede, men ofte tæt befolkede lande, samt at forskellige forskere har udtrykt deres tvivl om, at jorden fortsat vil kunne brødføde den uafladeligt voksende menneskemængde, og meget tyder på, at vi for frem-

Glas hældt ud på et bord *

Det var i begyndelsen af den kristne tidsregning, at det første vinduesglas blev fabrikeret. Man har i Belgien fundet stykker deraf på de talrige romerske landsteder magen til dem, som blev fundet i Pompeis ruiner. De romerske glasmagere fra denne tid hældte det smeltede glas ud på et metalbord eller over ildfast jord. Det sand, som forud var strøet henover pladen, for at undgå at det smeltede glas hang fast i denne, bevirkede at den ene side af glasset blev ru og derved ikke var gennemsigtig.

20 århundreder senere er Univerbel vinduesglasset kendt over hele verden for dets glans

Univerbel

UNION DES VERRERIES MECANIQUES BELGES • S. A.

29, QUAI DE BRABANT • CHARLEROI

Serie: Vinduesglassets historie no. 1

10 ÅRS GARANTI

ICOPAL

...også for plane tage

AKTIESELSKABET
JENS VILLADSENS
FABRIKER
TLF. ASTA 2800*

tiden i stigende grad må rette vort blik mod de ernæringsmuligheder, vi kan aftvinge havet.

Indenfor vore beklædningsindustrier er der i de senere år dukket helt nye og på visse områder alt besejrende tekstilstoffer frem. Produkter med navne som „nylon“ og „perlon“ fik straks en begejstret modtagelse, men de har også kunnet hævde sig ved mange til dels helt nye industrielle anvendelser. Det var ikke svært at forstå, at vi her stod overfor virkelige nyheder, selvom kun de færreste havde kendskab til hele det nyskabte område indenfor kemien, hvorpå polyamidernes og polyuretanernes syntese grunder sig. Samtidig med disse kunstprodukter er der imidlertid fremkommet store grupper af andre „polymerisater“, som i deres egenskab af formstoffer anvendes til brugsgenstande af vidt forskellig art. Den organiske kemi har her udviklet et helt nyt kapitel, som forsyner både dagliglivet og videnskaben med stoffer med nye og overraskende egenskaber og muligheder. Der kan blot erindres om navne som plexiglas og silikoner.

Indenfor boligbyggeriet har udviklingen bevirket en stærk differentiering i de anvendte materialer, således at vore huse nu i højere grad end tidligere kan opdeles i en bærende og en isolerende konstruktion. For den førstes vedkommende møder vi sådanne nyheder som helsvejste stålkonstruktioner og forspændt jernbeton. Indenfor de varmeisolerende materialer har produkter som letbeton og ekspanderet brændt ler samt glas- og slaggeuld vundet stærkt frem, og man har for første gang taget problemerne vedrørende lydisolering op til rationel behandling. Hvad angår vore boligers udstyr, er nu køleskabe og lysrør godt på vej til at blive hvermands eje. På disse som på så mange andre områder spiller den betydningsfulde funktion, der går ud på standardisering af materialer og genstande, nu en stor rolle.

Hvad endelig angår et så vigtigt område som menneskehedens forsyning med brændselsmidler, skal det erindres, at disse i vore dage så livsvigtige stoffer først begyndte at få den betydning, de har i dag, med slutningen af det 18. århundrede, og grunden hertil var dampmaskinens opfindelse. Denne, vor tekniske kulturs hidtil største landvinding, betød, at vi nu i langt højere grad og i langt mere koncentreret form kunne skaffe os mekanisk energi udefra. Dens mest iøjnefaldende virkning var, at de lande, som tog denne opfindelse i brug, i løbet af det næste halve århundrede kunne forøge deres produktionsmuligheder meget stærkt, og en umiddelbar følge heraf blev en fordobling af befolkningstallet. Det var da åbenbart også hele det tekniske opsving, der fulgte med dampmaskinen, som afgav de nødvendige forudsætninger for oprettelsen af Ørsteds gamle skole. I vore dage har brændselsmidlerne opnået en betydning for os, der fuldt ud står på højde med den, som mad, klæder og boliger har, og det kan påregnes, at den mængde mekanisk energi, disse stoffer uafbrudt stiller til rådighed i et moderne samfund, svarer til ca. 0,5 kW pr. individ. Under den i 1945 afsluttede verdenskrig viste det sig klart, hvor nødvendige brænd-

RESKA REOLER TIL ALLE FORMÅL

SKOLER
BIBLIOTEKER
TEGNESTUER
STUDEREVÆRELSER m. m.

RESKA
Hængereoler

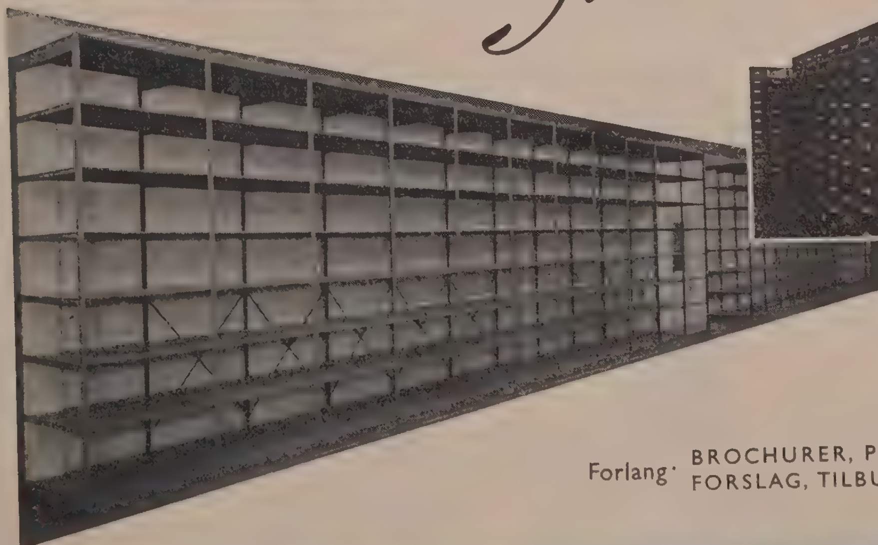

ARKIVER
LAGRE
FABRIKER

RESKA
Stål bygge-reoler

Forlang: BROCHURER, PRISLISTER, FORSLAG, TILBUD

RESKA Metal Industri A/S
Salgskontor: Ryesnsteensgade 4, Kbhvn. V — Telefon: Minerva 4931–931
Jyllandskontor: Vestergade 9 F, Århus — Telefon: 2 55 30

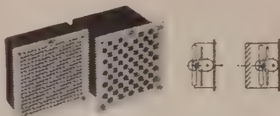

CENTRAL 4487 VENTILATION CENTRAL 4487

Air-flow-FV-friskluftsventiler til vinduesrude

Air-flow-Diskos-ventilatorer til vinduesrude

Air-flow-MV-friskluftsventiler til mur

Air-flow-A-&-M-ventilatorer til indbygning i mur eller aftrækskanal. Med faste eller regulerbare gitre

Air-flow-KV-friskluftsventiler til mur

Air-flow-U-aftrækshætter uden indbygget ventilator

Air-flow-K-300-køkken-ventilatorer

Air-flow-AH-aftrækshætter med indbygget ventilator

Air-flow-BV-bordventilator med gummipropel

Air-flow-anemostater for trækfri luftindblæsning og udsugning for tilslutning til ventilationsanlæg med rørkanaler

Air-flow-LV-loftsventilatorer

Air-flow-S-ventilatorer til stinkskabe og sprøjtekabiner med motor anbragt udenfor luftstrømmen

Air-flow-R-ventilatorer med ophængningsring til mur eller plade. Med eller uden overtryksjalousier

Air-flow-højtrykscentrifugalblæsere

Air-flow-V-ventilatorer til vinduesrude

Air-flow-luftkonditioneringsapparater til opvarmning, befugtning, filtrering, ventilering, odeurisering, samt frisk- og returluft efter ønske

G. BYRN COMPANY

VIMMELSKAFTET 42 . KØBENHAVN K . CENTRAL 4487

selsmidlerne var blevet, og hvilke vidtgående dispositioner der måtte træffes, når forsyningen med disse svigtede. De sidste 25 år har tilfulde oplevet de talrige smertelige sociale og politiske forskydninger, brændselsmiddel-forsyningerne har givet anledning til. Der tænkes bl. a. her på følgerne i England af kullenes vigende betydning overfor jordolien. Kullene er imidlertid ikke i den anledning blevet overflødige, idet det må bemærkes, at verdensforbruget af kul i dette tidsrum alligevel er steget til omtrent det dobbelte. Jordolieproduktionen er imidlertid vokset til det firdobbelte, stålproduktionen til det femdobbelte og elektricitetsproduktionen også til det femdobbelte. Heldigvis har moder natur trods de to verdenskriges rovdrift endnu ikke vist tegn på karrighed, thi i U.S.A. frigøres der rigdomme af naturgas, som svarer til 3 gange den producerede oliemængde. U.S.A. er da også stærkt på vej til at kunne forsyne samtlige sine storbyer med gas, særlig fra Texas, og der ville vist intet være i vejen for, at Europa kunne gøre det samme med gassen fra de rige oliekilder ved den persiske havbugt, såfremt ikke politiske forhold stillede sig i vejen derfor.

Jordolien har imidlertid yderligere fået en helt anden betydning end blot som leverandør af brændsler og smøreolier til vore kraftmaskiner. Således fremstilles i dag i U.S.A. 55 % af al konsumsprit af olier. Tidligere var den eneste vej her altid forgæring af sukkerarter. Også stoffer som kautsjuk og glycerin og mange af de nye vaskemidler og formstoffer fremstilles af olien, og takket være den forædling, der finder sted ved dens omdannelse til nye benzintyper med højt oktantal, opnår vore automobiler og flyvemaskiner en hidtil ukendt driftssikkerhed og økonomi.

De sidste år har imidlertid oplevet skabelsen af en helt ny energikilde, hvis eksistens videnskaben for blot 25 år siden næppe ville have troet på: atomenergien. Det virker måske banalt på dette sted at minde om atombomben og den helt nye betydning, stoffer som uran og thorium i dag har fået. Lad os nøjes med at erindre om, hvilken betydning den forskning, der her er foregået, har fået på mange andre områder af teknikken. I Amerika udkommer hver måned et digert hefte af det nye tidsskrift „Nucleonics", som omhandler radioaktivitetens tekniske anvendelser.

De sidste 25 år kan også opvise en tilsvarende udvikling indenfor selve kraftfremstillingen. En enkelt moderne vandrørs-dampkedel kan præstere effekter på 100.000 kW. Der arbejdes ved damptryk på over 100 ato, og der fyres så intensivt med kulstøv, at asken drypper ned ad rørene i smeltet tilstand. Takket være den udvikling, der har fundet sted med forbrændingsmotoren, har vi nu i jetmotoren en kraftmaskine, som kan udvikle hele 6 hk pr. kg egenvægt. Hvor langt vi kan nå op her, afhænger for tiden alene af de anvendte konstruktionsmaterialers varmebestandighed. Sådanne maskiner har straks manifesteret deres betydning for flyveteknikken, navnlig den militære, men de har også virket til, at man nu for alvor taler om rejser ud i rummet.

FIBO

Betonklinker

Pudsfri FIBO Façadeelementer

Pudsfri FIBO Klinkerbeton Tagplader

Pudsfri FIBO Klinkerbeton Etageadskillelser

FISKBÆK BETONKLINKERFABRIK A/S

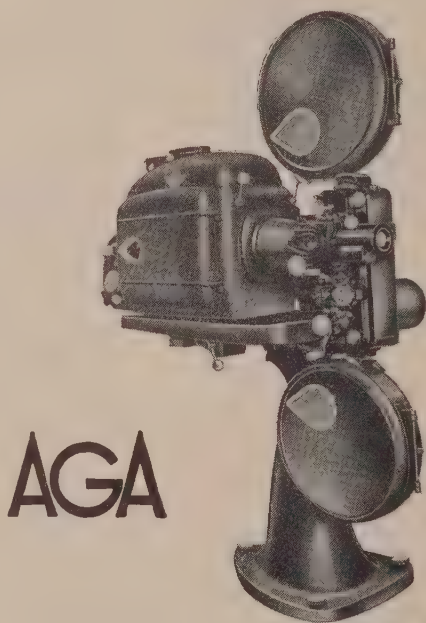
FISKBÆK PR. HERBORG ST. TELF. HERBORG 12

AGA

KINOANLÆG

... også installeret på

DANMARKS TEKN. HØJSKOLE

uovertruffet i KVALITET

Anlæg for:

3-D FILM
CINEMASCOPE
WIDE-SCREEN
HØJTTALERANLÆG
FORSTÆRKERANLÆG
MUSIKANLÆG
MIKROFONER
PLADESPILLERE

FONOFILM INDUSTRI A/s

TROMMESALEN 5 . V . HILDA 883

De sidste 25 års tekniske udvikling har endvidere sat sine dybe spor i teknikkens eget værktøj. De nye hårdtmetaller har således givet vore skærende værktøjsmaskiner en ny produktivitet, idet de bevarer deres hårdhed og skæreevne endnu ved rødglødhede. En ny formgivningsteknik, den såkaldte pulverpresning, er kommet til som særlig egnet for massefremstilling af konstruktionsdele, idet der opnås nøjagtige dimensioner uden efterbehandling. Også andre nye formgivningsmetoder er bragt i anvendelse. Det næsten uopslidelige rustfrie stål er nu i U.S.A. blevet så prisbilligt, at det kan anvendes til mælkejunger og øltræer samt til beklædning af skyskrabere. Et stort fremskridt for flyvningen betød de nye hærdelige letmetal-legeringer, men også helt andre metaller begynder at vinde frem. Der knyttes således store forventninger til det nye brugsmetal „titan", som nok er ret udbredt i jordskorpen, men som ikke tidligere kunne renfremstilles. Også korrosionsbekæmpelsen har gjort store fremskridt ved påføring af nye metalovertræk.

I det hele har produktionsteknikken været i en rivende udvikling, ikke mindst på grund af de store krige. Det ser ud til, at man nu fuldtud behersker denne teknik, bl. a. ved hjælp af såkaldte standard-tidselementsystemer. Man kan snart tale om fuldautomatiske fabrikker, hvor servoteknikken spiller en stor rolle.

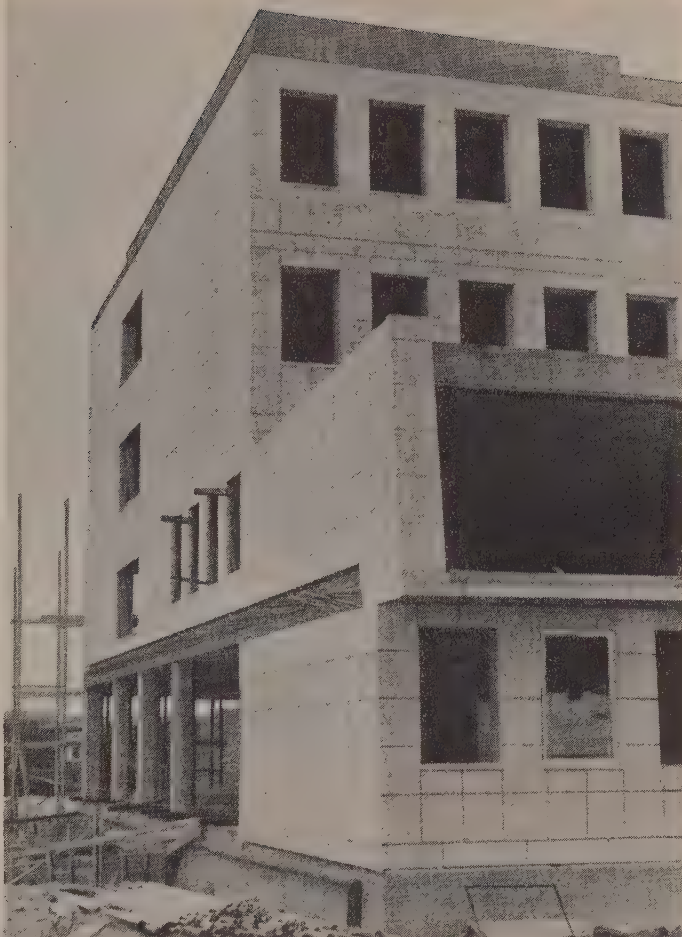
En umådelig udvikling er også foregået med transportmidlerne, og navnlig den sidste krig har virket som promotor her. Thi det er en gammelkendt sag, at det altid er den, som har transportmidlerne i orden, der vinder krigen. Automobilfremstillingen er således i de sidste 25 år vokset til omtrent det tredobbelte, fremstillingen af flyvemaskiner for civilbefolkningen langt mere. I en by på Københavns størrelse transporterer de offentlige samfærdselsmidler gennemsnitlig hver indbygger ca. 8 km om dagen. I byer som London og New York er tallet tre til fire gange så stort. Den i de senere år stedfundne udvikling i turismen taler også sit tydelige sprog. Til gengæld har vi fået et helt nyt problem i vore byer: parkeringen. Indenfor skibsbygningen går man efterhånden over til svejste i stedet for nittede konstruktioner, hvilket giver større frihed i udformningen af nye skibstyper med større sikkerhed og samtidig større hurtighed. Rejsesikkerheden er derhos forøget ved radar og ekkolod.

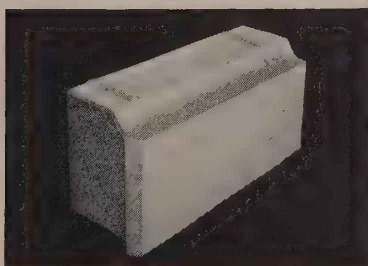
En lige så vigtig udvikling som den, der har fundet sted med transporten, finder vi i den form for kommunikation, der formidles gennem trykpressen og telefonen. En moderne rotationspresse kan i dag udspy 60.000 40-sidede aviser i timen, endog med flerfarvetryk. Indenfor telefonien betjener mange kulturlande sig nu fortrinsvis af rent mekaniske automatvælgere, endogså for langdistancesamtaler. På nye kabler kan der nu på een leder samtidig føres indtil 600 samtaler, men korrespondancen er forøvrigt for en del ved at gå over til radiofoni, idet samtalerne føres over relaisstationer beliggende med en indbyrdes afstand af ca.

(Teksten fortsættes bag i hæftet)

Isoler Dem fra vanskeligheder med den færdigstøbte Leca façadeblok

På det nye amtssygehus, som er under opførelse i Glostrup, løser man – ligesom mange andre steder – problemerne med Leca færdigstøbte façadeblokke. De kombinerer en smuk, repræsentativ façade med let opsætning, fremragende varmeisolering og holdbarhed.

Men Leca er anvendeligt overalt i byggeriet og ved dette store byggeforetagende er også skillevægge af Leca og tag af færdigstøbte, armerede Leca-tagplader.

Ønsker De nærmere oplysninger om dimensioner, varmeisolering og priser beder vi Dem venligst ringe eller skrive efter vore brochurer.

A/s DANSK LECABETON
BELVEDEREGADE – KBH. SV
TLF. EVA 9848

JYDSK LECAVÆRK A/s
SVERIGESGADE – AARHUS
TLF. AARHUS 33322

opgiver nærmeste forhandler

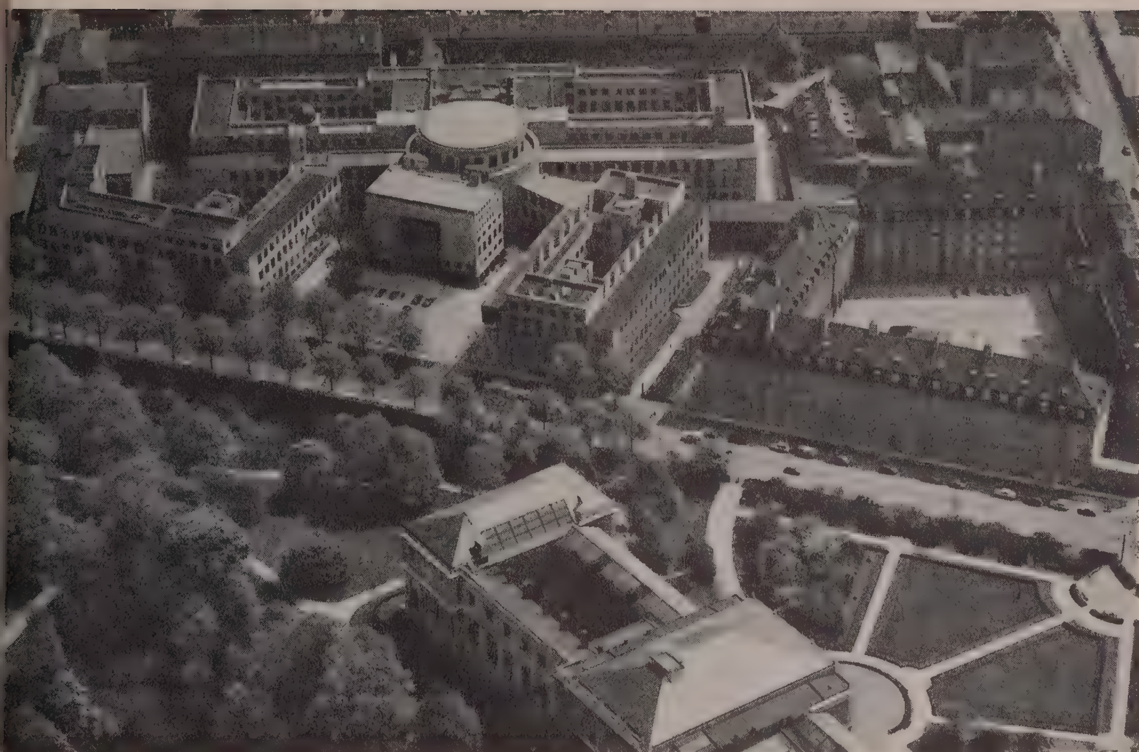
A/S HOTACO
KØBENHAVN • HOLBÆK • HORSENS
C. 13842 1213 3313

*Ca. 5000 m² „HOTACO Built-up" udført for Højgaard og Schultz A/S på „Kastrup Midtpunkt".
Arkitekt Jean Fehmerling, M.A.A. Rådg. ing. civ. ing. C. A. Bertelsen, F.R.I.*

KAMPSAX

KAMPMANN, KIERULFF & SAXILD A/S

Udvidelse af Prøvestenshavnen for Københavns Havnevæsen

uftfotografi TAGE CHRISTENSEN

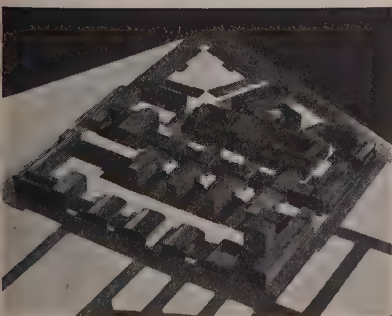
DEN POLYTEKNISKE LÆREANSTALT
Danmarks tekniske Højskole
Laboratorieanlæg ved Øster Voldgade

Af arkitekt M.A.A. C. O. Gjerløv-Knudsen 727.3

I 1929 nedlagdes grundstenen til Den polytekniske Læreanstalts bygningsanlæg ved Øster Voldgade. Det var hensigten til det ca. 2,5 ha store areal begrænset af Øster Voldgade, Stokhusgade, Rigensgade, de private grunde mod Sølvgade og den tidligere Sølvgades kaserne efterhånden at henlægge samtlige fag inden for studiets anden del med tilhørende forskningslaboratorier. Samtidig skulle de ældre anlæg ved Sølvtorvet og Farimagsgade være forbeholdt fagene under studiets første del.

Det var på dette tidspunkt hensigten at fuldende det samlede anlæg i en byggeperiode på ti år, hvorfor helhedsprojektet blev inddelt i bygningsetaper svarende hertil. Etaperne blev for en stor del bestemt af, hvilke dele af arealet og herpå stående ældre bygninger, der efterhånden kunne stilles til rådighed. Arealet tilhørte krigsministeriet og skulle, efterhånden som realisationen af det nye anlæg skred frem, overgå til undervisningsministeriet.

Under henvisning til den vedføjede oversigt over den etapevise realisation af byggearbejderne indeholder den første etape (på oversigten mærket 1932) de teknisk-kemiske laboratorier. På dette fagområde var pladsmangel og forældede forhold særlig følelig. Denne bygning blev opført mod Øster Voldgade som

Modelfotografi af det færdige anlæg BONNESEN

nabo til den tidligere kaserne. Den kom til at rumme laboratorierne for mørtel, glas og keramik, for almen teknisk kemi og for bioteknisk kemi samt laboratoriet for metallære, en afdeling, der blev oprettet umiddelbart før byggearbejdets påbegyndelse og derfor blev anledning til en række ændringer og udvidelser af projektet. Samtidig fortsattes arbejdet med helhedsplanens udformning, og adskillige skitseprojekter så lyset, førend et forslag kunne forelægges et større ministerielt udvalg. Efter en første forelæggelse, der fandt sted på Christiansborg for nævnte udvalg, måtte planerne påny undergå en række ændringer, førend disse endeligt kunne godkendes som grundlag for byggearbejdernes fortsættelse.

Anden etape (1936) omfatter, beliggende nær grundene mod Sølvgade, laboratorierne for telegrafi og telefoni, for opvarmning og ventilation og for teknisk hygiejne, og nær Stokhusgade laboratorierne for bygningsteknik.

Tredie etape (1938) omfatter, beliggende i fortsættelse af anden etape, laboratoriet for vej- og jernbanebygning samt byplanlægning og en afdeling tegnestuer for bygningsingeniører samt i midterblokken laboratoriet for havnebygning og den nye festsal, der i en længere årrække kom til at stå i ufærdig stand.

Fjerde etape (1939) omfatter, beliggende i fortsættelse af anden etape mod Sølvgadegrundene, laboratoriet for hydraulik, laboratoriet for husbygning og byplanlægning samt tegnestuer og, beliggende i fortsættelse af anden etape nær Stokhusgade, laboratoriet for teknisk fysik og tegnestuer.

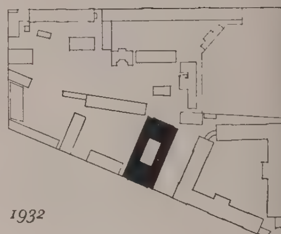
Femte etape (1942) omfatter, beliggende midt for indgangspladsen, Danmarks tekniske bibliotek samt mod pladsens nordside laboratoriet for landmåling og geodæsi og lokaler for Læreanstaltens kontorer og administration.

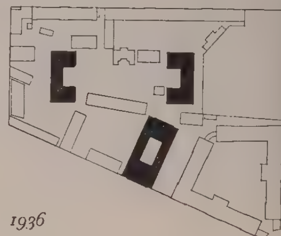
Sjette etape (1943) omfatter de på hjørnet af Øster Voldgade og Stokhusgade beliggende teknologiske laboratorier.

Syvende etape (1954) omfatter, beliggende i anlægets midte, rotunden og de mellem denne og de tidligere opførte bygninger beliggende fløje. I disse sidste ligger bl. a. det fotokemiske laboratorium i tilslutning til de kemiske laboratorier samt tegnestuer. En ottende etape (påbegyndt samtidig med den syvende) omfatter beliggende mod Stokhusgade en første del del af maskinlaboratorierne med tilhørende tegnestuer for maskiningeniører. Den opførte del indeholder laboratoriet for eksplosionsmotorer, medens den øvrige del med laboratorier for maskinelementer og tegnestuer forventes snarest at ville blive påbegyndt.

Foruden de enkelte afdelingers laboratorier, kontorer, afdelingsbiblioteker og samlinger, indeholder anlæget de nævnte tegnestuer for bygningsingeniører og midlertidige tegnestuer for maskiningeniører samt ti auditorier alle indrettet med forevisningsrum for film. Seks auditorier er indrettet med 90, to med 150 og to med 200 pladser. Iøvrigt kan festsalen benyttes som auditorium. Den rummer ca. 800 siddepladser, og der forefindes anlæg for film og højttaleranlæg samt i forbindelse med podiet installationer, der muliggør laboratoriemæssige demonstrationer. Desuden rummer anlæget en kantine med koldt og varmt køkken. Hermed er kun delvis det oprindelige byggeprogram gennemført, og den ti-årige periode er foreløbig blevet udstrakt over ca. 26 år.

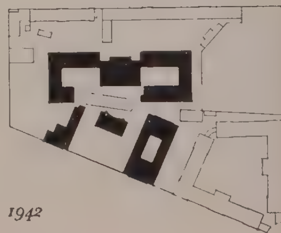

1929

1932

1936

1938

1939

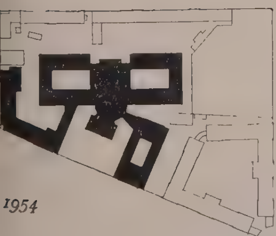

1942

BONNESEN

Indgangspladsen mod Øster Voldgade. I baggrundens midte Danmarks tekniske bibliotek (1942), hvis parterreetage rummer forhal og garderober.

Da den tekniske udvikling i de senere år synes at vise et stadigt accellereret tempo, har Læreanstalten forudset nødvendigheden af at kunne disponere over de fornødne arealer til kommende udvidelser ud over de allerede projekterede og påtænkte. Arealerne mellem Rigensgade og Kronprinsessegade er derfor i forståelse med Københavns kommune forbeholdt disse kommende byggearbejder. Problemet om bebyggelsens udformning i Rigensgades nærhed har i en årrække været drøftet, og enkelte bygningsgrupper foreligger midlertidig planlagt, ligesom bebyggelsen som helhed foreligger skitseret. Det vedføjede modelfotografi, der må tages med ethvert forbehold, giver et indtryk af dette arbejde.

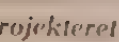
Skitser, der viser den fremadskridende bebyggelse

Det samlede anlæg er bygget over et modulnet af kvadrater på tre gange tre meter, og grundstørrelsen i forhold til pladskravene motiverer og nødvendiggjorde det sammenbyggede anlæg. Afgørende for bygningsstørrelser og bygningsplacering har henholdsvis været afdelingernes arealbehov og en inddeling af anlæget i overensstemmelse med de fire studieretninger, hvori anden dels studiet er opdelt.

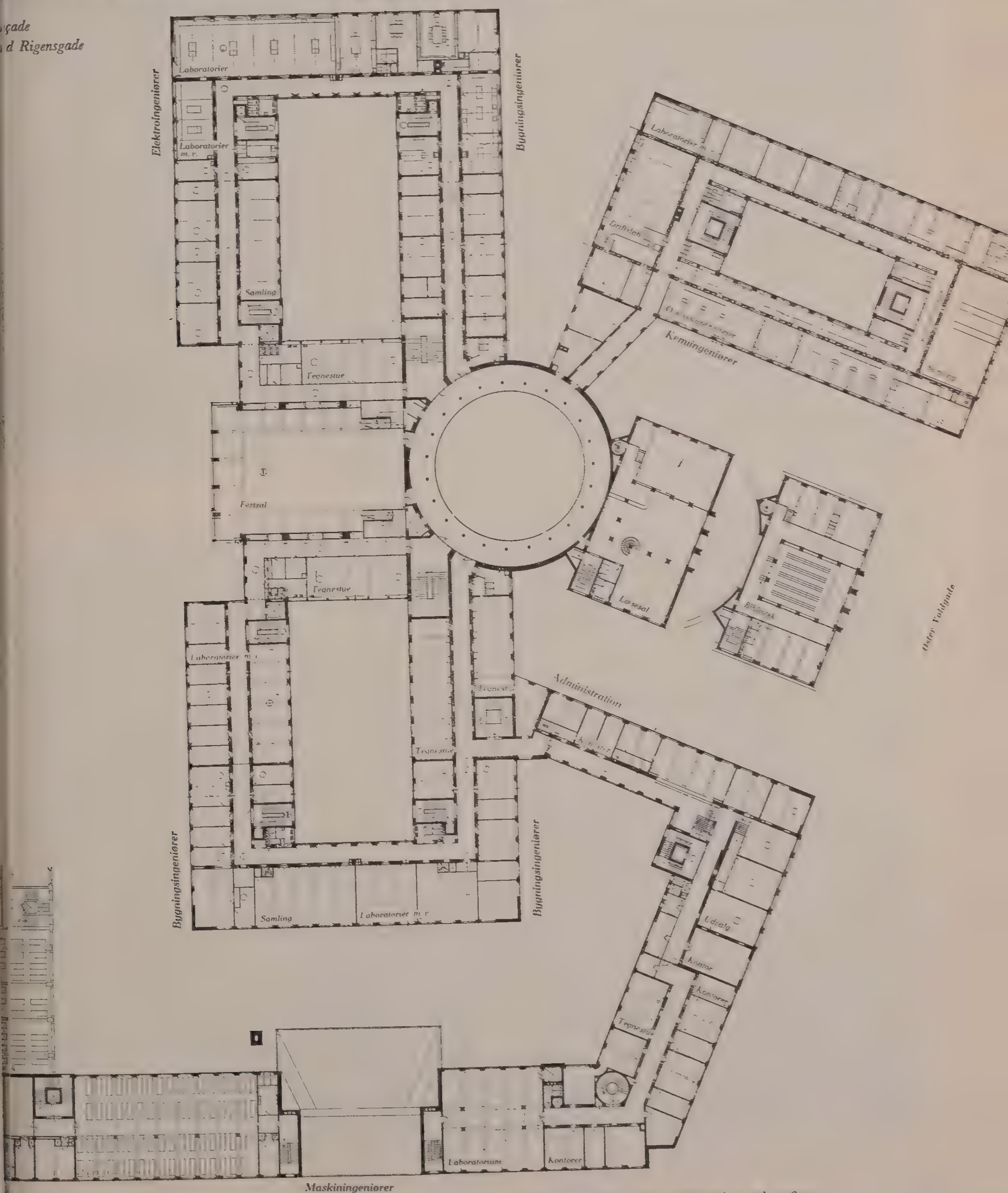
Endvidere er anlæget dels bygget over aksen vinkelret på Øster Voldgade gennem indgangspladsens midte og dels over aksen vinkelret på Rigensgade beliggende i Fredericiagades midte. Igennem denne sidstnævnte akse bliver anlæget forbundet med den tilstødende del af byplanen. De to akser skærer hinanden i den i anlægets tyngdepunkt beliggende cirkulære rotunde. Centret er desuden beliggende i midterblokkens façadeplan mod Øster Voldgade, og dette façadeplan vil forlænget vinkelret på

Laboratorier
Varmecentral
Laboratorium m. v.
Elektroingeniører
Laboratorier m. v.
Tegnestue
Bygningsingeniører
Prøvesal
Laboratorier m. v.
Ovnrum
Ovnrum
Laboratorier
Øvelseslaboratorier m. v.
Kemiingeniører
Forhal
Garderobe
Danmarks tekniske Bibliotek
Øster Vold
Laboratorier m. v.
Tegnestue
Administration
Opholdsrum
Tegnestue
Kontor
Værksted
Bygningsingeniører
Bygningsingeniører
Prøvesal
Prøvesal
Gard
Auditorium
Udvalg
Værksted
Depot
Maskinlaboratorium
Værksteder
Maskiningeniører

C. O. Gjerløv-Knudsen: Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole. *Plan af stueetage 1:800*

O. Gjerløv-Knudsen: Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole. *Plan af 1. sal 1:800*

Forhal (1942) med indblik i rotunden

BONNESEN

Rotunden (1954) set mod hovedindgangen

TEKNISK FOTO

C. O. Gjerløv-Knudsen: Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole
Rotunden (1954)

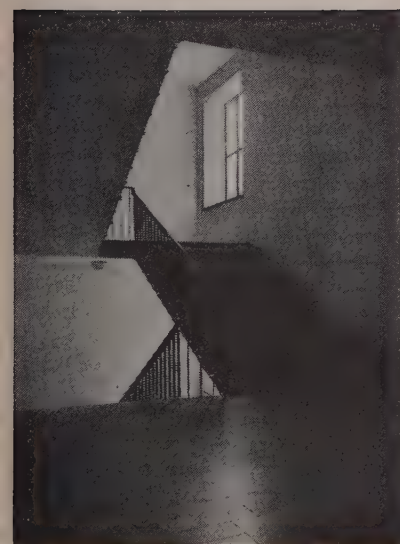

TEKNISK FOTO

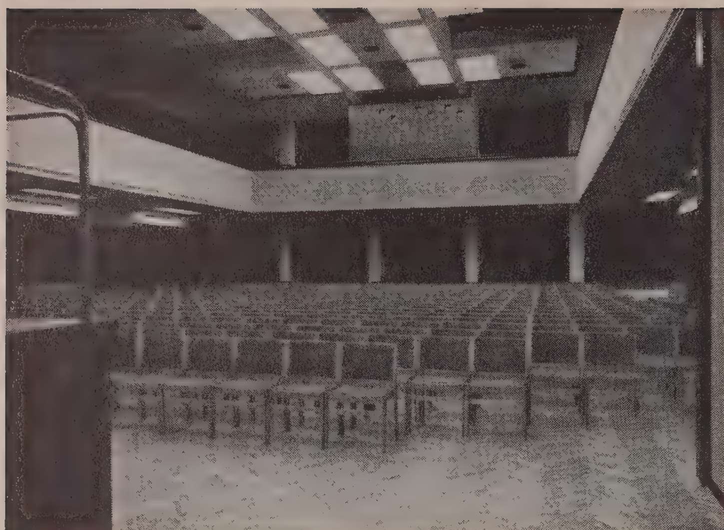
Sølvgade give samme afstand til den tidligere kaserne, som forefindes mellem denne og laboratorierne for teknisk kemi, hvis længde iøvrigt er den samme som den overfor liggende kasernefløj. Realiseres byggeplanerne mod Sølvgade som påtænkt, vil den tidligere kasernebygning og nyanlæget uden at være samhørig dog være indbyrdes forbundne, således at kasernen organisk vil indgå i den samlede karré.

Rotunden kan med sine fire balkoner opfattes som tre i hinanden beliggende cylindre. Den ydre cylinders indvendige diameter er 29,52 m, søjlekredsens diameter er 24,5 m og den indvendige balkondiameter er 22,00 m. Søjlerne bærer hallens øverste udefra synlige cylinder, i hvilken vindueskredsen er beliggende. Det er således den midterste cylinder, der i særlig grad er bestemmende for hallens størrelsesforhold. Hallens højde er 24,5 m, der er lig søjlekredsens diameter, således at hovedrummets vandrette og lodrette udstrækning er den samme. De ovennævnte akser vinkelret henholdsvis på Øster Voldgade og Rigensgade er repræsenteret i gulvets flisebelægning, hvortil der er anvendt Ølandsfliser i forskellige nuancer.

Også i dimensioneringen af lysekronen, ophængt i hallens midte, og dennes højde over gulvet indgår simple delinger af hallens højde og bredde, hvorigennem lysekronen bliver samhørig med denne. Iøvrigt er lysekronen ophængt i 23 kabler, hvis længde er ca. 20 m, der bærer 23 kupler svarende til hallens 23 søjle-

Hovedtrappe ved rotunden (1954) BONNESEN

BONNESEN

Lærerrådssalen. 65 pladser. (1942)

BONNESEN

Festsalen. 800 pladser. Første og anden sal, beliggende i forbindelse med rotunden. (1938 og 1954)

mellemrum. Tallet 23 skyldes et opnåeligt fællesmål for inddelingen i formålstjenlige lige store størrelser af de to cirkelafsnit mellem de to hovedakser.

Hallens farver eller de rumbegrænsende fladers forskellige stofkarakter gør det muligt at udskille de tre cylindre hver for sig med det formål at forstærke det rumbegrænsende relief.

Centralhallens funktion er, arkitektonisk set, i anlæget at tjene dels som et tyngdepunkt og dels at være det bygningsled, der formidler overgangen fra Øster Voldgaderetningen til Rigensgaderetningen repræsenteret af de to hovedakser. Funktionelt er hallen et trafikalt knudepunkt, der forbinder de forskellige afdelinger indbyrdes. Den fungerer dernæst som vandrehal, ligesom den har vist sig formålstjenlig til udstillings- og kongresformål i forbindelse med festsalen.

Til façader og hovedskillerum er for de egentlige laboratoriebygningers vedkommende anvendt murværk og til samtlige etageadskillelser og tagkonstruktioner jernbeton. Hovedskillerummene

Danmarks tekniske Bibliotek. Katalogsalen med indblik i tidskriftlæsesalen (1942)

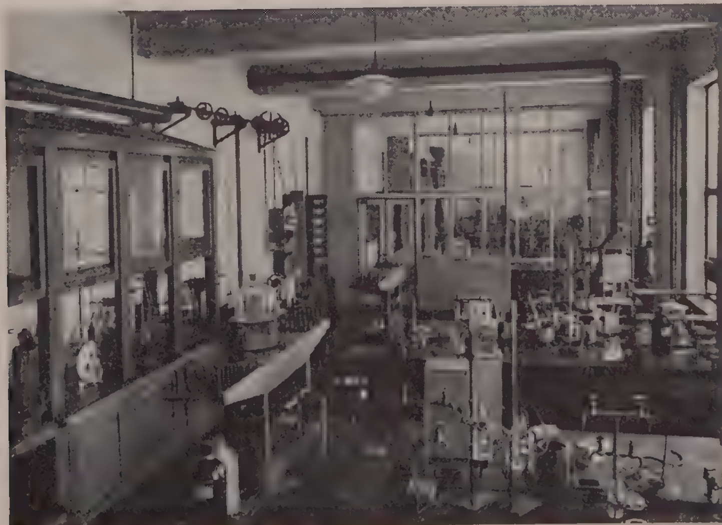
Auditorium med 200 pladser (1938)

BONNESEN

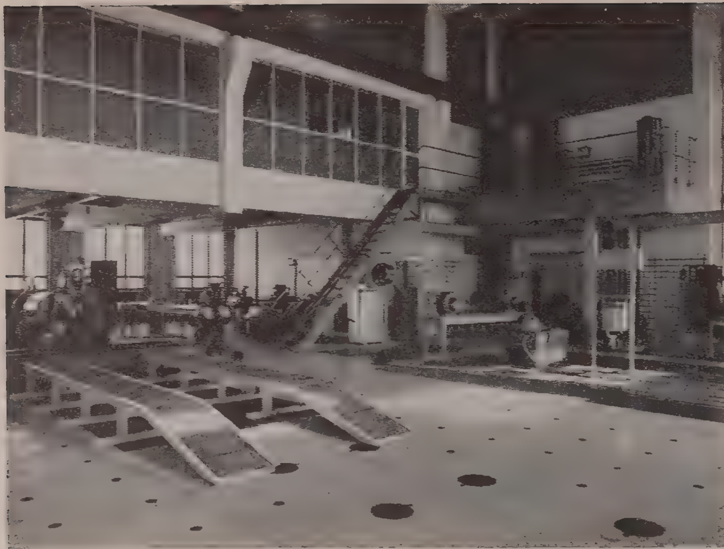
Tegnestue for bygningsingeniører

ELFELDT

Laboratoriet for almen teknisk kemi. Store øvelseslaboratorium (1932)

BONNESEN

BONNESEN

Maskinlaboratoriet. Laboratorium for eksplosionsmotorer (1954)

er overalt 48 cm, og lette skillerum er udført af 6 cm molerplader. For laboratoriernes vedkommende er der så vidt muligt søgt gennemført et normalfag. Dette er på de to modstående kortsider udformet med vindue i façaden og døråbning i hovedskillerummet, begge beliggende i fagets midte. Døråbningen er udført med jernbetonoverligger, og er døren som sådan ikke ønskelig det pågældende sted, tilmures åbningen med en halv stens mur, der ikke mures i forbandt med det tilstødende murværk. Ønskes senere en døråbning etableret, kan dette ske uden større indgreb. Desuden er hvert fag på begge sider af døren og begrænset af hovedskillerummets bærende del indrettet med kanaler. Hvert fag i de forskellige etager har sit selvstændige aftræk til det fri samt en kanal, der forbinder rummet med korridoren. Denne sidstnævnte kanal indgår i det kunstige ventilationssystem, idet dette forudsætter et overtryk i korridorene. Endvidere indeholder hovedskillerummet for hvert fag en mod rummet åben niche beregnet til faldrør og ledningsføringer. Til samme formål er der nicher langs vinduets to sider. I forbindelse med de omhandlede nicher er der i jernbetonpladerne udsparet huller, der efter ledningernes anbringelse tilstøbes med letbeton. Anordningen muliggør, at der så at sige overalt bl. a. kan skaffes afløb og opstilles stinkskabe med forbindelse til de forskellige installationer, ligesom ændringer i det bestående ledningsanlæg kan ske uden væsentlige foranstaltninger. De elektriske installationer er beliggende i korridorerne i klemlister og er som samtlige øvrige installationer let tilgængelige. Under kælderkorridorernes lofter er samtlige hovedledninger ophængt. De forgrener sig herfra lodret til etagerne.

Samlet brutto-etageareal: ca. 45.000 m².

Til bygningsanlæget ved Øster Voldgade, således som det fremtræder 25 år efter dets påbegyndelse, er der brugt:

Almindelige byggeudgifter	9.984.945 kr.
Almindeligt inventar	1.430.491 -
Teknisk inventar	2.185.040 -
Ialt...	13.600.476 kr.

Byggeudvalg og medarbejdere

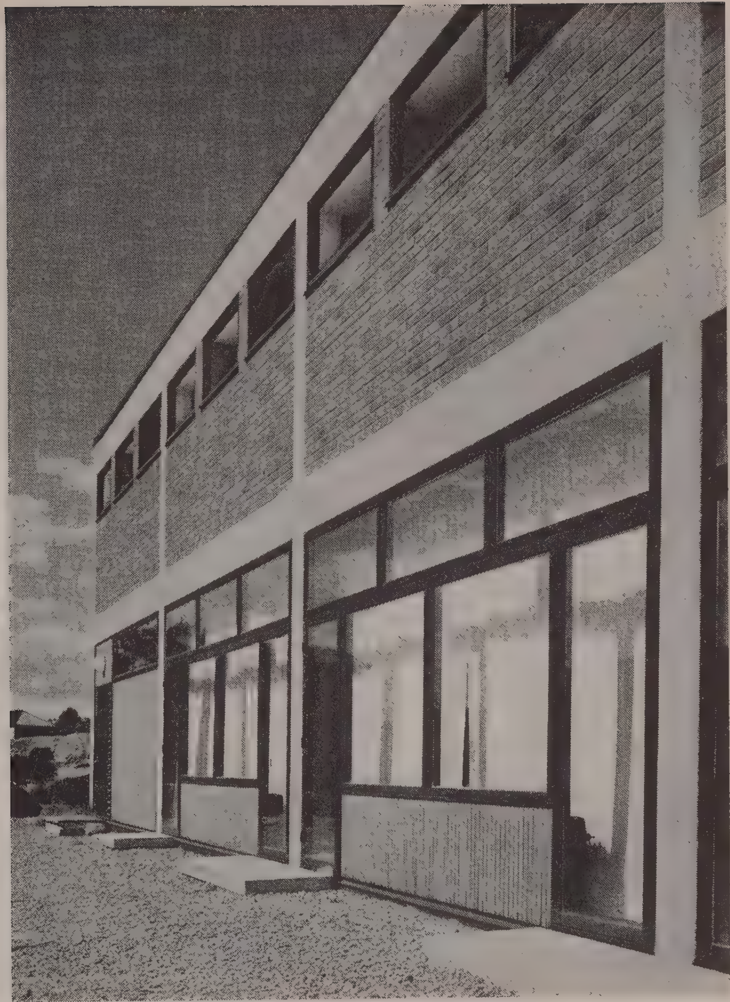
Det oprindelige byggeudvalg bestod af departementschef Fr. Graae (formand), rektor, professor P. O. Pedersen, kongelig bygningsinspektør, arkitekt K. Varming og folketingsmand J. Chr. Jensen. Departementschef Graae afløstes i 1945 af departementschef K. Paludan-Müller. Efter rektor, professor P. O. Pedersens død i 1941 har læreanstaltens nuværende rektor været medlem af byggeudvalget. Efter arkitekt Varmings død 1936 forblev hans plads i udvalget ubesat. Inspektør G. Ulrich har i hele byggeperioden fungeret som udvalgets sekretær.

Konduktør ved byggearbejdernes første etape var arkitekt Hans Hansen, hvorefter stillingen blev overtaget af arkitekt H. Bonnesen. Professor E. Suenson har været ingeniør for beton- og jernbetonarbejderne med civilingeniør Henning Madsen som konduktør. Professorerne F. C. Becker og L. Feilberg har været ingeniører for installationer m. v. med civilingeniør N. F. Bisgaard som konduktør. De sidstnævntes arbejder er, efter at professorerne Becker og Feilberg er fratrådt, overtaget af professor N. F. Bisgaard med civilingeniør V. Korsgaard som konduktør.

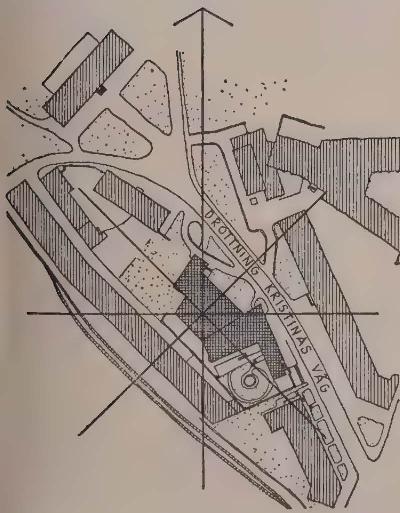

Laboratoriet for hydraulik (1939) BONNESEN

Façade mod sydvest

SUNDAHL

Situationsplan 1:4000

Klubhus for de studerende ved den Kongelige tekniske Højskole, Stockholm

Af arkitekter S.A.R. Bengt Lindroos og Sven Markelius

727.3:728.54(485)

Det „gamla" kårhuset, invigt 1930 och uppfört enligt ritningar av Uno Åhrén och Sven Markelius, blev redan efter få år för trångt för den kraftigt växande studentkåren. Snart nog började man därför dryfta planer på en tillbyggnad. Ett utredningsförslag av 1938 blev, då frågan om Kårhusets om- och tillbyggnad 1950 på allvar togs upp, utgångspunkten för det slutgiltiga byggnadsprogrammet.

Detta innebar utvidgning av matsals- och klubbrumsutrymmen i direkt anslutning till motsvarande lokaler i gamla byggnaden, nytt kök i nivå med matsalarna, nya administrationslokaler och ny vaktmästarbostad samt slutligen riklig tillgång till studieceller. Den nödvändiga ombyggnaden av gamla kårhuset i de intill nybyggnaden gränsande delarna har även omfattat vissa ändrade lokaldispositioner. Sålunda utvidgades huvudvåningens hall och klubbvåningens tidningsrum i samband med slopandet av bl. a.

Façade mod nordøst

SUNDAH

musikrum och blandarredaktionen. Motsvarande lokaler återfinnes nu i nybyggnaden.

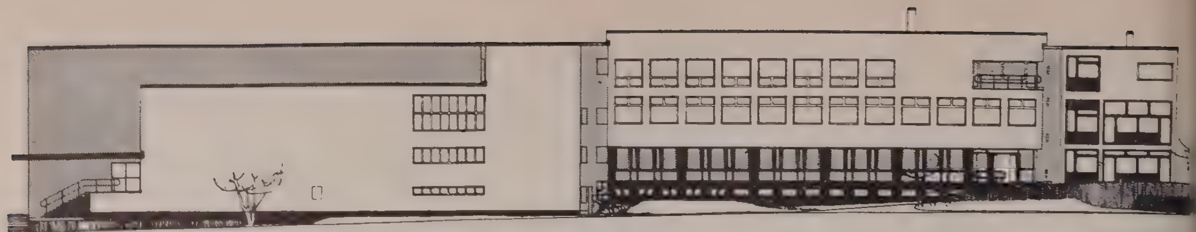
Nya matsalen står i omedelbar förbindelse med den gamla, från vilken den kan avstängas genom ett dubbelt vikdörrparti och draperi. Den får sin belysning från sydväst dels genom en låg fönsterrad i det entresolerade partiet mot gården och dels genom ett vertikalt takfönster, som även ger söderljus och sol åt klubbvåningens galleri. Kravet att kunna utnyttja olika delar av byggnaden oberoende av varandra har tyvärr framtvingat ett glasparti mellan detta galleri och matsalen, som emellertid är delvis öppningsbart och därför i någon mån medger den kontakt som särskilt i festliga sammanhang känns önskvärd.

Byggnaden är uppförd i armerad betong med utvändig siporexisolering. Fasaderna är delvis utformade i skelettkonstruktion med utfackningar i tegel eller trä. Utvändigt är byggnaden

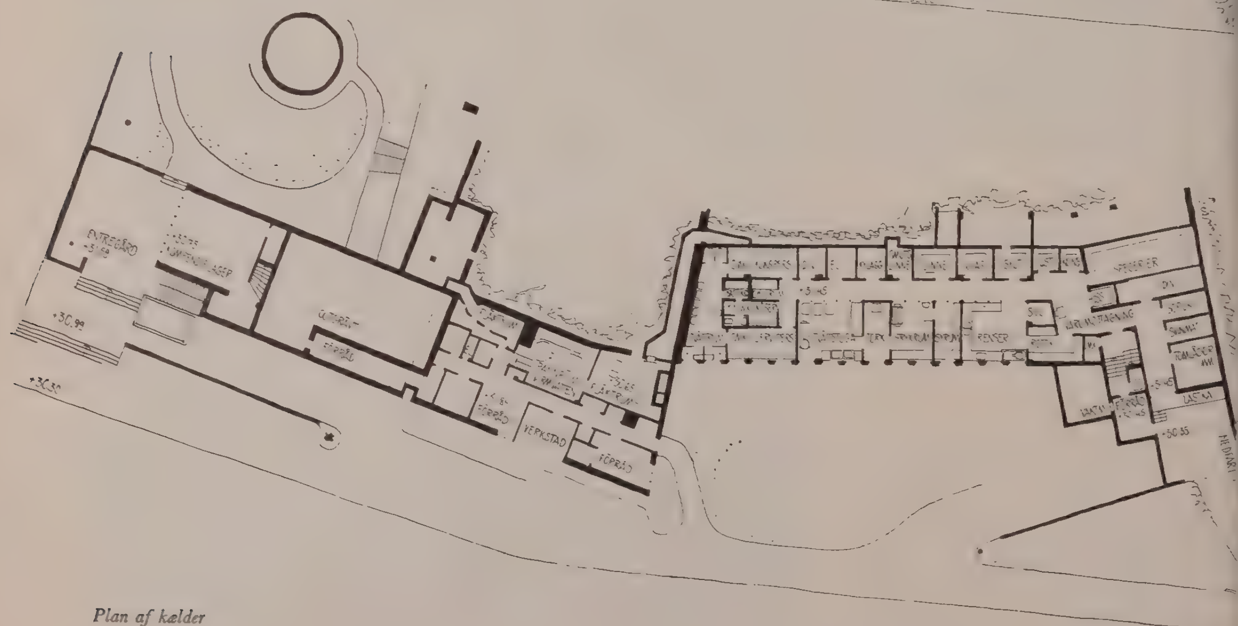
SUNDAHL

Bengt Lindroos og Sven Markelius:
Klubhus for de studerende ved
K. T. H., Stockholm
Façade mod gaden

Façade mod Drottning Kristinas väg

Plan af stueetage

Plan af kælder

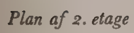
Bengt Lindroos og Sven Markelius: Klubhus for de studerende ved K. T. H., Stockholm. *Planer og façade 1:500*

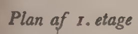
Façade mod sydvest

Snit

Plan af 2. etage

Plan af 1. etage

Bengt Lindroos og Sven Markelius: Klubhus for de studerende ved K. T. H., Stockholm. *Planer, snit og façade 1:500*

Del af façaden mod nordvest

terrasitputsad. Socklar och yttertrappor i samband med huvudentrén är av granit, i övrigt av asfaltstruken betong, gjuten mot slät brädform och med invändig värmeisolering av expanderad kork. Bottenvåningens pelare i fasaden mot Drottning Kristinas väg är utförda på liknande sätt.

Vad materialbehandlingen i övrigt beträffar har man sökt förena trivselsynspunkten med slitstyrka samt låga underhålls- och byggnadskostnader. I det inre omväxlar som ytbehandling fogstruket rött tegel med betongytor gjutna mot brädform och väggbeklädnader av eklamell. Ömtåliga och lättsårade putsytor har undvikits. Golv har urförts av gummi, plastplattor samt ek- eller boklamell. Musikrummet har heltäckande mjuk matta. Den böjda tegelväggen i detta rum är av akustiska skäl delvis utförd av månghåltegel.

Byggnadsarbetet fullföljdes med inredning av motionslokaler i nybyggnadens bottenvåning, varjämte omputsning och annan översyn av gamla huset väntas äga rum under sommaren.

Arkitekt Wolfgang Hübner och teknolog Lars Stalin har medverkat vid utarbetandet av arbets- och detaljritningar. E. K. Augustsson och Stig Lönngren har medverkat som möbelarkitekter.

Bengt Lindroos og Sven Markelius: Klubhus for de studerende ved K. T. H., Stockholm. *Interiør af klubrum*

Den nye spisesal

Hallen udenfor den gamle spisesal

Fra musikrummet

Trappe fra spisesal til klubrum

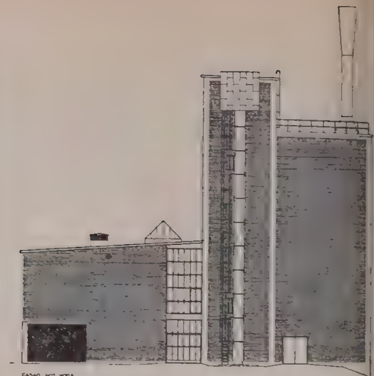
Tidsskriftreol i biblioteket

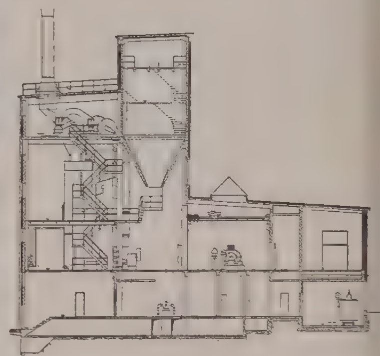
Køkkeninteriør

Bengt Lindroos og Sven Markelius: Klubhus for de studerende ved K. T. H., Stockholm

Gavl

Snit

Kraftcentral, snit og gavl 1:600

Nybygninger ved Chalmers tekniske Højskole, Gøteborg

Arkitekt S.A.R. Melchior Wernstedt

727.3(485)

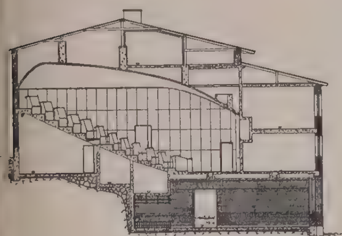
År 1920 uppläts för dåvarande Chalmers Tekniska Institut ett markområde, Nya Chalmers, där sex år senare institutionsbyggnaden för fysik och kemi stod färdig, ritad av arkitektgruppen Origo – Arvid Fuhre, Hugo Jancke, Conny Nyquist och Karl Samuelsson. Byggnaden ingick som ett led i ett byggnadsprogram, upprättat i anslutning till förslaget att ombilda Chalmers Tekniska Institut till teknisk högskola.

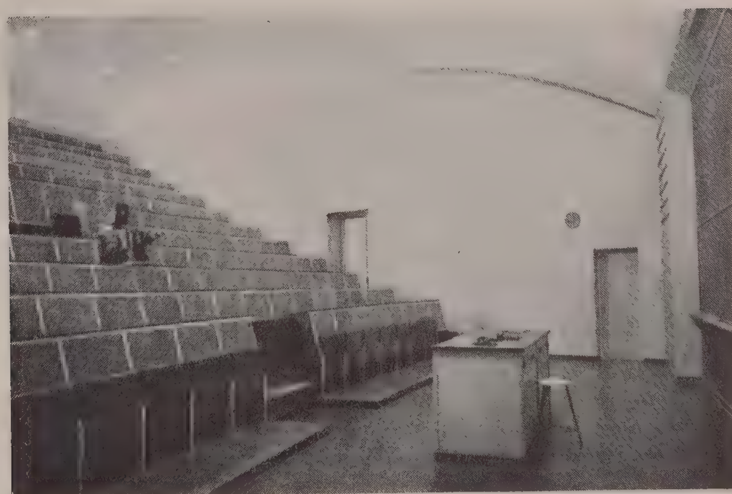
Origos situationsplan av år 1924, som torde stå i ett visst beroende av Lallerstedts åtta år äldre plan til Tekniska Högskolan i Stockholm, visar en kring gårdar grupperad, i ett fast grepp sammanhållen anläggning. Det har sitt intresse att ställa Origas plan vid sidan av planen över dagens Chalmers sådant det utformats av Melchior Wernstedt, Chalmerska byggnadskommitténs arkitekt sedan år 1936. Institutionsbyggnadernas längor av år 1924 har omformats till sammansatta volymer med vertikala byggnadskroppar för bl. a. ritsalar och föreläsningssalar, ställda mot i plan utbredda, låga laboratorie- och verkstadshallar. Förutsättningarna för en sluten komposition har undanröjts av de enskilda byggna-

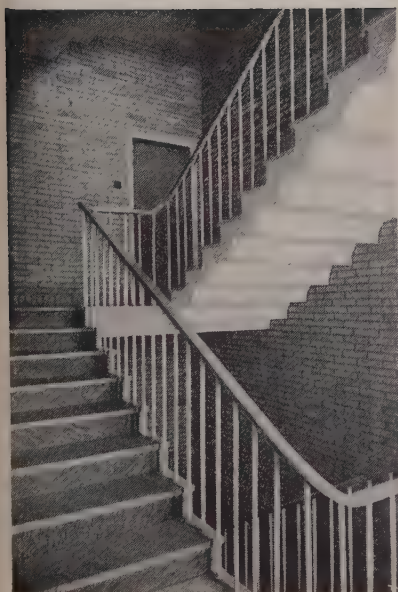
Omtalen af bygningerne ved Chalmers tekniske Højskole i Gøteborg er skrevet af arkitekt S.A.R. Jan Wallinder og tidligere været offentliggjort i „Byggmästaren"

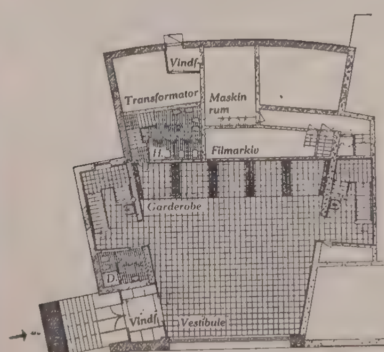

Gavl

Façade

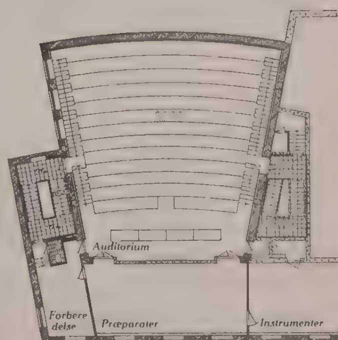

Snit

Interiør

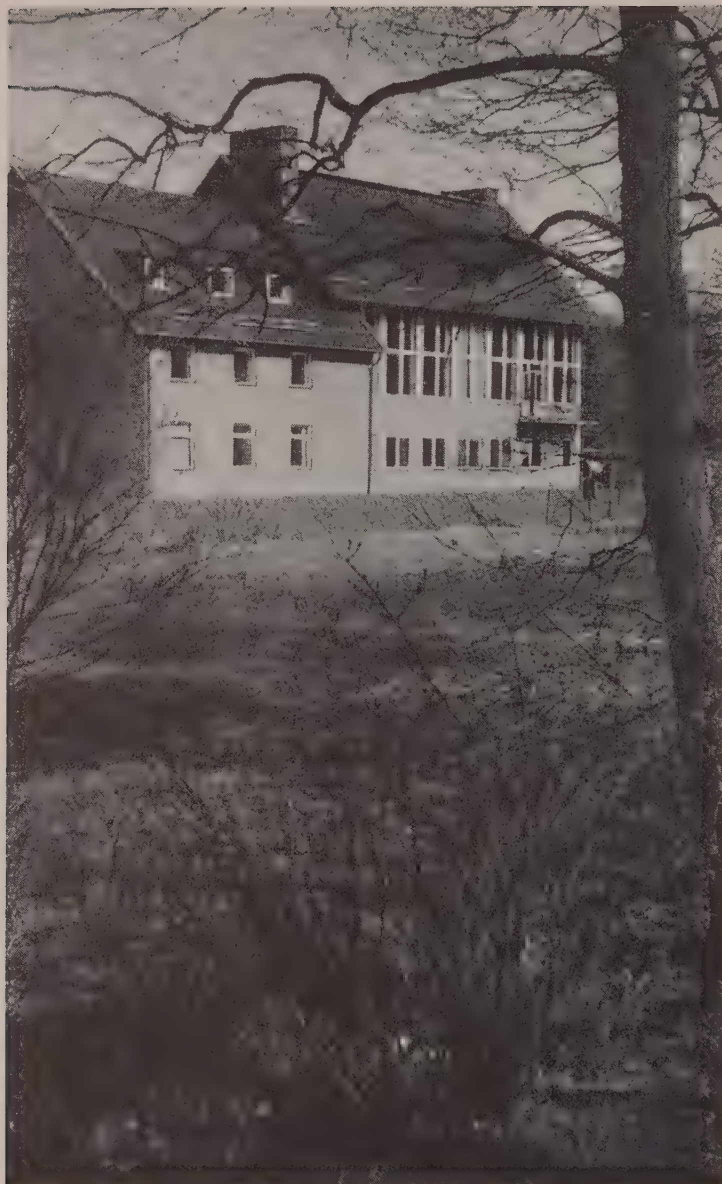

Plan af indgangsetage (kælder)

Plan af stueetage

Melchior Wernstedt: Fysikauditorium ved Chalmers tekniske Højskole i Gøteborg. *Planer, snit og façade 1:500*

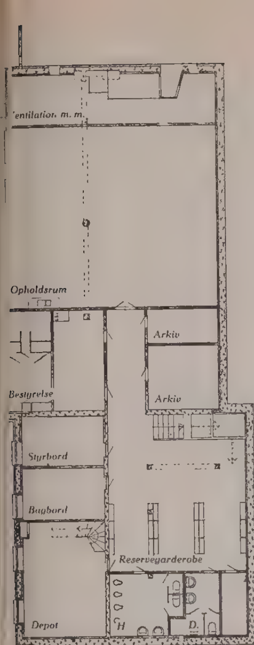
Melchior Wernstedt: Klubhus for de studerende ved Chalmers tekniske Højskole, Gøteborg

dernas fordran på utvidgningsmöjligheter och framför allt av att de särpräglade karaktärerna hos de tekniska disciplinerna spränger en enhetlig byggnadsutformnings ram. Av byggnaden för den tekniska högskolan har blivit en serie anläggningar var och en med sin egenart.

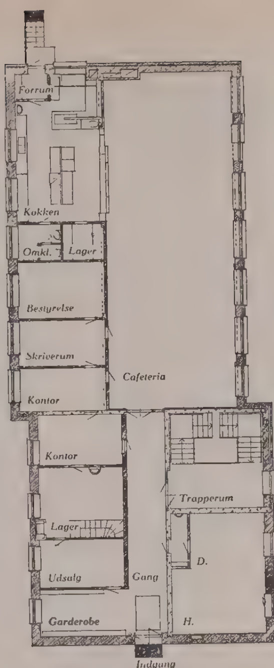
Wernstedt har målmedvetet utnyttjat möjligheterna att individualisera de olika instituationerna, låtit dem bära sitt eget, ibland expressivt tekniska uttryck och låtit dem forma sin egen miljö. Den kuperade terrängen har, samtidigt som den försvårat uppgiften, i det avseendet varit honom till god hjälp. Kanske har också andra skäl stärkt Wernstedt i övertygelsen om att uppdelningens väg varit den framkomliga, såsom den tämligen ryckiga utbyggnadstakten bl. a. generad av besvärande störningar från den herostratiskt ryktbara 1940 års civila byggnadsutredning och

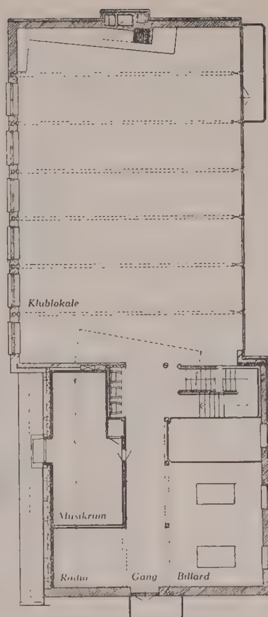
Situationsplan ca. 1 : 7000
6. Fysisk auditorium. 10. Studenterhuset
13. Krafcentral

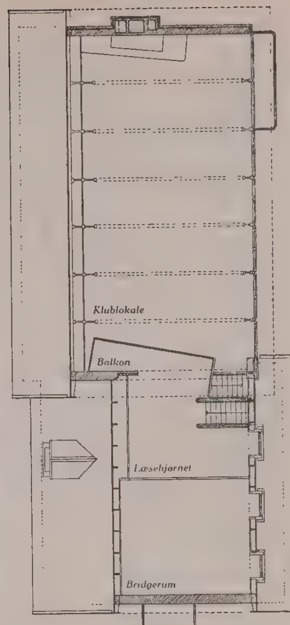
Plan af kælder

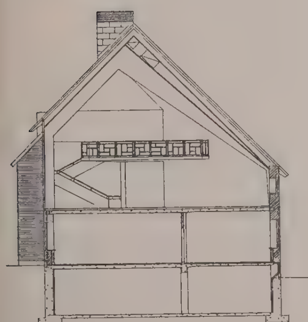
Plan af stue

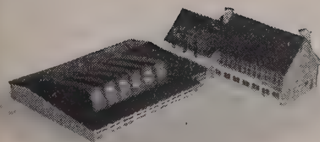
Plan af 1. sal

Plan af tagetage

Snit

Planer og snit af klubhuset 1:400

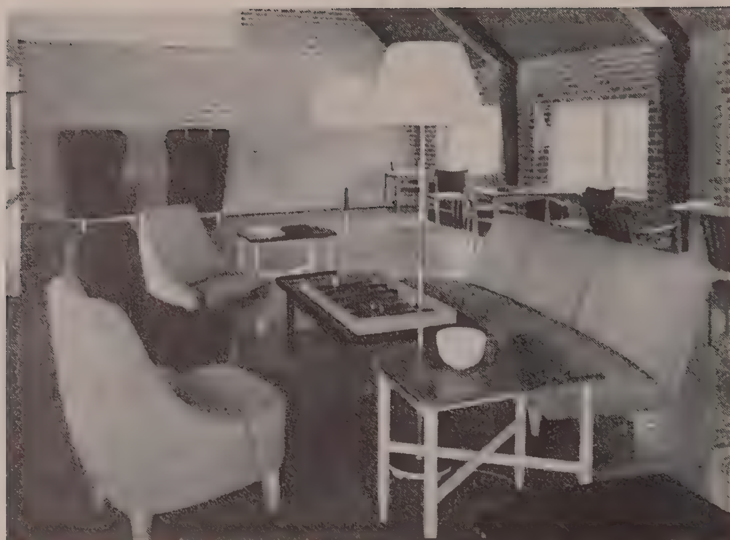

Modelfotografi af det færdige klubhus

väl också den ofrånkomliga labiliteten hos rumsprogram, som uppställts för den tekniska utvecklingens förtrupper.

Av situationsplanen kan utläsas en avsikt att ta vara på den lockande möjligheten att samla den mångstämmiga kompositionen i en östfront av tilltänkta byggnader för bl. a. kansli och undervisningslokaler av mer skolmässig typ än laboratorier och verkstäder. De pressade avstånden mellan dessa byggnade är det pris, som måst betalas för områdets förhållandevis centrala läge i staden.

Föreläsningssalar, verkstäder och laboratorier ger arkitekten konkreta och tämligen entydiga impulser att forma det arkitektoniska uttrycket. Lika osammansatta och gripbara villkor erbjuder icke arbets- och studielokalernas komplement: fritidshuset, kårhuset. Wernstedt har i sitt kårhus, förlagt till områdets periferi med de utsiktsfönstren demonstrativt vända från studiernas och forskningens byggnader, valt att renodla ett huvudtema: att forma rum för avspänning och förströelse, att tillmötesgå den forcerade studietaktens legitima krav på rekreation. Klubblokalens tidsfördrivsatmosfär är fångad i övervåningens stora kårhall i en magnifik interiör under höga takfall, via en dekorativ trappa i öppet samband med tillhåll för biljardspelare och bridgegäng. Känns denna utstuderade och litet loja atmosfär, där ljudet av låga röster från djupa fåtöljer blandas med biljardbollskrockar, kortdunk och dämpad grammofonmusik något främmande i ett ungdomens hus, så möter en trappa ner i kaféet sorlet av ivriga röster, stimulerade av det intima rummets svala behag. Blir den miljön tongivande för den resterande hälften av kårhuset har Chalmers fått sitt efterlängtade stora samlingsrum präglat av samma rättframma saklighet, som gör Wernstedts personligt formade institutionsbyggnader till en sporrande ram för handlingskraftig ungdomlig aktivitet.

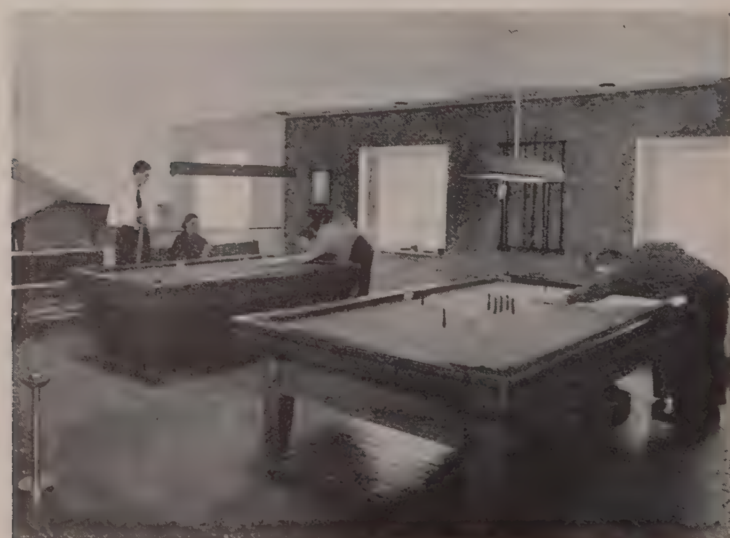
Melchior Wernstedt: Klubhus for de studerende ved Chalmers tekniske Højskole, Gøteborg

Fra klubværelset

Cafeteria

Billardsalon

Interiør fra studenterhusets klubværelse

Melchior Wernstedt: Klubhus for de studerende ved Chalmers tekniske Højskole, Gøteborg

Musikværelse

Bibliotek

Radioværelse

Laboratoriebygning for Massachusetts Institute of Technology

Af arkitekter Anderson og Beakwith

727.5 (73)

Massachusetts Institute of Technology ligger ved den brede Memorial Drive lige ved Charles River, der skiller byerne Cambridge og Boston. M.I.T. er et kompeks af bygninger, hovedsagelig i en klassicerende stil, tilsammen danner det et ret stramt anlæg. Her er der i 1953 bygget en ny laboratoriebygning, hvis opførelse blev muliggjort gennem en donation på 1 mill. dollar fra en af M.I.T.'s tidligere elever, efter hvem det også har fået navn: The Dorrance Laboratory of Biology and Food Technology.

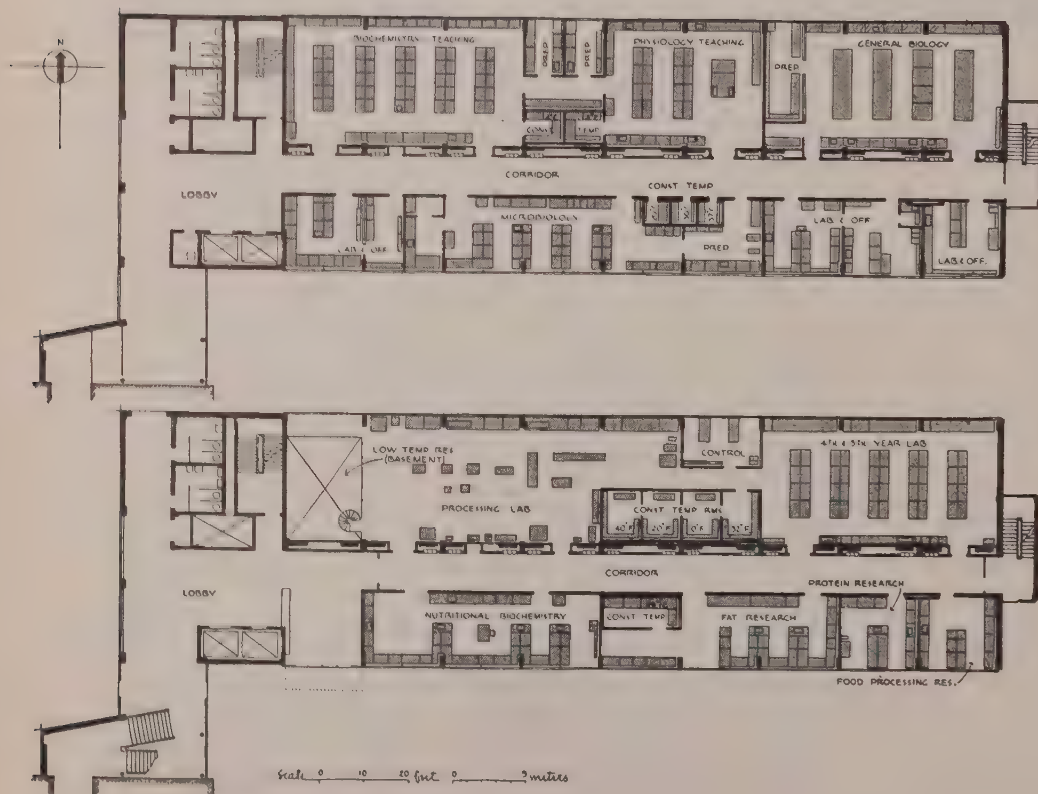
Bygningen er på 8 etager, den rummer forsknings- og undervisningslaboratorier for biokemi og ernæring, levnedsmiddelkonservering etc. Laboratoriet bliver benyttet både til videnskabelig forskning, som led i undervisning såvel som videregående forskningsarbejder og tillige til erhvervsmæssig forskning.

Bygningens plan er en simpel rektangel i hvis ene ende trapperne og toiletterne er placeret. Der er midterkorridor med ret dybe laboratorier mod nordsiden og mindre dybe rum mod sydsiden. Der er lavere loftshøjde i korridoren, og over det forsænkede loft

Façadedetaille

ARKITEKTEN

Planer 1:500

iteriør fra et af de små laboratorier

Laboratorium

fremføres alle hovedledninger for opvarmning, ventilation m.m. Ønsket om den størst mulige flexibilitet og effektivitet i arrangementet af ventilationsanlæget og opvarmningen var medvirkende til, at man nåede til denne løsning og fik tillige en stor indflydelse på den konstruktive udførelse. Huset er opbygget med tre rækker jernbetonsøjler, en række i hver façade og en midterrække, dragerne over denne midterrække er udført dobbelte, hvorved der opnås nem adgang til fremførelse af de lodrette ledninger i de af dragerne og søjlerne begrænsede rørkanaler. Façadeelementerne er af stål med faste glaspartier og en enkelt oplukkelig ramme i hvert fag, brystningspartierne kan enten udføres af glas eller af isolerende plader med metalforhudning.

Undervisningslokale

Plan af Cambridge med universitetsbygningerne ind-tegnede

Et af de ældre auditorier

Studenterkvarter ved Harvard Universitet U.S.A.

Af arkitekt, professor Walter Gropius

727.3: 728.54 (73)

Harvard universitet i Cambridge, Mass, er en gammel institution som består af en lang række meget forskelligartede bygninger omgivet af grønne parker. Her har Walter Gropius, sammen med en gruppe af unge arkitekter (Norman Fletcher, Robert McMillan, Benjamin Thompson, Louis McMillen) i 1951 projekteret et studenterkollegium med plads til 550 studerende.

Bebyggelsen består af 6 kollegiebygninger, en bygning med mødeværelser og opholdsrum og en fællesbygning med spiselokaler. Bygningerne danner en levende gruppe, der på en smuk måde tilpasser sig karakteren af de eksisterende bygninger til trods for den moderne udformning.

Bygningerne er jernbetonkonstruktioner, fællesbygningen stålskelet. Til façadebeklædning er i stor udstrækning anvendt kalksandsten.

Kollegiet har 223 enkeltværelser à 2,90×4,10 og 176 dobbeltværelser à 5,90×4,10. Dobbeltværelserne kan deles ved hjælp af et forhæng. Værelserne er møblerede med til formålet specielt tegnede og fremstillede møbler.

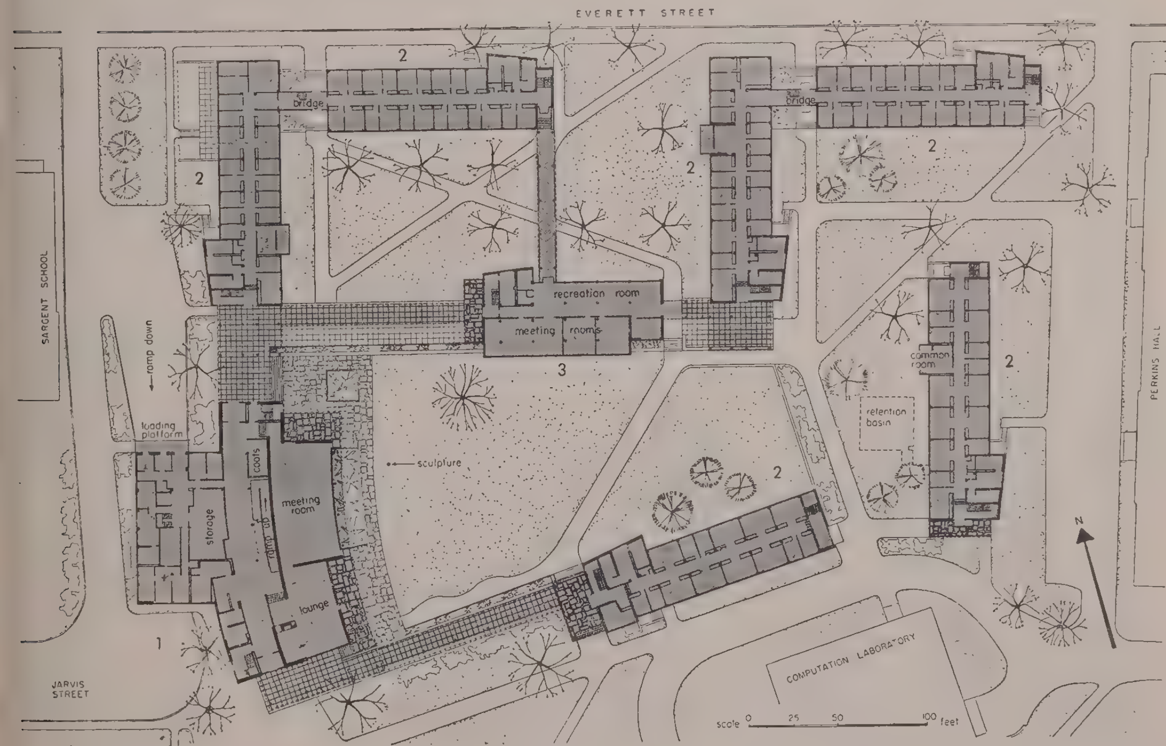
Et nyt auditorium

Arkitekturskolen
Fra Harvard Universitet

Tilvenstre bygningerne med fællesanlæggene, tilhøjre studenterkollegierne

Plan af hele anlæget

Walter Gropius: Studenterkvarter ved Harvard Universitet, U.S.A.

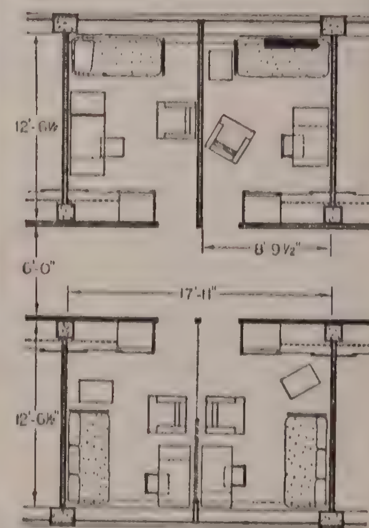
Walter Gropius: Studenterkvarter ve
Harvard Universitet, Cambridge

Interiører. Enkeltværelse

Dobbeltværelse

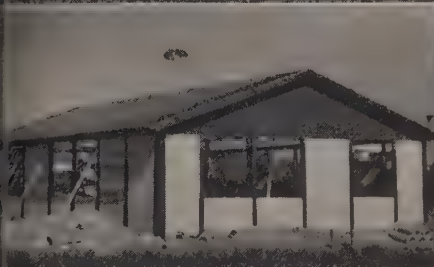

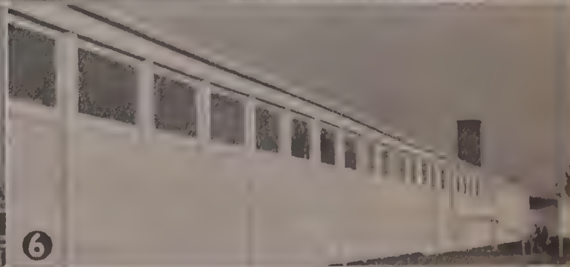
Plan

Rampe i fællesbygningen

Stadion klubhus i Kgs. Lyngby. ...rene delvis af Durisol F-plader i ...onsøjler.

...rbillede af F-plader hos Durisol, ...ndby.

...emhuslovshuse i Nr. Uttrup. Ar- ...J. R. Cramer, Nørresundby.

Tilbygning (Durisol hulblokke), ...aarden, Taastrup. Arkitekt: F.D.B.s ...t- og ingeniørkontor, København.

...adehus – Kap. VIII – for tømrer- ...Helge Andersen, Bagsværd. Arki- ...ygningskonsulent, arkitekt M.A.A. ...Andersen.

Durisol

MATERIALER OG METODER

anvendes mere og mere!

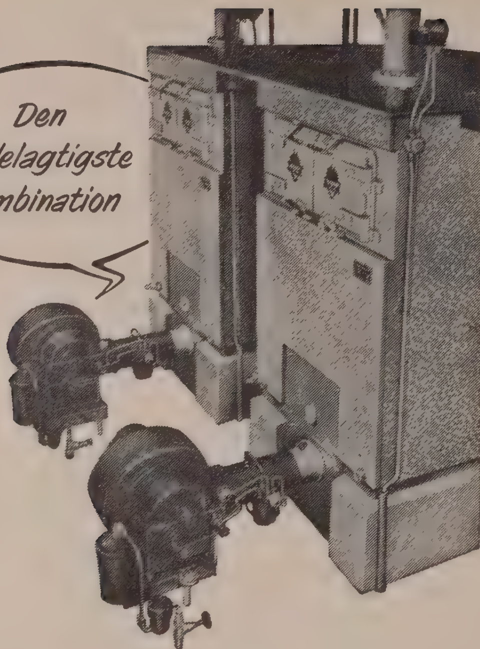
8: Velkin Shedtag, F-plade udfyldning. V. Kann Rasmussen & Co., Søborg, eget værksted.

9: Montage af F-plader.

10: H. Germuth & Co., Roskilde. Velkin Shedtage (V. Kann Rasmussen & Co.) med Durisol hulblokke i murværk. Arkitekt: M. Stigaard, Roskilde, ingeniør: Knudsen & Sørensen, København.

12: Roskilde Andelsvaskeri. Durisol hulblokke og F-plader. Arkitekt, M.A.A. Poul Hansen, Andelsvaskeriernes Landsforening, Teknisk Afd.

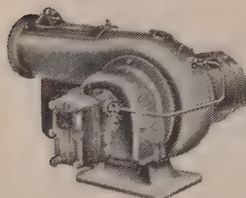
...RIV TIL **DURISOL** . NØRRESUNDBY . OG FORLANG BROCHURE

RECK

KEDLER OG OLIEFYR

RECK strålingskedler serie XV er vandrørskedler til oliefyr og stokere og udmærker sig bl. a. ved stor fleksibilitet, kort opfyringstid og ringe trækbehov.

RECK oliefyr har automatisk luftspjæld, som modvirker afkøling af kedlen i fyrets stopperioder.

Type B: Højtryksoliefyr for diesel- og gasolie.

Type A: Emulsionsoliefyr for alle brændselsolier, (let fuelolie uden forvarmning).

RECK kedler med Reck oliefyr giver højeste nyttevirkning over et stort belastningsområde. Kort sagt: *flest kalorier pr. krone!*

Speciale siden 1878: Løsning af varmeproblemer.

RECK'S OPVARMNINGS COMP. A/S

ÅRHUS	Hovedkontor KØBENHAVN	ODENSE
Aboulevarden 39	Esromgade 15	Sct. Anne Plads 2
Tlf. 2 95 20/21	Tlf. *Ægir 4810	Tlf. 3402

og meget ved de tekniske landvindinger, man høstede de erfaringer, som er nødvendige for naturvidenskabens trivsel, og det blev på denne måde teknikeren, der afgav det materiale, som videnskaben så senere registrerede og bragte orden i. I dag er det snarere det omvendte, der finder sted, idet det er den systematiske og ingenlunde altid teknisk prægede grundforskning, der forsyner teknikeren med de erfaringer, hvoraf han kan øse og eventuelt skabe helt nye metoder og nyt behov.

Den systematiske naturforskning, som tidligere næsten altid var et isoleret fænomen, er i vore dage i ethvert industriland blevet en forgrundsfunktion, som betyder liv eller død for landets økonomi. Man er enige om, at denne forskning bør støttes fra mange forskellige sider, idet ikke alene de frie erhverv, men også Staten må virke med her. I det sammenspil, der på denne måde opstår mellem industriens forskningslaboratorier, universiteterne og andre lignende institutioner for at få etableret et så effektivt samarbejde som muligt, ikke alene for at vinde ny erkendelse, men også for at føre de nye resultater ud i livet, vil alle ansvarlige myndigheder være interesserede. Der er her opstået et helt nyt begreb for samarbejde i ordet „teamwork", som netop i sådanne situationer, hvor opgavernes løsning var særligt påkrævede, har vist sin store værdi.

Den store indsats, der er gjort for forskningen ved hjælp af offentlige midler, har forlængst båret frugt. Det er fortrinsvis ved sådanne midler, at grundforskningen, herunder den moderne atomforskning, bliver muliggjort. Lad os f. eks. se, hvilke resultater fysikken i de sidste år på denne måde er mødt frem med, så meget mere som fysik vel er en teknisk højskoles mest grundlæggende fag.

Vi vil begynde med atomkernefysikken. Denne tog først form, da Rutherford i 1919 gennemførte den første atomsønderdeling. En følge af denne bedrift blev opdagelsen af hidtil ukendte bygningssten i stoffernes mindste smådele, idet nu foruden elektronen også neutronen kom til. Senere kom forudsigelsen af positronen og dens opdagelse i højdestrålingen, samt forudsigelsen af mesonerne, ved hjælp af hvilke kernekræfterne forklares. Der opdagedes en lang række mesoner i højdestrålingen, og det lykkedes at fremstille sådanne ad kunstig vej. Endelig kom opdagelsen af fissionsfænomenet, hvorved man for første gang fik håb om at kunne udnytte noget af de uhyre energimængder, materien er udtryk for.

Atomfysikkens resultater har allerede, som det vil vides, gjort sig synligt gældende i industrien. De store, til dels hemmelige, anlæg i Oak-Ridge i U.S.A. samt de ivrigt udnyttede uranminer vidner tilstrækkeligt herom.

I forbindelse med den således udførte forskning lykkedes det at frembringe den såkaldte kunstige radioaktivitet. Det blev på denne måde muligt at arbejde med „mærkede atomer", en metode som allerede har givet et nyt og banebrydende grundlag for den biologiske forskning.

GEORG JENSEN
SØLV

KGL. HOFLEVERANDØR

Gl. Kongevej 96 Østergade 40

Tegnet af Henning Koppel

BEBYGGELSE: FLØJ AF NY KOMMUNESKOLE, BRØNDERSLEV
BYGHERRE: BRØNDERSLEV KOMMUNE
ARKITEKT: JENS KNUDSEN, BRØNDERSLEV

Lad vippevinduer indgå i den lokale entreprise! — Det betaler sig!

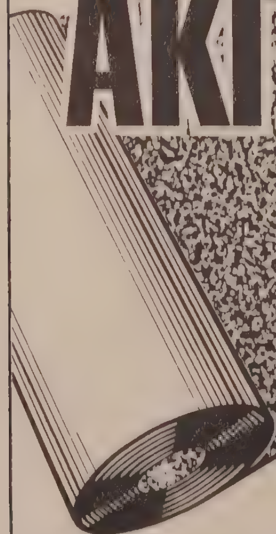
BYGNINGS
BESLAG
og

PedersHaab
vippevindue

Beslaget er patenteret og godkendt til statsstøttet byggeri

Forlang brochure og arbejdstegninger tilsendt

A/S Peder Nielsen
PEDERSHAAB
BRØNDERSLEV

tæt med garanti

AKTIESELSKABET FOR
KEMISK INDUSTRI

Amaliegade 15 . København K . C. 63 88

Atomforskningen har yderligere givet os nye og vidt-gående oplysninger om grundstoffernes atomare op-bygning, således at der her foreligger en detailrigdom som der er håb om at få indpasset i kemien. Teorien for atomernes ydre struktur, kvantemekanikken, forel i det væsentlige færdig, hvor vi her begynder. Årene der siden er gået, omfatter første afsnit af en udvikling analog med den, der fulgte efter Maxwells opstilling af de elektromagnetiske grundligninger. Foruden a give en mere detailleret forklaring af atomernes op-bygning har den bidraget stærkt til en forklaring a stoffernes opførsel, både hvad deres kemi og fysik angår, herunder arten af de kemiske bindinger og metallernes elektriske og magnetiske egenskaber. Endnu er det ganske vist ikke lykkedes ad deduktiv vej at opstille et skema, som principielt tillader en beregning og forudsigelse af stoffernes egenskaber og reaktioner, men der er dog opstået en helt ny disciplin i den kemiske fysik.

Det mest slående bevis for den stedfundne udvikling vil tvivleren måske se i det bidrag, den har leveret til en så klassisk videnskab som vor almindelige er-kendelsesteori. Denne side af forskningen er navnlig blevet uddybet af Niels Bohr. Man bryder her med den tidligere fysiks princip om eentydig forudsigelig-hed af fænomenerne, idet det Bohrske komplementa-ritetssynspunkt har erstattet eller begrænset den deter-ministiske opfattelse af naturen.

Også indenfor den klassiske fysik har de senere års forskning givet resultater. Vi kan her minde om den betydning, ultralydforskningen har fået for under-søgelse af konstruktionsmaterialers egenskaber, samt aerodynamikken, der har fået en særlig aktualitet for opnåelsen af de største flyvehastigheder (lydmuren). Vort øgede kendskab til stofferne har ført til mange mærkelige nyheder af stor praktisk rækkevidde. En forklaring af halvledernes opbygning resulterede i fremkomsten af den såkaldte tør-ensretter og af ger-manium-transistoren, som lover meget for telefon- og radioteknikken. En omtale for sig fortjener de appa-rater, fysikerne i de senere år har skabt sig, oprindelig vel til brug for den videre forskning, men som i mange tilfælde har vundet indpas i industriens kon-trolværksteder. Man kan her nævne elektronmikro-skopet, der forstørrer 40.000 gange, samt elektro-oscillografen og Geiger-Müller-tælleren, der hver især har muliggjort en helt ny måleteknik. Den sidste har også fundet anvendelse i arkæologien. Der forekom-mer imidlertid også apparater, som åbenbart kun var bestemt for fysikerens eget værksted, men som den populariserende presse har interesseret sig særlig for fordi de bygges i uhyre og stadig voksende dimensio-ner og derfor også er meget kostbare. Navne som cyklotroner, synkrotroner og betatroner hører hjemme her. Disse oprindeligt kun for den rent videnskabelige forskning beregnede apparater begynder nu også at få praktisk betydning, f. eks. i kræftterapien.

Det vil vist være urigtigt ikke også at henvise til de fremskridt, der er sket indenfor den biologiske forsk-ning. Hele det vældige forskningsobjekt, der hedder

INDUSTRI-ARMATUR for lysrør

NYT

BILLIGT - LET - ENKELT - ROBUST - OG MED VOR INDKAPSLEDE KVALITETS-DROSSEL-SPOLE

Type IK

IK 401 - 1×40 W - 1230 mm - 4,7 kg
IK 401 F - 1×40 W - 1220 mm - 4,8 kg
IK 402 - 2×40 W - 1230 mm - 6,1 kg
IK 402 LC - 2×40 W - 1240 mm - 8,0 kg
lakering: grå yderside - hvid inderside

PHILIPS

B E L Y S N I N G

NOVOPAN * NOVOPAN * NOVOPAN * NOVOPAN * NOVOPAN

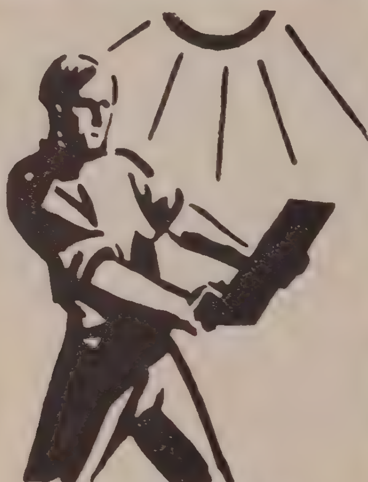
Bindesbøllsvej 25. Arkitekt Mogens Black Petersen, M.A.A.

PANELER
LOFTSBEKLÆDNING

NOVOPAN -

et hensigtsmæssigt – praktisk – og økonomisk fordelagtigt materiale.

Novopan Træindustri A/s
Pindstrup

vitaminer og hormoner, er først blevet gjort til genstand for forskning i dette århundrede. Enzymerne, hvis natur gennem næsten 100 år havde været en gåde, viste sig ved forskningen i 1920–30'erne at være proteinstoffer, af hvilke flere endog lod sig fremstille i krystallinsk tilstand, og man nåede til en dybere forståelse af en proces som ånding, samtidig med at mekanismen ved mange andre biologiske processer, navnlig alkoholgæringen, opklaredes. Bl. a. insulinet er et synligt resultat af denne forskning.

Af det foregående har vi set, hvorledes vor tids naturforskning ved at udføres som en intensiv grundforskning har ført til rent tekniske landvindinger af uanet rækkevidde, der atter giver grundlag for ny videnskabelig erkendelse. For en kemiker kan denne udvikling minde om det fænomen, han betegner med autokatalyse, men ihvorvel netop dette karaktertræk berettiger til de største forventninger, vil det også hos den eftertænksomme nu og da kunne fremkalde en følelse af gru, thi menneskehedens historie har altid vist, at de store nyskabelser har været ledsaget af stærke fødselsveer. De sidste års udvikling vidner tilstrækkeligt herom.

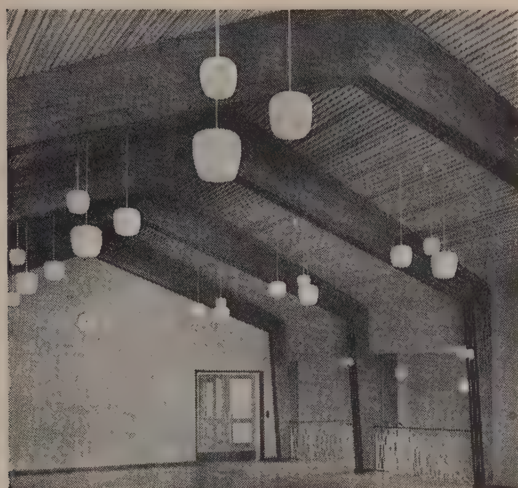
Een ting er det imidlertid lykkedes den stilfærdige videnskabsmand at overbevise magthaverne om. De økonomiske ofre, samfundet bringer forskningen, er ikke alene en god forretning; men en rationel pleje af forskningen er en samfundsfaktor af vital betydning for et folks fortsatte beståen. Under tidligere tiders tempo måtte forskeren derimod som regel erfare, at hans nyskabelser i den første tid føltes som overflødige, simpelthen fordi verden hidtil havde klaret sig uden disse.

Danmarks stilling under industrialiseringen

Forinden vi efter dette rundskue igen vender vort blik mod Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole, vil der vel være grund til at se på, hvorledes vort land har stået disse år igennem, hvor navnlig de store industrilande har haft så gode muligheder for at øge deres teknik, produktionsevne og magtstilling i det hele.

Danmark er som bekendt et land, der kun er lidet favoriseret af moder natur med de goder, som udgør industriens vigtigste udgangsmaterialer. Der tænkes her først og fremmest på de brændselsmidler, uden hvilke industriens maskiner må gå istå, men også på de metaller og meget andet, som vi mangler totalt. Under disse forhold indtraf den industrielle opblomstring som bekendt næsten 100 år senere her i landet end i de store industrilande, og Danmark må da også stadig tilbytte sig de fleste af sin industris råmaterialer med sine landbrugsprodukter. Tidligere kunne vi dække vor brændselsimport med ca. en tiendedel af vor landbrugseksport. I årene efter den sidste krig er der i stedet medgået en trediedel. Årsagen hertil er ikke blot, at vore købevilkår er blevet dårligere, men også at vor industriproduktion og dermed forbruget af råvarer er steget betydeligt. Selvom krigens vind langtfra har blæst i Danmarks favør, må vi med til-

FM
Belysning

Gallonpendler i gruppeophæng,
Brahetrolleborg skolen,
arkitekter Werner Madsen & Folke Olsen M.D.A.,
Svendborg

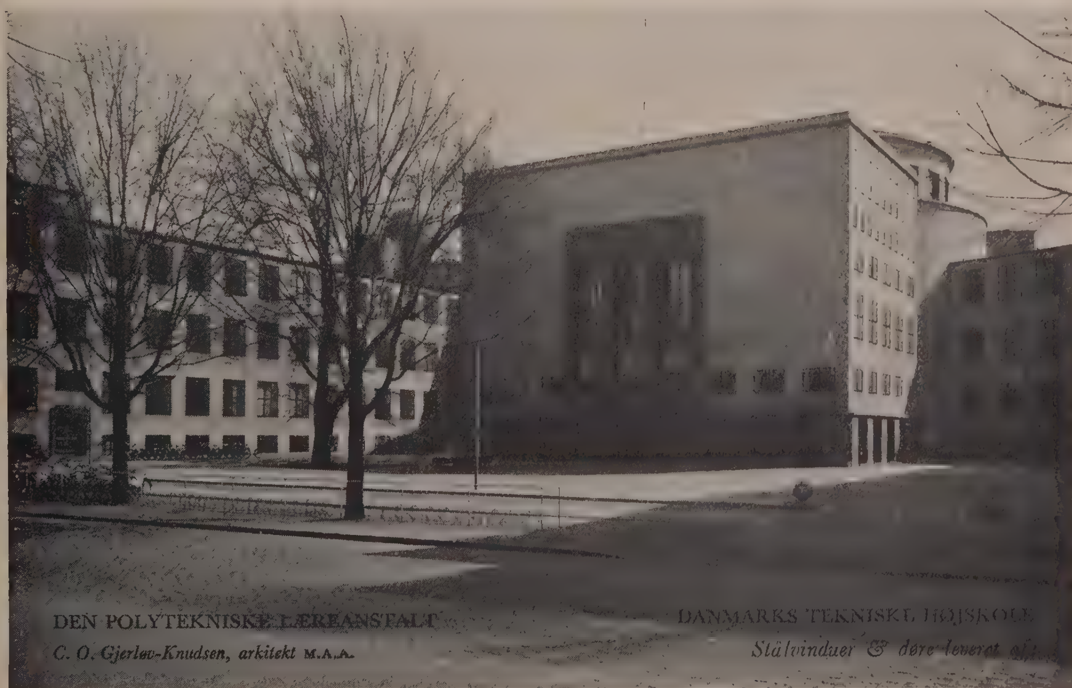
Gallonpendelen

er særdeles velegnet til

SKOLER . KONTORER
RÅDHUSE . SYGEHUSE
ALDERDOMSHJEM

5 størrelser
mat-opal overfangen,
champagne-silkemat

FOG & MØRUP A/s NØRREGADE 28 . CENTRAL 8822

PEDERSHAAB MASKINFABRIK A/s

København K, Rosenborggade 1, tlf. *14066 Brønderslev tlf. *450

LYNAFLEDERANLÆGGET

på radiotårnet ved

DEN POLYTEKNISKE LÆREANSTALT

er udført af:

Grundlagt 1907

DANSK LYNAFLEDER-
ETABLISSEMENT

Indehaver: Civilingeniør Ib Ovesen

VED KLOSTERET 6 . KØBENHAVN Ø
TELEFON RYVANG 2235

fredshed notere den udvikling, der har fundet sted i den sidste menneskealder, og den økonomiske bedring, som trods alt nu er ved at jævne sporene af den sidste krig. Af vor eksport klarer industrien nu de 40 pct.

Værd er det således at bemærke, at Danmark i disse år er blevet et industriland, for så vidt som de sidste folketællinger har vist, at den del af landets befolkning, der ernærer sig af industri og håndværk, nu tæller flere end dem, der ernærer sig af landbrug, hvad ikke var tilfældet for 25 år siden; men hertil kommer så den industrialisering, som landbruget selv, og forøvrigt også håndværket, er undergået. Om Danmarks industri er det sagt, at den ofte er blevet til i baggårdslokaler, samt at en storindustri først og fremmest måtte være baseret på landbruget. Det gælder især om vor øl- og sprit-, sukker-, gødnings- og spiseolie- (foderkage-) industri, og kun cement- og kryolit-industrien samt maskin- og skibsbygning har kunnet hævde sig af andre årsager. Men værd er det at bemærke, at Danmark i disse år har kunnet være med ved nydannelser som insulin- og penicillin-industrien, samt at danske ingeniører og maskin-fabrikanter har opført så mange cementfabrikker verden over, at mere end halvdelen af verdensproduktionen af portlandcement kan fremstilles på disse. Danmark ejer også flere store entreprenørselskaber, der som regel er med, når de mest krævende bygningstekniske opgaver ude i verden skal løses, og også vore skibsbyggerier er bekendte for deres smukke konstruktioner. Indenfor vore egne grænser har vi fået vore landsdele forbundet ved et antal store broer, hvor der før kun var færgeforbindelser. Statsbanerne har fået lyntog, og Københavns nærtrafik er blevet elektricificeret. Bilruternes antal er steget stærkt, og Kastrup Lufthavn er blevet så veludstyret, at den har internationalt ry. Det årlige passagerantal er i de sidste 25 år vokset fra 2000 til 300.000. Den hjemlige elektricitetsforsyning er sikret gennem opførelse af en række store kraftværker, så forbruget har kunnet forøges til det ottedobbelte.

Indenfor forskellige specialiteter er Danmark dominerende som eksportør. Danske tørelementer, dansk porcelæn samt osteløbe, øl, pressegær og Cherry Brandy er verdenskendte produkter. Det må i sådanne tilfælde som regel dreje sig om artikler, hvor vidtgående fuldendelsesarbejder er nødvendige, såfremt råmaterialerne må hentes i udlandet. Det er her blandt andet vor skoleuddannelse, ikke mindst den tekniske, vi må forlade os på som et af de momenter, der kan skabe konkurrencedygtighed.

Og nu tilbage til læreanstalten.

Læreanstaltens opgaver og organisation

Enhver skildring af denne må begynde med at nævne Hans Christian Ørsted. Vi mindes ham som vor højskoles vidtskuende stifter, der drog omsorg for, at læreanstalten straks fra begyndelsen blev en videnskabelig højskole.

H. C. Ørsted var læreanstaltens direktør fra 1829 til

CHOKBETON
FABRIKSBYGNINGER

Fritz Hansens Eft. A/S, Stolefabrik
Arkitekt: Professor Preben Hansen

HØJGAARD & SCHULTZ A/S
KØBENHAVN

MASSER
af Afbrydere og Stikkontakter

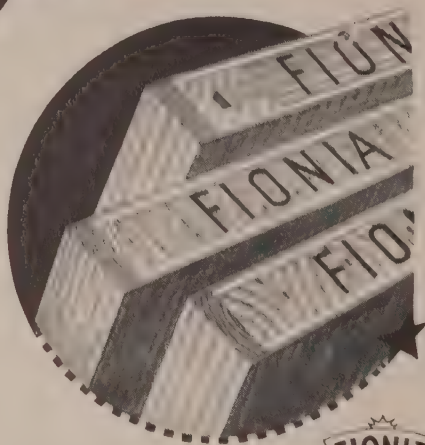
DEN POLYTEKNISKE LÆREANSTALT HAR INSTALLERET LK'S PLANFORSÆNKEDE AFBRYDERE OG STIKKONTAKTER . . .

- Et tidssvarende ønske i det nye byggeri. Det opfyldes bedst med de diskrete, robuste og sikre LK afbrydere og stikkontakter.

LAUR. KNUDSEN A/S

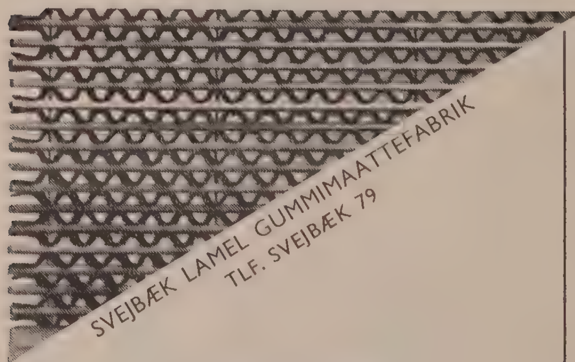
KØBENHAVN TLF. C. 1002
AALBORG TLF. ALBA 11675 - ÅRHUS TLF. 271 33

De tre kendte typer,
der opfylder alle krav.

DANSK MØBELPLADE- & FINÉRFABRIK
ODENSE · AKTIESELSKAB · KØBENHAVN

Svejbæk Maatten

faas i:

alle størrelser og faconer
højderne 20, 25 og 30 mm
farverne sort, rød, grøn og beige
udførelse med bøg, teak
og letmetal

og saa ydes der
5 AARS SKRIFTLIG GARANTI
FOR FABRIKATIONSFEJL

Hurtig Levering

sin død 1851, og højskolen er lykkelig over, at det i 1951 ved midler fra det af Ørsted selv stiftede „Selskabet for Naturlærens Udbredelse" og ved bevillinger fra anden side lykkedes at indrette et H. C. Ørsted-værelse ved indgangen til Fysisk fløj. Mindet om højskolens stifter er nu sikret på en sådan måde på hans egen højskole, at vi der til sene tider vil huske, at det er ved Ørsteds gamle skole, vi har vort virke. Det var et lykkeligt særkende for H. C. Ørsted, elektromagnetismens opdager, aluminiummetallets første fremstiller, at han som få af sin tid forstod værdien og betydningen af den naturvidenskabelige eksperimentering. Fra første færd motiverede Ørsted således sin højskoles oprettelse med følgende ord:

Den polytekniske Læreanstalt har til Formaal at meddele unge Mennesker med de fornødne Forkundskaber en saadan Indsigt i Mathematik og experimentel Naturvidenskab og en saadan Færdighed i Brugen af disse Indsigter, at de dermed kunde vorde fortrinlig brugbare til visse Grene af Statens Tjeneste samt til at forestaa industrielle Anlæg. Til dette Formaal arbejdes dels ved videnskabelige Forelæsninger, dels ved praktiske Øvelser i dertil indrettede Laboratorier og Værksteder.

Den polytekniske Læreanstalt har til stadighed virket efter disse retningslinier, men har tillige i overensstemmelse med udviklingen udvidet sit program, således at dens lærere tillige nu er forpligtede til at udøve en forskergerning. Dette har fundet udtryk i den kongelige anordning af 8. februar 1933 på følgende måde:

Danmarks tekniske Højskole har til opgave at meddele en højere teknisk undervisning på videnskabeligt grundlag og at fremme udviklingen og den praktiske anvendelse af de tekniske videnskaber og de til grund herfor liggende almene videnskaber.

Det var forøvrigt i dette aktstykke, at Den polytekniske Læreanstalt for første gang officielt blev benævnt „Danmarks tekniske Højskole", og ved samme anordning blev de polytekniske kandidater for første gang benævnt „civilingeniører".

Nævnte kongelige anordning førte forskellige andre tilsyneladende mindre forskydninger med sig i læreanstaltens administration. Det er således fortsat Undervisningsministeriet, der har overtilsynet, og i spidsen for læreanstalten står stadig en direktør, nu benævnt rektor, som i forbindelse med lærerrådet, et undervisningsråd, de fem fagråd og en inspektør forestår højskolens forvaltning. Til hjælp for rektor, som ansættes for et tidsrum af 5 år, ansættes med en funktionstid af eet år en prorektor, som varetager rektoratsforretningerne under rektors forfald. Efter anordningen ligger ansvaret for læreanstaltens undervisning stadig hos lærerrådet og dens administration og optræden udadtil stadig hos rektor. En nuance i den betydning, der må tillægges rektorstillingen, er, at han foruden at skulle forelægge de af lærerrådet vedtagne indstillinger og beslutninger for ministeriet tillige nu har ret til, i sin egenskab af højskolens leder, at fremsætte sine egne bemærkninger dertil.

Som en nydannelse kom undervisningsrådet til. Dette består af rektor, prorektor og fagrådsformændene og

Varmeventilationsanlæg til ny centralhal

Luftkonditioneringsanlæg til fotokemisk laboratorium

Talrige udsugningsanlæg til Læreanstaltens afdelinger

Glent & Co a/s

ØSTER SØGADE 32 . KØBENHAVN K . TELEFON MINERVA 1390

RUD. RASMUSSENS SNEDKERIER
NØRREBROGADE 45 . KØBENHAVN N
CENTRAL 3746 & 6791

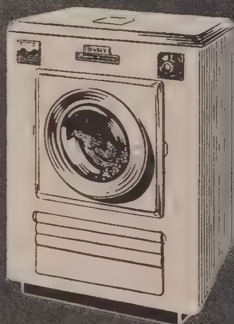
FLEST FORDELE

Sig FABER så får De det bedste – persiennerne – METALET og METALUX under kvalitetskontrol af Danske Husmødres Forbruger-råd – en ekstra sikkerhed for kvaliteten

Sælges ikke ved ulovligt trappegangs-salg, men gennem de firmaer, der vil se tilfredse kunder igen – og igen

BENDIX
- helautomatisk vaskemaskine

Overflødiggør vaskekælderen. Kan installeres i køkken, badeværelse eller fyrrum. BENDIX forvasker, vasker, skyller og centrifugerer automatisk 4 kg tørt tøj på 50 min.

Helweg-Jörgensen
INGENIØR- OG HANDELSFIRMA

har bl. a. som opgave at aflaste lærerrådet i forbere delsen af alle sager om ændringer i de normale studie og eksamensordninger.

Af de 5 tidligere såkaldte stående udvalg opstod nu d 5 fagråd, som fik navnene: fagrådet for den kemiske den maskintekniske, den bygningstekniske og de elektrotekniske ingeniørvidenskab, svarende til lære anstaltens 4 studieretninger. Hertil kommer så fag rådet for de almene videnskaber, som udgøres af d lærere, der underviser til 1. del af civilingeniøreksa men.

Den rivende udvikling i tiden bevirker imidlertid, a læreanstaltens program stadig må være i støbeskeen I 1916 indførtes den tekniske doktorgrad, og i de forløbne 25 år er denne erhvervet af ialt 70 personer I det sidste år er der fremkommet endnu en nydan nelse af lignende art i form af den såkaldte tekniske licentiatgrad, som giver civilingeniørerne mulighed for ved læreanstalten at tilegne sig en videregående uddannelse, for hvilken der udstedes diplom. Den ny grad er udtryk for, at dens indehaver har indsigt og modenhed til videnskabelig behandling af et han forelagt teknisk-videnskabeligt problem. Denne ny dannelse falder ganske i tråd med den udvikling, der har fundet sted ved de øvrige nordiske landes tekniske højskoler. Det er læreanstaltens håb, at den foruden at muliggøre den videregående uddannelse vil virke til, at dens betydelige værdier i form af erfaringer og kostbart materiel på denne måde vil blive udnyttet endnu bedre end hidtil til gavn for vort land, samt at der gives laboratorielederne bedre mulighed for at udøve den dem pålagte videnskabelige forskergerning. En landvinding, der tjener et lignende formål, er den oprettelse, der har fundet sted af universitetsadjunkt- og stipendiatstillinger (se senere).

Hvad den almindelige eksamensordning og normal-studieplanen angår, har man på forskellig måde søgt at modvirke den forøgelse i belastningen af de stu-derende, som den tekniske udvikling nødvendigvis må fremkalde. Eksaminen er således blevet opdelt i et større antal prøver af mindre omfang end den tid-ligere såkaldte 1. og 2. del. Fremdeles har man speci-ficeret studiet således, at dette er gjort mere valgfrit. Angående alle disse detailler vil det være naturligt at henvise til læreanstaltens program.

De bygningsmæssige forhold

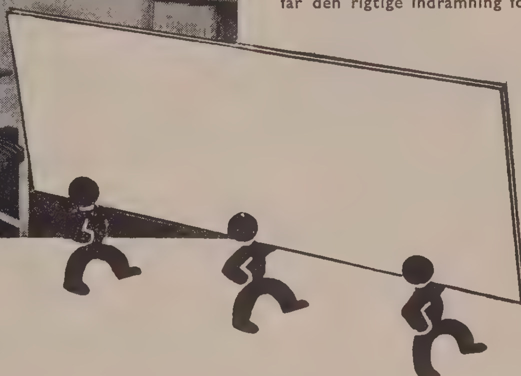
Til den allerførste polytekniske læreanstalt blev der ikke råd til særlige eller nye bygninger; den indrette-des i nogle tidligere professorboliger i Studiestræde og Skt. Peders Stræde, hvor nu Universitetskvæsturen og Studiegården ligger. Først i 1890 fik den under Julius Thomsens ægide sit nye kompleks ved Sølvtorvet. Ved denne lejlighed udvidedes gulvarealet fra ca. 2.500 m² til ca. 10.000 m². I 1906 opførtes der yder-ligere her under G. A. Hagemann et maskin- og et elektro-teknisk laboratorium samt en fløj for tegne-stuer og kontorer og endelig landmålerstationen i Hjortekær. Derved steg arealet til ca. 16.000 m². I H. I. Hannovers direktørtid lykkedes det yderligere at

B3

PRAKTISK INDRETNING

Varme- og støjisolerende træfiberplader bliver mere og mere anvendt i moderne husbyggeri. De populære BRUMUNIT-plader kan males, limfarves eller tapetseres efter ønske, således at hvert værelse får den rigtige indramning for sit formål.

Fabrikant:

BERGER LANGMOEN

BRUMUNDDAL – NORGE

ENEREPRÆSENTANT FOR DANMARK:

HARALD KJÆR & CO., Holmens Kanal 9, København K.

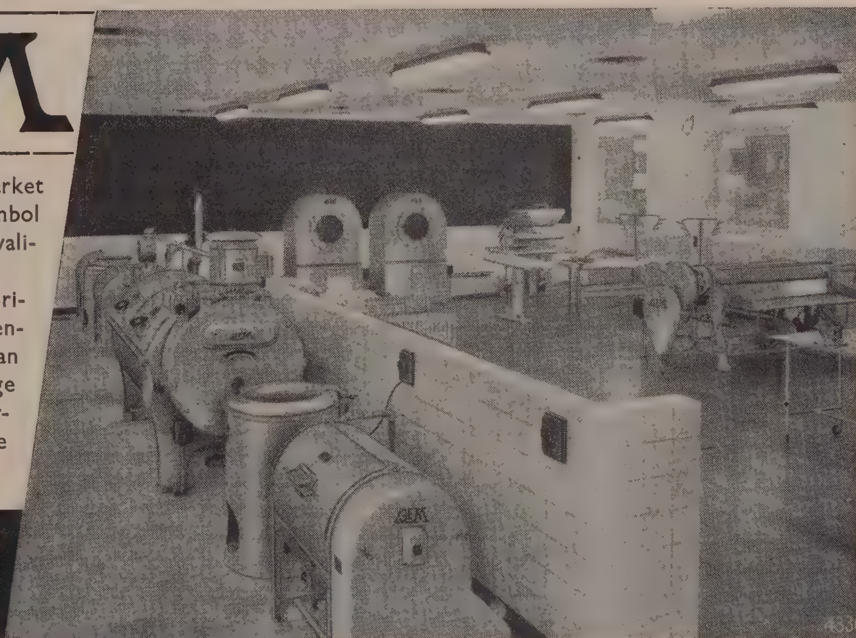
BRUMUNIT

GEM

Overalt i verden er mærket GEM kendt som et symbol på driftsikre, danske kvalitetsmaskiner.

Også ved indretning af private vaskerianlæg, ejendomsvaskerier m. v. kan det betale sig at drage nytte af GEM-fabrikernes mere end 50-årige specialerfaring.

Det smukke vaskeri i »TÅRNBYPARKEN« er naturligvis helt igennem udstyret med maskiner fra Danmarks ældste og mest moderne vaskerimaskinefabrik.

Grundlagt 1903

LEVERANDØR TIL DET KGL. DANSKE HOF

AKTIESELSKABET

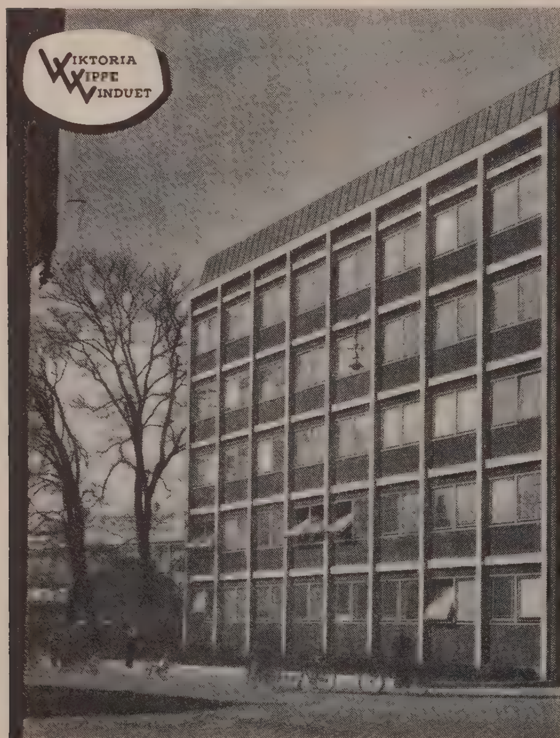
Georg E. Mathiasen

VORDINGBORGGADE 12 ★ KØBENHAVN Ø ★ TELF.: CENTRAL 9043

FOTOGRAF ERIK HANSEN

KUNSTINDUSTRIMUSEET . BREDGADE 68 . PALÆ 4789

Arbejdsmændenes Forsamlingsbygning. Aalborg. Arkitekt Arne Kjær, M.A.A.

Tlf. Minerva *772

erhverve lidt plads i form af nogle barakker i Botanisk Have samt at få indrettet nogle teknisk-kemiske laboratorier i Statsprøveanstaltens daværende lokaler i et par privatlejligheder i Malmøgade. Men trods disse udvidelser blev det dog klart, at højskolen ikke fortsat kunne løse sine opgaver uden en virkelig nyindretning. Det var ikke blot det voksende antal studerende, men navnlig de anvendte videnskabers behov for laboratorier, der her meldte sig. Det var læreanstaltens daværende direktør, professor P. O. Pedersen, hvem det lykkedes at sikre de nødvendige nyudvidelser. Vel nød P. O. Pedersen, som sammen med Valdemar Poulsen i flere år havde været en forgrundsfigur i al radio-teknik, en vistnok usædvanlig tillid hos bevillingsmyndighederne, men det var åbenbart først ved en ultimativ holdning, det lykkedes hans stilfærdige person at bringe udvidelsen i stand. Lykken stod ham imidlertid bi, da det i 1923 blev bestemt, at Sølvgades Kaserne med de mange tilhørende bygninger skulle afhændes. De danske Statsbaner overtog selve kasernebygningen, medens det lykkedes læreanstalten at få tilsagn om det øvrige meget betydelige areal på ca. 23.000 m². Forinden bevillingerne til den første bebyggelse kunne fremskaffes, skulle der imidlertid hengå en række år som følge af de økonomisk vanskelige tider efter den første verdenskrig.

En stor mærkedag i læreanstaltens historie var den 29. august 1929, da man i forbindelse med hundredårsfestlighederne nedlagde grundstenen til den nye læreanstalt på Øster Voldgade.

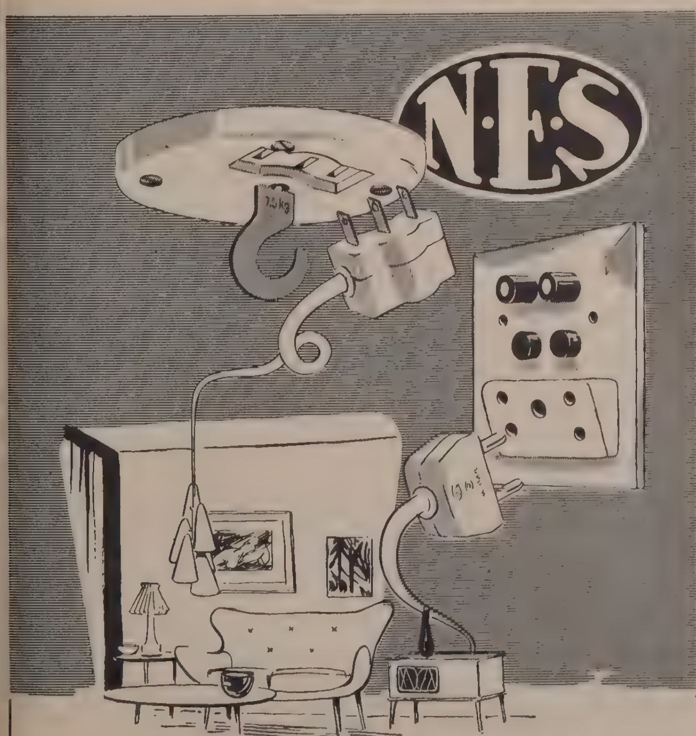
Den første nybygning, der opførtes, var laboratoriebygningen for teknisk kemi, og den første indflytter var Laboratoriet for Mørtel, Glas og Keramik, som kom fra mørke lokaler i Malmøgade. Siden da er byggeriet af store, velindrettede laboratorier fortsat, kun med de standsninger, som den anden verdenskrig måtte medføre. I 1940 kunne læreanstalten forlægge sine administrationslokaler til Østervold. Siden da er efterhånden næsten al undervisningen til 2. delsstudiet med de til dette nødvendige store laboratorier rykket ind, og vi står nu for at kunne indvie hele det nye bygningskompleks. Under alt dette byggeri, som har udvidet læreanstaltens gulvareal til 57.000 m², har C. O. Gjerløv-Knudsen virket som dens arkitekt. Det samlede byggeprogram er imidlertid ikke dermed gennemført. Der forestår endnu opførelsen af en bygning, som samler maskiningeniøruddannelsen, indbefattende et laboratorium for maskinelementer. Endvidere påtænkes indretningen af et nyt maskinlaboratorium til erstatning for de nu over 50 år gamle anlæg. I samarbejde med erhvervene er planer om en skibsbygningstank med tilhørende aerodynamisk laboratorium blevet bearbejdede, og de synes nu at nærme sig deres realisation.

I året 1942 indviedes Danmarks tekniske Bibliotek som et offentligt bibliotek og Statens hovedbibliotek for teknisk videnskabelig litteratur. Det sorterer under Danmarks tekniske Højskole og fik en central og monumental beliggenhed i de nye bygninger på Østervold.

LEVERANDØR AF LECAISOLEREDE FACADEELEMENTER TIL KØBENHAVNS AMTS SYGEHUS I GLOSTRUP

LARSEN & NIELSEN

BETONELEMENTFABRIK

Giv beboerne hensigtsmæssig kontakt - i loft og på vægge . .

Loftstikkontakten betyder let lampeudskiftning, og vinkelstikproppen giver lampestedet en smuk afslutning. – Den **dobbelte stikkontakt** er en praktisk detaille, De også bør tage med i Deres fremtidige byggeri.

NORDISK ELEKTRICITETS SELSKAB

ELLEBJERGVEJ 50 KØBENHAVN SV TLF. 30 02 22

AARHUS AALBORG HADERSLEV NYKØBING F ODENSE

Ingen ventetid på udtørring af puds
ved anvendelse af

GIPSONIT
byggepladen

brandhæmmende,
lyddæmpende
og varmeisolerende

Forhandles af
tømmerhandlere og byggematerialeforhandlere

Bojsen-Møller Paper & Trading Co. A/S
Rysensteensgade 14 * København V * Telefon Minerva 960

Læreanstalten som forskningsinstitut

Under de tidligere laboratorieforhold i Sølvgadebygningen måtte forskningsmulighederne og de opgaver, der blev taget op, være af en sådan art, at de fortrinsvis kunne løses af enkeltmand. De nye laboratorier kan nu arbejde på en bred front og omend under beskedne forhold virke på linie med forskningslaboratorierne i de større lande.

Læreanstaltens muligheder som forskningsinstitut blev yderligere udbygget, efter at Staten ved lov af 30. marts 1946 oprettede Det teknisk-videnskabelige Forskningsråd. Der stilledes ved denne lov hvert år 250.000 kr. til rådighed for den pågældende forskning samt yderligere 100.000 kr. til oprettelse af forskningsstipendier. Ved en senere lov er det førstnævnte beløb forhøjet til 400.000 kr. Forskningsstipendierne er tænkt som støtte for kandidater, der ønsker en videre uddannelse på et af laboratorierne ved at deltage i et forskningsarbejde under den pågældende leder. Staten har også tilstræbt at imødekomme unge videnskabsmænd, der ønsker at arbejde mere selvstændigt, og denne støtte er realiseret ved oprettelsen af såkaldte universitetsadjunkturer. Disse består af stipendier af omtrent samme størrelse som lønningerne til amanuenser af 2. grad. Af ialt 41 adjunkturer har Den polytekniske Læreanstalt fået tildelt 12. Forskningsstipendierne gives normalt for eet år, adjunkturerne for 3 år, men begge kan forlænges med yderligere en periode.

Højskolen ejer nu indenfor sine mure 32 selvstændige laboratorier, og fællestrækkene i deres funktion er, at de 1) underviser de studerende, 2) muliggør en videre uddannelse af kandidaterne, 3) afgiver arbejdsplads for de af lederen og dennes videnskabelige assistenter udførte forskningsarbejder, 4) bistår erhvervene med udførelse af sådanne undersøgelser, som man måtte have særlige forudsætninger for at udføre.

Et nyt grundlag for sit forskningsmæssige arbejde fik højskolen i mangt og meget som følge af oprettelsen af Akademiet for de tekniske Videnskaber. Dette stiftedes 28. maj 1937 på initiativ af professor P. O. Pedersen som en privat institution, hvis formål er at fremme den teknisk-videnskabelige forskning og anvendelsen af dens resultater til gavn for dansk erhvervsliv.

Akademiet er opdelt i 8 grupper, nemlig een for tekniske hjælpe- og grænsevidenskaber, een for den kemiske ingeniørvidenskab, een for den maskintekniske, een for den bygningstekniske og een for den elektrotekniske (jvfr. læreanstaltens undervisningsplan). Dernæst en gruppe for jordbrugets teknik og industri, een for virksomhedernes organisation og økonomi og een for biologi og hygiejne.

Udadtil virker akademiet som et koordinerende organ indenfor den tekniske forskning, lydhør overfor forslag såvel fra videnskab som erhverv og selv tagende initiativ, hvor det føler, at en opgave bør tages op.

Studieforholdene

Hvad undervisningen af de studerende angår, er det værd at lægge mærke til den forskydning, der således

Gør det rigtigt — fra starten

En rigtig og omhyggelig overfladebehandling af JUNCKERS parketgulve er af allerstørste betydning for gulvenes fremtidige udseende og vedligeholdelse.

Det er meget vigtigt, at grundbehandlingen foretages straks efter nedlægningen og før afdækningen

men, **det er ligeså vigtigt,** at De anvender de rigtige grejer. — Brug derfor kun den originale JUNCKERS parketgrunder til bøg, eg elm og asketræsgulve.

JUNCKERS *special-produkter*

Serviceafdelinger: Vesterport 222, København V — Minerva 1895 — Vanløsevej 11, Aarhus — Aarhus 41895

ETAGEADSKILLELSER -

Konkurrencedygtige
Revnefri
Forskallingsfri
Hurtige

- STÅLTEGLDÆK

A/S J. PETERSENS BESLAGFABRIK
NIBE TLF. 29

har kunnet gennemføres. Tidligere foregik ingeniøruddannelsen hovedsagelig gennem forelæsninger og eksaminatorier samt ved tegne- og konstruktionsøvelser på tegnestuerne, således at det kun var hos kemikerne, at laboratorieøvelser spillede nogen større rolle. Om en deltagelse i ingeniørvidenskabelig forskning efter studietiden var der ikke tale. Selvom konstruktionsstuen ikke har tabt sin betydning, gennemfører nu alle højskolens studerende laboratorieøvelser, og deres eksamensarbejder, der tidligere alene bestod i løsning af konstruktive opgaver, kan nu også tage form af opgaver, der må løses ved laboratoriets hjælp. En fordel ved de nye uddannelsesformer er, at de giver erhvervslivet mulighed for langt bedre end før at vælge nye medarbejdere under hensyn til de særlige opgaver, der vil blive dem betroet. Som bekendt er det to væsensforskellige mentaliteter, der er brug for, eftersom det drejer sig om en administrator og organisator eller en analyserende og konstruerende forskernatur. Det skal her erindres, at læreanstalten under alt dette, trods den uhyre vækst i vor naturerkendelse og teknik, har bestræbt sig for ikke at gøre studietiden længere, samtidig med at man ikke har lagt mindre vægt på en grundig, alsidig teoretisk uddannelse.

Under de forhandlinger, der fandt sted med myndighederne i anledning af højskolens nybygninger ved Øster Voldgade, blev det udtrykkelig betonet, at denne udvidelse ikke så meget tilsigtede en forøgelse af antallet af ingeniørstuderende. Formålet var at skaffe plads til de teknisk-videnskabelige laboratorier. Der foreligger fra højskolens side et officielt dokument, afgivet til den daværende regering om, at dette og alene dette var udvidelsens formål. Der var på det tidspunkt (omkring 1927) heller ikke særlig grund til at søge elevantallet, som dengang udgjorde ca. 800 studerende, forøget, idet netop dette tal svarede til landets behov for civilingeniører. Under den første verdenskrig og i de første år efter denne havde tilgangen været særlig stor, svarende til et antal af ca. 1100, hvilket i de følgende år førte til en ikke ringe arbejdsløshed blandt ingeniører. Med de forhåndenværende lærerkræfter og laboratorieforhold kunne man under sådanne forhold ikke yde en fuldt forsvarlig undervisning, og med Dansk Ingeniørforenings fulde tilslutning måtte højskolen bede ministeriet om tilladelse til at iværksætte en begrænsning af antallet af nyoptagne. En sådan tilladelse opnåedes for første gang i højskolens historie ved kongelig resolution af 15. maj 1919. Denne adgangsbegrænsning har ikke kunnet opgives siden, og selvom den kun grunder sig på eksamenskarakterer, virker den forhåbentlig til at sikre læreanstalten en større evnerigdom hos dens studerende, men principielt ser man helst, at studiet gøres frit.

Til belysning af forholdene i dag skal det anføres, at højskolen for tiden har ca. 2200 studerende, og der kan hvert år optages op mod 400 nye elever. Begrænsningen er alene bestemt af pladshensyn.

En følge af den store tilgang af studerende var, at der måtte skaffes auditorieplads i de ældre bygninger ved

Fås hos farvehandlerne

EXOLOSE limfarve

Stamfaderen til alle **Exolose** produkter har holdt sin position og vinder stadig frem. Et førnemt produkt af høj standard.
Exolose loftshvidt. Et naturligt supplement til **Exolose limfarve.**
Fås hos farvehandlerne.

HYGÆA A/S
KØBENHAVN · AALBORG

Jernbetonentreprisen
Laboratorie – Teglholmen
A/S Burmeister & Wain

JOHN V. MØRCH
CIVILINGENIØR & ENTREPRENØR

INDUSTRIBYGNINGER ROSBÆKSVEJ 5 . KØBENHAVN Ø . RYVANG 8157 JERNBETON

AKOH
Plastics
KOLDING HØRFABRIK

AKOH PLASTICS med DURALAY under -

Nye tider kræver nye materialer – ikke mindst i møbelindustrien.
Vælg AKOH plastics med DURALAY (10 mm) under, det er en kombination, der sikrer let rengøring og lang holdbarhed.
Begge materialer er mølsikre. AKOH plastics skal blot tørres af med en klud, tør eller fugtig efter behov. – Det nye betræk fås i mange smukke farver, lysægte og holdbart, selv over for hård behandling.

2 nye produkter fra KOLDING HØRFABRIK

Duralay

KRYDDERIVOGN
til storkøkkener

med rustfri overdel og vippeskuffer.
Mange unødvendige skridt spares,
når denne vogn findes i køkkenet.

OLUF BRØNNUM & CO.
KONGELIG HOFLEVERANDØR

HOLBERGSGADE 8-10 TLF. CENTRAL 8750

- lige bag KØBENHAVN K Stærekassen!

Svingdørsgreb leveret til Statsanstaltens nye bygning i København

Vi fremstiller dørgreb til alle formål – også på bestilling efter speciel tegning – og påtager os praktisk talt **enhver** opgave.
Specialitet: Rustfrit stål.
Henvend Dem først til:

RANDERS DØRGREBSFABRIK
TELEFON 555 · 3867

– vi har det rette greb

Sølvtorvet. Ved at tage fra korridorerne og hvælve loftet op under tagspærene lykkedes det at forøge pladsen i de to store auditorier, så der nu kunne læses for indtil 400 ad gangen. Det siger sig selv, at en sådan undervisningsform frembyder ringe muligheder for den personlige kontakt med læreren.
Først ved 2. delsstudiet bliver der god mulighed for, at læreren kan få et personligt kendskab til den enkelte studerende.

Dagliglivet indenfor læreanstaltens mure

Efter den her givne fremstilling af studieforholdene kan vel en eller anden interesseret spørge: Ja, men hvordan former dagliglivet sig indenfor læreanstaltens mure? En hel del vil han kunne få at vide af undervisningsskemaet, der gør rede for arten og tidspunkterne for afholdelse af de forskellige forelæsninger og øvelser. Også den beretning, der udsendes hvert år, giver visse oplysninger, men i samme nøgterne form som den, vi kender fra „Statstidende".
Lad det her være sagt, at vi lærere føler det samme jag, den samme mangel på tid til fordybelse, som vel føles overalt i verden efter den sidste krig. At dyrke en hobby, i særdeleshed en hobby, der ikke umiddelbart fremgår af ens faglige beskæftigelse, drømmer vist kun de færreste om. De moderne kommunikationsmidler har indført et tempo, der forlanger, at man stadig må være på broen. Vi mærker tilfulde, at livet har bud til os, og at hver dag lægger nye opgaver på vort bord og alt dette er måske kun godt. For den uindviede vi det måske synes mærkeligt, hvor relativt lidt kontak de enkelte lærere ofte har indbyrdes, selvom de dag ud og dag ind lever dør om dør. Den mere selskabelige omgangsform er der kun lidt tid til, og de fagområder den enkelte kan dyrke, griber sjældent ind over hver andre, idet der ofte ligger eller kommer til at ligge store og nye fagområder derimellem, hvor læreanstal ten altså mangler repræsentation. Dette er igen en følge af den vældige udvikling, og i virkeligheden kan en lærer kun dyrke et meget begrænset område af si fag. Det afhænger her ganske af den enkeltes mentali tet, om han foretrækker at udføre en mere almen til rettelæggelse af hele fagområdet, f. eks. ved særlig a tage sig af sådanne opgaver, der går ud på at skrive lære- og håndbøger, eller han hellere fordyber sig i e speciale for om muligt her at være nyskabende.
I de sidste 25 år har der dog kunnet oprettes henved 20 nye lærestole, således at lærerrådet i dag tæller 6 medlemmer. Vi har derhos ofte mødt velvilje fra andre højskole- og industrilaboratorier, når vi har søgt bi stand ved undervisningen af studerende, der ville kaste sig over sådanne specialer som tekstilteknik landbrugsmaskiner og grafisk teknik, der var mindre godt repræsenteret ved selve højskolen. Det er os der for en glæde, når på den anden side andre højskole eller de frie erhverv henvender sig til os med anmod ning om bistand på sådanne områder, hvor det er os der har særlige forudsætninger. Den mest udpræged kontakt er åbenbart den, vi naturligt søger og opret holder med kolleger i udlandet, som arbejder på d

MONBERG & THORSEN A/S
STÅLBRO HUMLEBÆK KIRKEGÅRD
RÅDGIVENDE INGENIØR G. R. ØLLGAARD

CITO Complett

Det nye kombinationskloset

med skjult vandtilførsel.

Tilslutning til rørsystemet fra hvilken side det ønskes – blot ved en drejning af niplen.

Driftsikkert og robust armatur. Lydsvag fyldning af cisternen.

Fås såvel enkelt- som dobbelt-skyllende.

Et fuldt moderne kloset med alle tekniske fordele.

Er udstillet på vor stand i BYGGECENTRUM – nr. 1004.

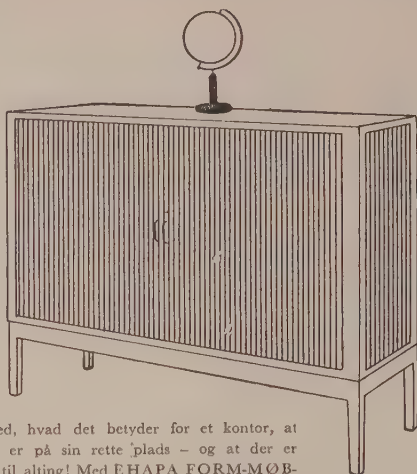
Generalagentur

MAX SIBBERN

Rebekkavej 12 - Hellerup

Telefoner: Helrup 7373 og 5555

Gør kontoret smukkere med EHAPA form-møbler

De ved, hvad det betyder for et kontor, at alting er på sin rette plads – og at der er plads til alting! Med EHAPA FORM-MØBLER er De sikker på, at ingen plads går til spilde. EHAPA FORM-MØBLER er skabt med udvidelser for øje – og følger med udviklingen. Ring eller skriv efter speciel brochure –

KONTORMØBLER
VOGNMAGERGADE 11. C. 1012

BORT MED MUG OG SKIMMEL

HVIDT MED

PREVENIT

P. A. KLINGE
Uplandsgade 32 . København S . C. 10,775

samme fronter som vi selv, og hos hvem vi ofte finder et interessefællesskab, som varer livet igennem. Denne kontakt, på hvilken hele videnskabens fremme beror, medfører ikke alene en intensiv korrespondance, men finder udtryk i vore publikationer i de internationale fagtidsskrifter samt i mundtlige beretninger på de videnskabelige kongresser, der afholdes i stadigt stigende antal verden over. Glædeligt er det, at der fra privat side er stillet midler til rådighed for sådanne rejser.

Når Den polytekniske Læreanstalt opslår en ledig lærerstilling, melder der sig næsten altid højt kvalificerede ansøgere til trods for de beskedne lønvilkår, Staten byder i sammenligning med dem, der tilbydes i de frie erhverv og forøvrigt også ved de fleste andre landes universiteter. Det er et vigtigt punkt, vi her rører ved, thi det er på lærerstabens menneskelige og faglige kvalifikationer, en teknisk højskole må leve eller dø. Der må åbenbart ved gerningen på læreanstalten forefindes visse goder, som ansættelse i de frie erhverv ikke altid byder på, og her melder sig vel først og fremmest den ubetingede frihed, en lærer har til selv at vælge de forskningsopgaver, der tages op. Man ser derfor også, at læreanstalten hyppigt rekrutterer sine lærerkræfter med folk hentet netop fra de frie erhverv, og man ser forøvrigt også, at de frie erhverv nu og da henter deres ledere fra højskolens lærerstab. Begge disse træk må åbenbart betegnes som lykkelige.

Videnskabens dyrkere og formidlere er vist gennemgående et lykkeligt folkefærd, og naturvidenskaben og de på denne grundede tekniske videnskaber har det fortrin, at deres udøvere yderligere kan glæde sig over at arbejde med en eksakthed, som ikke er mulig ved ret megen anden søgende menneskelig virksomhed. Ligesom der kan hentes megen inspiration fra den kontakt, der, som før nævnt, opretholdes med fagkolleger i udlandet, er også det dagligliv, der leves indenfor den enkelte afdeling, en kilde til mange incitamenter. Netop en sådan kontakt, arbejdsdeling og disciplin, der er nødvendig for løsningen af de daglige opgaver, resulterer nødvendigvis i et gensidigt nøje personligt kendskab, og da et sådant let fører til en gensidig sympati, kan det kammeratlige liv, der her udfolder sig, ofte minde om et hyggeligt familieliv. Men lad os først og fremmest høre om de studerendes tarv. G. A. Hagemann har engang påpeget, at læreanstaltens første opgave var at uddanne erhvervsduelige ingeniører, og dette er sikkert rigtigt. Men også selve måden, hvorpå dette gøres, har naturligvis betydning. Lad det være sagt om den ungdom, der søger ind til vor højskole, at den gennemgående er af en høj kvalitet, som er al forventning værd, og naturligvis vil den studerende, som har søgt ind til højskoleuddannelsen af lyst og interesse, bringe mere med sig end netop sin videbegærlighed. De studerende er imidlertid en overordentlig broget skare, ofte udprægget kantede naturer, der ligesom enebørn trænger til at komme i flok og få slebet kanterne af sig. Men netop noget sådant er der rig mulighed for under

Caudex døre

I. THEILGAARD A/S

Glostrup . Tlf. *64

Handelsbankens hus i Glostrup

JENS P. ARNUNG

Murermester og entreprenør

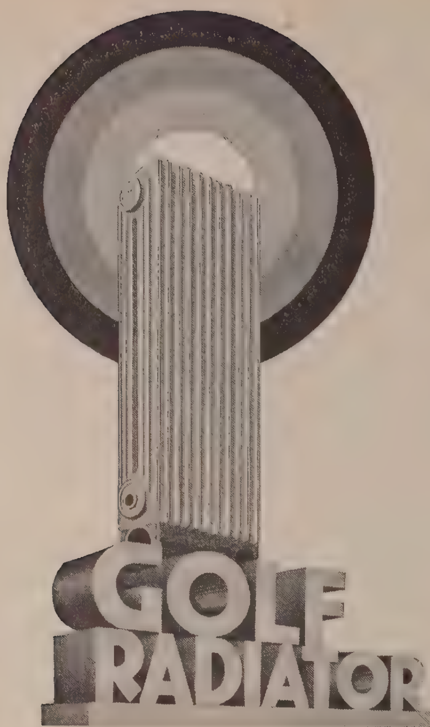

Kronprinsensvej 31

Fasan 6101

Udført murer- og jernbetonarbejdet ved
Danmarks tekniske Højskoles Centralhal m. m.

H. HOLLESENS FABRIKKER

KØBENHAVN SV
TEGLHOLMSG. 2, C. 1105

RANDERS (A/S DANAR)
TELEFON RANDERS 4490

Nyborg **OLIEOVN**

FREMTIDENS FYRINGSMETODE

*

BRÆNDER MED DEN BILLIGE GASOLIE

*

OPVARMER 150 m³

*

INGEN STØV
INGEN STØJ
INGEN LUGT

*

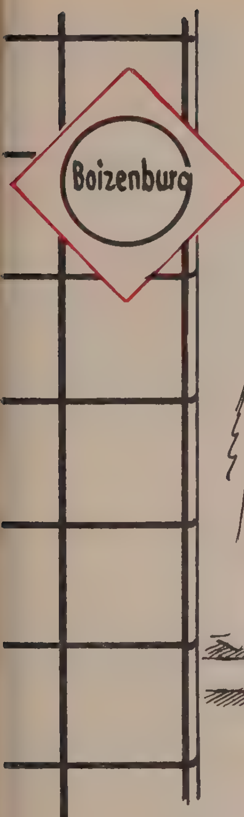
FORLANG BROCHURE

HANS L. LARSEN
NYBORG JERNSTØBERI

det liv, der leves på læreanstaltens laboratorier og tegnestuer. Det er givet, at studiet er yderst krævende, ja, ofte endog „a matter of health“, men sådan er tilværelsen nu engang overalt, hvor man ønsker at erhverve sig fortrin og rettigheder, og det må siges, at de studerende går op i arbejdet med så stor interesse og nidkærhed, at de jævnlig ligefrem må drives ud af laboratorierne, når disse lukker sent på eftermiddagen.

Det påstås, at udviklingen har gjort studiet sværere og mindre frit, således at det forcerede arbejde og den stærke specialisering ofte forhindrer den enkelte studerende i at skaffe sig et indblik i andre, mere alment dannende sider af åndslivet, men netop derfor bliver betydningen af, at der rækkes de studerende en hjælpende hånd, mere og mere åbenbar for vort samfund, og den her nødvendige hjælp melder sig da også fra flere og flere sider. Et forbillede for en sådan hjælp har det i 1908 oprettede G. A. Hagemanns Kollegium altid været, men siden er der kommet flere nye og store kollegier til, hvor også selve kollegielivet vil være en inspirationskilde. En smuk og statelig gave var således det af Nordisk Fjerfabrik i 1942 oprettede „Nordisk Kollegium“, der ligesom G. A. Hagemanns Kollegium for en moderat betaling giver alumnerne både værelse og fuld forplejning og derved skaber dem et hjemmeliv og fællesliv med andre studerende, der vil virke som en inspirationskilde for livet. Også den enestående økonomiske håndsrækning, der blev givet de studerende med legaterne af Otto Mønsteds Fond, er af stor rækkevidde. Vi står imidlertid her overfor intet mindre end en samfundsopgave, som må og skal løses: Adgangen til lærdom må gøres lige for alle, uanset private økonomiske forudsætninger!

Den store stigning, der er sket i leveomkostningerne i de forløbne 25 år, har medført, at en ikke ringe del af højskolens studerende er nødsaget til at søge deres studieudgifter dækkede ved lån og legatstøtte. Tillige er et altfor stort antal studerende henvist til at få deres leveomkostninger dækket ved erhvervsmæssigt arbejde under studiet. Henved 700 af de ca. 2200 studerende modtager legatstøtte, men heraf kan man ikke slutte, at kun disse har legatstøtte behov. Det er sandsynligt, at tallet på fattige studenter langt overstiger dem, der søger eller får legater. Denne antagelse grunder sig på følgende kendsgerninger: En del studerende har, tilskyndet af den studievejledning, der gives dem fra højskolen og anden side, sikret sig et lån i bank, sparekasse eller hos private til dækning af de første års studieudgifter, og mange af disse studerende optræder derfor først som legatsøgere i de sidste studieår. Enkelte studerende har forinden studiets påbegyndelse ved erhvervsmæssigt arbejde selv sammensparet sig en kapital til sikring af de to første studieår eller endog til hele studiet. Tillige er der en del studerende, der, skønt deres økonomiske forhold kunne berettige dem til støtte, undlader at søge legater, fordi de foretrækker at skaffe sig studiemidlerne selv gennem erhvervsmæssigt arbejde under studiet, og endelig er der en kreds af studerende, som afholder

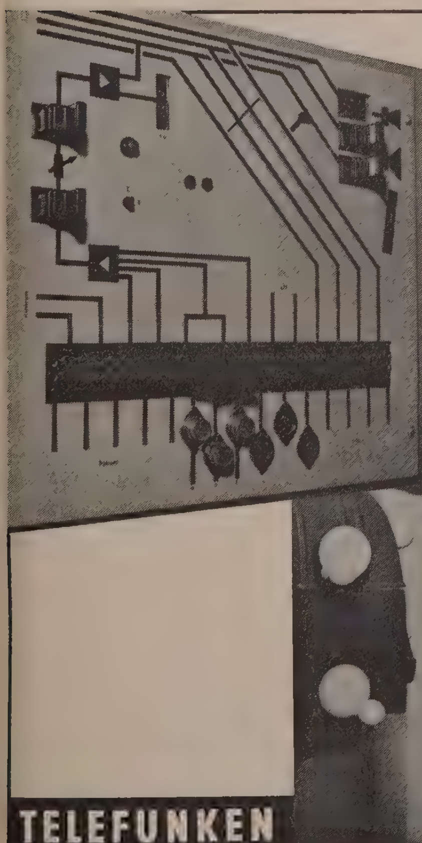

BOIZENBURG
er ikke luksus –

Det var i gamle dage, at man sparede på fliser – den moderne arkitekt og håndværker ved, at hvor væggene skal være lette at holde, dér skal BOIZENBURG FLISER op. Vedligeholdelsesudgifterne bliver samtidig små.

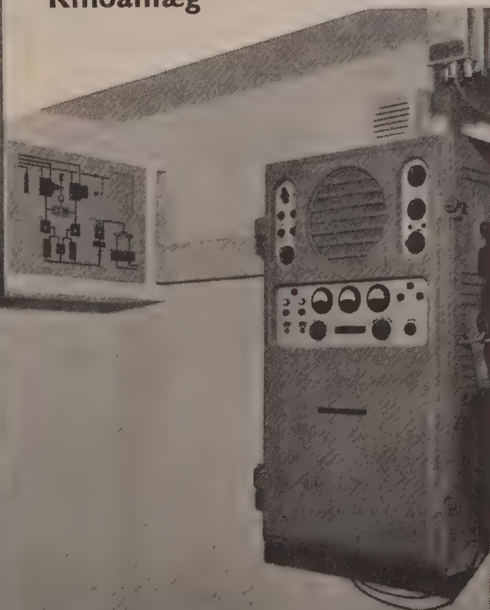
BOIZENBURG VÆGFLISEN – *den mest efterspurgte* –

Foredragsanlæg

Kinoanlæg

Til Danmarks tekniske Højskole leverede TELEFUNKEN det elektroakustiske udstyr

AEG DANSK ELEKTRICITETS AKTIESELSKAB
V. Farimagsgade 41, V
C 5000

TELEFUNKEN

Gustavsen
TAPETOPSÆTNING
ST. KONGENSGADE 92
TELEFON BYEN 9330
3 ledninger

Brug
Stramit
til f. eks. indskud,
gulvunderlag, lofter,
vægge, tag
5 cm tyk
122 cm bred
længder efter ønske indtil 370 cm
20 kg/m²
λ = 0,065
kan
sømmes skæres bores saves
males pudses tapetseres *
Forlang special-tegninger for anvendelse til forskellige formål
Specielle færdige lette skillerumselementer leveres klar til opsætning
Godk.: se »Medd. fra Kbh. Byg.væsen« nr. 2/54 side 30
Tilbud og alle oplysninger gives
STRAMIT-FABRIKEN
GENTOFTE * MALTEGAARDSVEJ 18 * TLF. GE *4500

Tapetet? - selvfølgelig fra
Fraenckels Tapeter.
FRAENCKELS EFTF.
Grundlagt 1826
HOVEDVAGTSGADE 6
v/Kgs. Nytorv
TELEF. 1670 - 1866

sig fra at søge legater ud fra den iøvrigt ikke altid berettigede antagelse, at deres eksamensresultater er for beskedne til, at de kan anses for at være kvalificerede til legathjælp.

Selvom der i de forløbne 25 år er sket en forøgelse af legat- og lånemidlerne til billig rente, er disse midler ganske utilstrækkelige til at dække dygtige og fattige studerendes rimelige krav om støtte. For at uddannelsesmulighederne fuldtud kan udnyttes, er det en nødvendighed, at de studerende gennem legatstøtte eller ved studielån kan skaffe sig økonomisk nogenlunde betryggende forhold under studiet, og den voksende forståelse heraf har heldigvis givet sig udslag i en vis forøgelse af legat- og lånemidlerne.

Af statsmidler modtager højskolens studerende for tiden 165.850 kr. årligt, heri inkluderet højskolens andel i kommunitetsstipendierne. Derudover yder Ungdommens Uddannelsesfond (oprettet for tipsmidler i henhold til lov af 7. juni 1952) et årligt beløb til studenterlegater. Højskolen modtog sidste år fra denne fond 135.000 kr. til legater og 15.000 kr. til studielån. Fra private fonds og legater modtager højskolens studerende årlig ca. 400.000 kr.

De studerende har selv fuld forståelse af disse tings betydning og er ingenlunde en passiv flok her. Men læreanstaltens studerende udfolder sig på mange andre punkter; de har deres egne foreninger og sportsorganisationer og søger jævnlig det fornødne konkurrencemoment ved at kappes med Universitetets studerende. Men også på selve læreanstaltens funktion har de ønsket at øve en indflydelse, og dette er kommet synligt til udtryk i den kongelige resolutions bestemmelser om Polyteknikerrådet, som er en af højskolen anerkendt repræsentation, der har forhandlingsret i sager, som angår de studerendes interesser. De nærmere regler for Polyteknikerrådets funktion fastsættes af rektor. De studerende er ikke forknytte i fortolkningen af de herhen hørende paragraffer. Det hænder endog, at de tror, de kan få et ord med ved de afgørelser, der træffes ved besættelsen af ledige lærerstillinger ved højskolen.

Ifølge de gældende regler kræves der ikke dansk indfødsret for at blive optaget på højskolen. For at kunne søge optagelse på højskolen skal man kun have bestået en af de adgangsgivende eksaminer. Den nære tilknytning, der – ikke mindst på det kulturelle område – er mellem de skandinaviske lande, har dog ofte medført, at man har set bort fra kravet om danske optagelseseksaminer og har optaget studerende fra de skandinaviske lande.

Det polytekniske studium kræver specielle evner af sin udøver, frem for alt matematiske, og dette må vel naturligt medføre, at den fraktion af dansk ungdom, de studerende på denne måde kommer til at udgøre, må få visse fælles mentale træk. De er således gennemgående udpræget visuelt udrustede, og påfaldende mange har artistiske og musikalske evner. Den åndslivlige og let bevægelige type er åbenbart i overvægt;

DIREKTØRKONTOR, FREDERIKSBERG RÅDHUS,
UDFØRT I NØDDETRÆ
ARKITEKTERNE M.A.A. CARL H. NIMB OG HELGE HOLM

KGL. HOFMØBELFABRIKANT

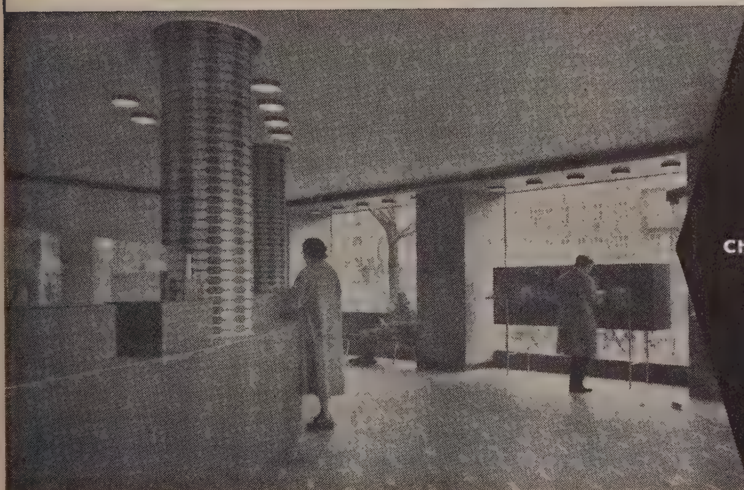
C. B. HANSENS ETABL.

BREDGADE 32 . KØBENHAVN K
TELEFONER C. 386, 11.386, 11.585

UDFØRER ALT INVENTARARBEJDE:
PANELER, MØBLER, GARDINER, GULVBELÆGNING ETC.

Strålevarme

SYSTEM FRENGER OG CRITTALL

Frenger-loft i ekspeditionslokale,
Sparekassen for Kjøbenhavn og Omegn,
Nørreport afd.

Arkitekter: P. Hvidt & O. Mølgaard Nielsen, arkitekter, M. A. A., København
Rådg. ingeniører: H. Crone & J. Koch, København

DANSK STRÅLEVARME SELSKAB

Bruun & Sørensen A S
C. F. Riedel & Lindegaard
Chr. Olsen & Mellgaard Mortensen
Reck's Opvarmnings Comp. A S
C. M. Hess' Fabrikker A S
Ludvigsen & Hermann
Bonnesen & Danstrup
A S Vølund

Ovennævnte licenshavende medlemmer giver alle ønskede oplysninger om strålevarme

Overformynderiet, arkitekt M.A.A. Fritz Schlegel

A. J. IVERSEN

Store Kongensgade 124-126
Telefon Central 9799

MØBLER, INVENTAR, PANELER, POLSTREDE MØBLER

Sikkerhedsstillelse

for entrepriser og leverancer

Dansk Kautionsforsikring-Aktieselskab

Gl. Torv 14 Telefon 6143 København

man mindes Goethes „freudvoll und leidvoll, gedankenvoll sein". De senere år har vistnok gjort deres indstilling lidt mere materialistisk end tidligere, men verden i dag kræver måske også mere realiteter end drømme.

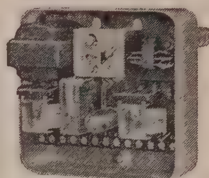
Hvad mener nu de studerende om den højskole, de går på? De har i alt fald deres fulde frisprog og benytter det gerne, men dog med al mulig takt. Et lykkeligt tegn er det, at, når tidligere elever kommer sammen som „gamle polyteknikere", det være som to eller som mange, da taler de meget ofte om de glade dage på P. L., og på Dansk Ingeniørforenings møder ender diskussionen næsten altid med en debat om vor tekniske højskole.

Og hvad mener læreanstalten selv? Hvad den funktion angår, som gælder uddannelsen af erhvervsduelige ingeniører, d.v.s. undervisningen, er ansvaret for en samlet plan i lærerrådets hænder. Det skal her siges, at Den polytekniske Læreanstalts lærerråd er et vågent og følsomt organ, hvor mange problemer vedrørende undervisningen til stadighed er til behandling. Man gør sig da heller ikke håb om nogensinde at få bragt læreanstaltens program til endelig afslutning. Det må stadig være i støbeskeen, thi allerede den rivende tekniske udvikling nødvendiggør dette, og en stadig videregående opdeling af studiet i flere og flere retninger må derfor imødeses. Indenfor den enkelte studieretning forsøger man at imødekomme tidens krav ved at give den studerende en vis valgfrihed med hensyn til de fag, hvori han ønsker at specialisere sig, men nægtes kan det ikke, at en sådan udvikling nødvendiggør ansættelse af flere og flere lærerkræfter.

Oprindelig havde Universitetet intet matematisk-naturvidenskabeligt fakultet. Ved dettes oprettelse i 1850 fik de to højskoler til dels fælles lærere. Dette fællesskab består endnu, og et særkende for Danmarks tekniske Højskole sammenlignet med andre lignende skoler i udlandet har det været, at undervisningen i grundvidenskaberne fysik, kemi og matematik på denne måde er blevet særlig dybtgående, hvad man altid har anset for et gode. Det er endda i visse tilfælde sådan, at den pågældende universitetslærers gerning hovedsagelig er faldet indenfor læreanstaltens område. Dette forhold, at han således ikke udpeges af læreanstalten selv, har i det stille jævnlig givet anled-

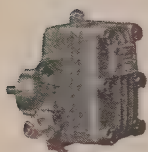
Danfoss

AUTOMATIK TIL OLIEFYR

Danfoss kontrolkasse type CBK-AT med indbygget termisk flammekontrol

GIVER FULDKOMMEN KONTROL – FULDKOMMEN SIKKERHED OG RENTABEL DRIFT

Danfoss Fuel Unit type FU er et lille komplet aggregat, der kan monteres direkte på oliebrænderen.

* Fuel Unit (pumpeaggregat)
* Kedeltermostater
* Sikkerhedstermostater
* Oliedyser
* Olietryksventiler
* Kontrolkasser med termisk eller fotoelektrisk flammekontrol
* Oliefiltre
* Tændtransformatorer
* Tændelektroder
* Magnetventiler
* Afspærringsventiler
* Kontrolventiler

Danfoss

FABRIK FOR AUTOMATISKE KONTROLAPPARATER

NORDBORG . TLF. HAVNBJERG 5411

KØBENHAVN: Gl. Kongevej 1 E tlf. VE 1148

ODENSE: Vestergade 44 tlf. 15075

ÅRHUS: Christiansgade 29 tlf. 3 55 11

AALBORG: Nyhavnsgade 12 tlf. 8230

Giv Deres ejendom galoscher på

Vandex

Mod fugt og vandgennemslag

Benyt VANDEX til fundamenter, lysninger og brystninger.

VANDEX er godkendt af boligministeriet til statsstøttet byggeri samt af Københavns magistrat.

Forlang den nye brochure med teknisk vejledning.

VANDEX

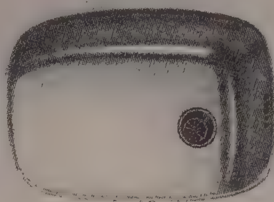
Århus og København

Tlf. Århus 26471 – Su. 3126

RS

Akts. Rustfri Staalmontage

Sandroften 10 Gentofte Gentofte 5606

6,0 – 18,0 m² hedeflade
48.000 – 144.000 kal/t

E-1

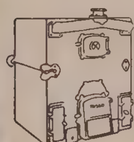
B-2
1,3 – 2,5 m²
hedeflade
15.600 –
30.000 kal./t

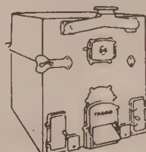
B-3
2,4 – 4,9 m²
hedeflade
28.800 –
58.800 kal./t

M-2
3,0 – 11,0 m²
hedeflade
24.000 –
88.000 kal./t

E-2
11,8 – 29,4 m²
hedeflade
94.400 –
235.200
kal./t

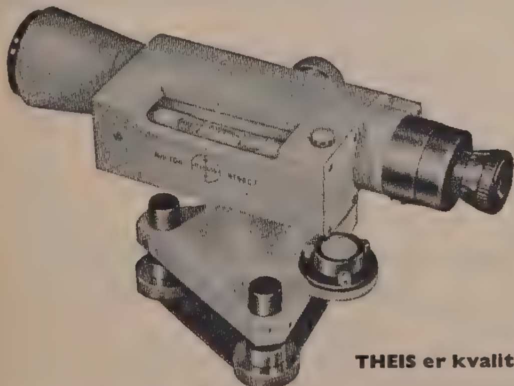
E-4
20,0 – 53,0 m²
hedeflade
160.000 –
424.000
kal./t

Tasso-vinterens varme

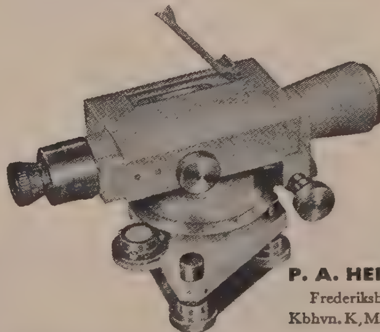
Ethvert varmebehov kan klares med en TASSO-støbejernskedel – lige fra den lille villa til det store boligkompleks.
Samtlige typer kan leveres til koks-, olie- eller stokerfyring.

TASSO
ODENSE

A/s H. RASMUSSEN & CO.
GRUNDLAGT 1856
FABRIKEN I HJALLESE - TLF. DALUM 911

THEIS

En gros:
P. A. HERSKIND
Frederiksborggade 50
Kbhvn. K, Minerva 1431

THEIS er kvalitet, THEIS leveres gennem alle optiske etablissementer

ning til diskussioner mand og mand imellem. Det kan måske siges, at en vis forskel i indstillingen overfor de krav, der bør stilles, kan forklares ved, at et universitetsfakultet naturligt altid må søge almengyldigheden og derfor må sige „abstraher“, hvor en teknisk højskole ifølge teknikkens væsen må sige „abstraher ikke mere, end den foreliggende opgaves løsning kræver det“. Denne forskel er naturlig; grundvidenskabens resultater behøver ikke at fremsættes, før de er endelige, medens teknikken naturligt spørger om øjeblikkets bedste løsning.

Det vil forstås, at lærerrådet har talrige opgaver at arbejde med, og at det med sine 60 medlemmer må være et forum, hvor mange meninger brydes. Et særkende for dets arbejde har det imidlertid været, at man altid er kommet til en løsning, som alle på trods af meningsforskelligheder har kunnet samle sig om. Vi kommer her let ind på fremtidsproblemer, og det er tvivlsomt, om et jubilæumsskrift skal indlade sig på noget sådant. Udviklingen, og ikke mindst den sidste krig, har forøvrigt mindet os om, at „Mennesket spår, men Gud rå'r“, og vi husker alle den sejlads i tåge, som disse krigsår blev for vor højskole. Godt var det, at tiden viste, hvorledes vi dengang stod enigt sammen om vor rektor, ligesom det danske folk stod sammen om sin konge.

Vi er klare over, at tiden indebærer en uvished på samme måde, som naturforskeren kender den hos rummet, at der er „gåde bag gåde, mørke bag lysende mål“. – Ja, således står der i den kantate, som digteren Hans Hartvig Seedorff Pedersen skrev til læreanstaltens hundredårsjubilæum. Det er imidlertid et særkende for forskernaturen, at den ikke er bange for mørket, ikke er bange i det hele taget, og det er af hjertet, at vi synger i vor kantate til Carl Nielsens dejlige melodi:

„Ind i det mulm skal vi vandre, ført af vort brændende kald,
Giv os at lyse for andre, følges end flugten af fald.
Skovenes billed står tegnet dybt i forgængelsens støv,
Men for hvert blad, som er segnet, bruser det levende løv.“

VIKTORIA
VIPPE-VINDUER

REPRÆSENTATION OG FABRIKATION FOR JYLLAND

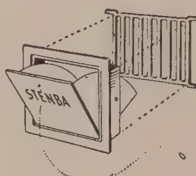

Marcus Pedersen & Sønner
SNEDKERMESTRE
ETABL. 1907
TELF. AALBORG 342-5142

Se HFB side 380

DEN PATENTERENDE BETON-EMAILLE
Betonit
Fugefri . Moderne . Dansk
Den ideelle fugefri
Vægbeklædning
Hård . Blank
Ingen udgift til vedligeholdelse
Brochurer og prøver på forlangende

I/s BETONIT
AALBORG
M. A. Schultzvej 9
Telefon 1688
KØBENHAVN
Trondhjemsplads 3, Ø
Telefon C. 4160
Se vor stand nr. 179 i Byggecentrum

Friskluftventilen
Stenba
fremstilles i 2 størrelser og benyttes såvel til bolig- som industri- og landbrugsbyggeri. Ventilationsåbning $13^1/_2 \times 13^1/_2$ cm samt $13^1/_2 \times 36$ cm til brug for industri- og landbrugsbyggeri.
Anvendes af:
Den kgl. grønlandske handel * Arbejdernes Andels-Boligforening * Københavns almindelige Boligselskab * Dansk almennyttigt Boligselskab * Socialt Boligbyggeri * Fagforeningernes Boligforening m. fl.
Maglekilde Maskinfabrik & Jernstøberi
Roskilde * Telefon 41

Lystrykpapir –
„Bazolit“
Transparent
Negativ
Lystryk- og fremkaldermaskiner
DANSK LYSTRYKPAPIRFABRIK
C. 12729 Tagensvej 90
ÆG. 2987 København N

Person- gods- og båreelevatorer.

Forlang tilbud.

- Vore elevatorspil er altid rigeligt
- dimensioneret, hvilket sikrer lang levetid.
- Snekke og snekkehjul løber i oliebad
- i støvtæt støbejernshus.
- Snekken af stål og snekkehuset af fosforbronce
- arbejder fuldstændig lydløst.

AARHUS FLYDEDOK OG MASKINKOMPAGNI A/S

HANS NIELSENS MASKINFABRIK TLF. AARHUS 34000 . ORDR. *4616

Røder & Mortensen

V/ AUT. ELINSTALLATØR WILH. GROTH

Gl. Kongevej 92

Telefon C. 12.832

Eva 1821

ALLE ARTER ELEKTRISKE INSTALLATIONER

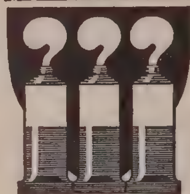
Udført de elektriske installationer ved den Polytekniske Læreanstalt

KEMP & LAURITZEN

VESTER VOLDGADE 9 . CENTRAL 936

løser alle El-problemer

MALERFIRMA

ROBERT RASMUSSEN
Skt. Gjertrudsstræde 6
Central 202 og 11,302

RØR, SANITET- OG CENTRALVARMEARTIKLER
Bang & Pingel
INDEHAVER: RUDOLPH SCHMIDT
Gl. Kongevej 66, København
Tlf. Central 6286
Nørrebrogade 28-30, Århus
Tlf. 33400

Håndværkere og leverandører

Den polytekniske Læreanstalt, Danmarks tekniske Højskole

Af arkitekt M.A.A. C. O. Gjerløv-Knudsen

Bygningsarbejder:

Murer-, beton-, jernbeton- og kloakarbejdet: Emanuel Jensen og H. Schumacher A/S, Ingeniør Nielsen, Einar Jensen, Jens P. Arnung. *Bygningssnedkerarbejdet:* Bygningssnedkernes A/S, Novus A/S. *Glarmesterarbejdet:* A. Feldthusen, Anton Guhle & Søn. *Malerarbejdet:* Aage Chr. Thomsen. *Blikkenslagerarbejdet:* Lauritz Hannibal. *Smedearbejdet:* C. F. Rødtjer. *Stålvinduer:* James F. Grøn & Co., A/S Pedershåb Maskinfabrik, Brønderslev. *Gulvbelægninger:* Dansk Asfaltkompagni A/S, Sano, Rasmussen & Sønner (egeparket), Ceparco (egeparket), Vald. Handbergs Stenhuggerier og Stenbrud A/S, (stenfliser og trapper), Bridana (gummigulve), Linotol Kompagniet, C. Riis Bonne Linoleum Akts. *Tagdækning:* A/S Jens Villadsens Fabriker, Kemisk Industri A/S. *Inventar:* Dansk Kontormøbelfabrik A/S, P. K. Hviid & Søn, A/S Novus, Axel H. Jørgensen, Fritz Hansens Eft. A/S, Weber & Asmussen, Holbæk, Lahamo, Næstved Møbelfabrik. *Stålreoler:* C. Holst Andersen A/S. *Skilte:* Edm. Egetoft, H. Lindemann.

Ingeniørarbejder:

Bonnesen og Danstrup, Holger Petersen. *Lys og kraft:* Røder & Mortensen. *Elevatorer:* A/S Titan, Thomas B. Thrige, Odense.

Annonceindex

A AEG Dansk Elektricitets Aktieselskab 43
Alfa, Atelier 56
Andersen & Søn, N. ...... 3. omsl.side
Arnung, Jens P. 41

B Bang & Pingel 50
Bartholdy & Søn, A. ...... 3. omsl.side
Bauma Dæk 53
Betonit I/S, Aalborg 48
Boizenburg Flisen 43
Bojsen-Møller Paper & Trading Co. A/S 34
Bonnesen & Danstrup 58
British Motors A/S 8

PLENAVISTA *forsatsvinduer*
Pat. anm.
Godkendt til statslånsbyggeri
Består af en glasrude i en gummiramme og fastgøres med specielle vridere. Ses næsten ikke, har fuld lysgennemgang, er nemme at håndtere og er billige. Fremstilles og anbringes af glarmesteren.
A. SCHACK-NIELSEN
Torvet 6 ★ Horsens ★ Telefon 1711

Edm. Egetoft
SKILTE . SKRIFT . UDSTILLINGER
NDR. FRIHAVNSGADE 19 B, Ø
BYEN 512 - TRIA 3512
Leverandør til Den polytekniske Læreanstalt

NYE PRESENNINGER
HESSIAN
ISOLATIONSKLØTZEL
PAKGARN
KORDEL
TOVVÆRK

LEJE-PRESENNINGER

ca. 25 m² 50 øre pr. stk. pr. dag

Leveres overalt. Ring venligst til nærmeste afdeling

KALUNDBORG
Ø. Havnevej 21. Telf. 696

AALBORG
Jfr. Anegade 11. Telf. 5050

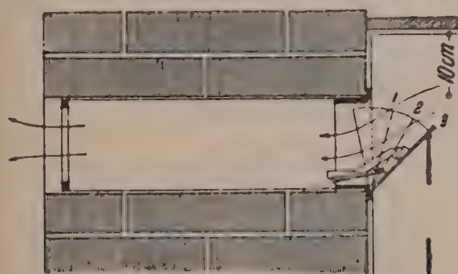
AARHUS
Trindsøvej 5-7. Telf. 57666

ODENSE
Toldbodgade 3-5. Telf. 3571

KØBENHAVN
Helsingørsgade 20. Minerva 3166

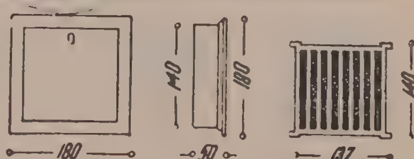
SÆKKELEJE KOMPAGNIET

J. SAABYE & O. LERCHE A/S

»CAROL« udluftningsventil . spisekammerventil . murventil

Tegningen viser lodret snit gennem 2 stens mur med anbringelse af CAROL udluftningsventil. Den udføres direkte gennem mur eller til aftrækskanal. – Fremstilles i letmetal.

Målskitse af ventil og udvendig rist

C. Olsens Metalstøberi Amagerbrogade 201 . København S . Amager 2478
v/ O. LARSEN

Alt i

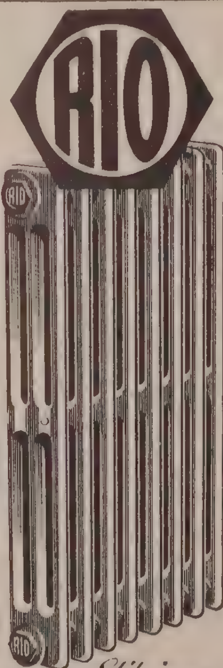

PERSIENNER
RULLEGARDINER
JALOUSIEVÆV
ORG. KIRSCHSTÆNGER

leveres og monteres

Overslag u. forbindende til Arkitekter og Bygherrer

STILA
PERSIENNEN
HERLEV HOVEDGADE 6 * YRSA 1913

Brønnum & Co., Oluf 38
B. V. Laboratoriet, Århus 46
Byrn Company, G. 12

C Clorius, Odin A/S 19
Crittall 45

D Danalith A/S 18
Danfoss, Nordborg 46
Dansk Andels Cementfabrik, Nr.sundby 3.omsl.side
Dansk Asfaltfabrik A/S 60
Dansk Durisol, Nørresundby 17
Dansk Esso A/S . . . . 2. omsl.side
Dansk Kautionsforsikring-Aktieselskab 46
Dansk Lynafleder-Etablissement 26
Dansk Lyskopi A/S 59
Dansk Lystrykpapirfabrik 48
Dansk Møbelplade- & Finérfabrik A/S, Odense 28
Dansk Rullegardin Industri 55
Dyrup & Co., S. A/S . . . . bagsiden

E Egetoft, Edm. 50
Ehapa 40
Elektra, Atelier 24

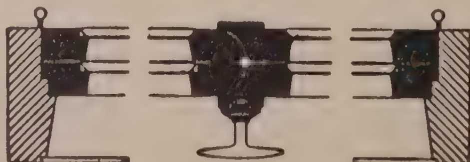
F Faber, Chr. A/S 30
Fiskbæk Betonklinkerfabrik A/S, Fiskbæk 13
Fog & Mørup A/S 25
Foght, L. F. 3
Fonofilm Industri A/S 14
Fraenckel's Eftf., L. 44

G Glent & Co. A/S 29
Gram, Brødrene A/S, Vejen 6
Grønbech & Sønner, M. J. 59
Guhle & Søn, Anton 58
Gustavsen, Henry 44

H Hansens Etabl., C. B. 45
Hansen, Erik 32
Hansens Eft., Fritz A/S 5
Hansen, P. Jul. 60
Hellerup Bygningssnedkeri 52
Helweg-Jørgensen 30
Henriksen, N. Helmer, Århus . . . . . . 3. omsl.side
Herskind, P. A. 47
Hess Fabrikker, C. M. A/S, Vejle 2

*

BALSLØW TRÆVINDUER OG DØRE

HELLERUP BYGNINGSSNEDKERI
Hellerupvej 8 Tlf. Helrup 167 6208

Klinkerbetonoverliggeren

RAS

ideel til vinterbyggeri

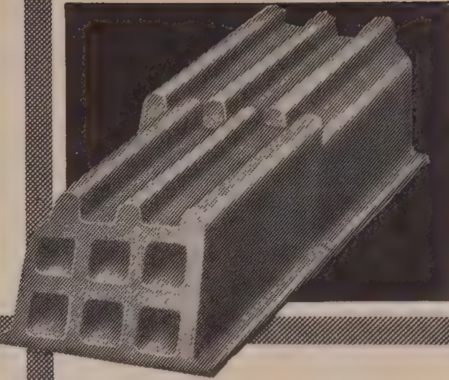
Fås hos de sædvanlide leverandører af bygningsmaterialer

Salgskontor: Telf. Bandholm 118

DET ER
BILLIGT
AT BYGGE MED
BAUMA

NOVA

ZINKTRYK
LYSKOPI
REFLEKSKOPI
FOTOKOPI
FORSTØRRELSER
MASKINSKRIVNING
DUPLIKERING

VESTERPORT . PALÆ * 507

A/S TEGLVÆRKERNES CENTRALKONTOR

Vester Voldgade 117 . København V . Telefon: Central 6100

*

Mursten Porøse Mursten Kalksandsten
Mangehulsten Molersten Baumablokke Tagsten
Mørtel Cement

Hovedforhandler for Skarrehage Molerværk A/S

LABORATORIEUDSTYR

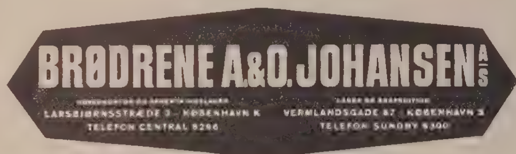
Fireclay vaske

Syrefast stentøj

Drypkopper

Armatur m. m. til

POLYTEKNISK
LÆREANSTALT

THRIGE
ELEVATORER

TIL DANMARKS TEKNISKE HØJSKOLE HAR THRIGE LEVERET: 3 PERSON-, 2 VARE-, 3 SMAA- OG 2 KOMB. PERSON-GODSELEVATORER

Hollesens Fabrikker, H. 42
Hotaco A/S, Holbæk 16
Hygæa A/S, Aalborg 36
Højgaard & Schultz A/S 27

I Iversen, A. J. 45

J Jensen, Emanuel & H. Schumacher A/S . . . 55
Jensen Sølv, Georg 21
Johansen, Brødrene A. & O. A/S 54
Junckers Savværk A/S, Køge 35
Jæger, M. H., Århus 58

K Kampmann, Kierulff & Saxild A/S 16
Kemisk Industri, Aktieselskabet for 22
Kemp & Lauritzen 49
Kevi A/S 7
Kjær & Co., Harald 31
Kjøbenhavns Brandforsikring 59
Klinge, P. A. 40
Knudsen, Laur. A/S 27
Kolding Hørfabrik, Kolding 37
Københavns Anlægsgartner Kooperation . . . 59
Københavns Elektromotor Fabrik 54
Købstædernes alm. Brandforsikring . . 3. omsl.side

L Lahamo 57
Landbygningernes Brandforsikring 59
Larsen & Nielsen A/S 33
Lemvigh-Müller & Munck A/S 15
Lindemann, H. 59

M Madsen, Fr., Silkeborg 60
Maglekilde Maskinfabrik & Jernstøberi Roskilde 48
Mathiasen, Georg E. A/S 31
Monberg & Thorsen A/S 39
Mørch, John V. 37

N Nielsen, J. A/S 4
Nielsen, Peder A/S, Brønderslev 21
Nielsens Metalvarefabrik, Vald. 56
Nordisk Elektricitets Selskab 33
Nova, Lyskopieringsanstalten 53
Novopan Træindustri A/S, Pindstrup 23
Nyborg Jernstøberi 42
Næstved Møbelfabrik A/S, Næstved 56

O Olsens Metalstøberi, C. 51

STRØMFORSYNINGSANLÆG til undervisningsbrug i SKOLER

Anlæggene er udformet på grundlag af et flerårigt nøje samarbejde med interesserede skoleautoriteter.
Prospekt tilsendes gerne.

KØBENHAVNS
ELEKTROMOTOR FABRIK
Finsensvej 29 . København F
Telefon FA. 4545

PARKET

LINOLEUM

C. Riis Bonne Linoleum Akts.
Christian IX's gade 3
København K
Minerva *3132

★

DRJ

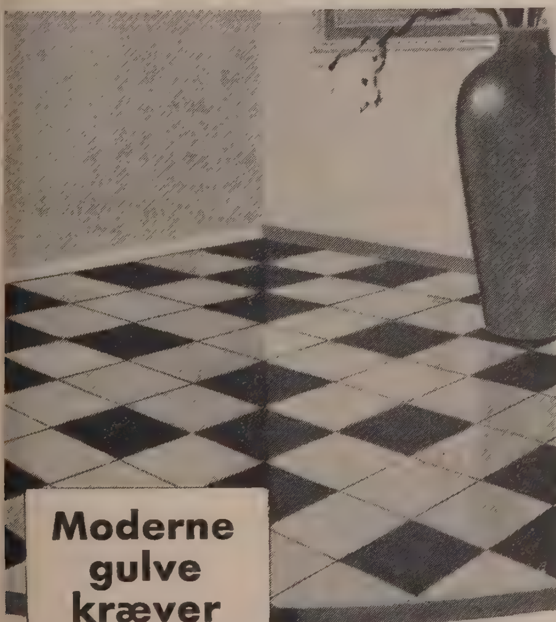
Dansk rullegardin industri
V/ H. PERSSON

Special-

Persienner i letmetal og stål
Udvendige solskærme af aluminium

Gl. Kongevej 143
København V
Telf. Eva 6144-6145 . Vester 5180

Persienne monteret i koblet vippevindue og koblet forammet vindue kan ses på vore stande nr. 658 og 659 i Byggecentrum

TEKNISK KORKINDUSTRI . SORØ . TLF. SORØ 629

Emanuel Jensen & H. Schumacher
Murer- og Entreprenørforretning A/S
Grundlagt 1891

JORDARBEJDE
FUNDERING
KLOAKARBEJDE
JERNBETON
MURERARBEJDE
HOVEDENTREPRISER
DAMPSKORSTENE

Godthåbsvænget 4 ★ København F ★ Telefon Ctr. 968

Udført
murer- og tømrerarbejdet for
arkitekterne Karen og Ebbe Clemmensen:
Eget hus på Skovbakken
i Gentofte

Se HFB side 364

Gasmester Madsen siger

Se **ALTID** efter NIF i Laaget naar De køber

den garanterede Gashane

NIF

med Sikkerhedslaas

Har leveret inventar til:

Lydteknisk laboratorium

Laboratorium for telefoni & telegrafi

Radioteknisk forskningslaboratorium

P Pedersen & Sønner, Marcus, Aalborg 48
Pedersen & Sønner, Th., Århus 58
Pedershaab Maskinfabrik A/S, Brønderslev . 25
Perspektiva A/S 1
Petersen, Holger 57
Petersens Beslagfabrik, J. A/S, Nibe 36
Philips A/S 23

R Randers Dørgrebsfabrik, Randers 38
Ras, Klinkerbetonoverliggeren, Bandholm ... 52
Rasmussen & Co., H. A/S, Odense 34-47
Rasmussen, Robert A/S 50
Rasmussens Snedkerier, Rud. 29
Reck's Opvarmnings Comp. A/S 20
Reska Metal Industri A/S 11
Ribe Jernstøberi A/S, Ribe 52
Riis Bonne Linoleum Akts., C. 55
Rustfri Staalmontage Akts. 47
Røder & Mortensen 49
Rødtjer, C. F. 57

S Schack-Nielsen, A., Horsens 50
Sibbern, Max 39
Skandinavisk Persiennefabrik 2
Skandinavisk Spændbeton A/S 35
Stila Persiennen 52
Stramit-Fabriken 44
Svejbæk Lamel Gummimaattefabrik, Svejbæk 28
Sækkeleje-Kompagniet A/S 51
Saabye J., & O. Lerche A/S 51

T Teglværkernes Centralkontor A/S 53
Teknisk Korkindustri A/S, Sorø 55
Theilgaard, J. A/S, Glostrup 41
Thomsen, Aage Chr. 57
Thrige, Thomas B., Odense 54

U Union des Verreries Mecaniques Belges S. A., Belgien 9

V Viktoria-Vinduet 32
Villadsens Fabriker, Jens A/S 10

W Winkel, C. T. A/S .... 3. omsl.side

Ø Østifternes Brandforsikring 58
Østifternes Kreditforening 58

Å Aarhus Flydedok og Maskinkompagni A/S, Århus 49

Zinktryk og Lystryk

Byen *7457
Byen 3514

ATELIER ALFA

Lyskopieringsanstalt. Frederiksborggade 1

Butiksmonterings-Firmaet

LAHAMO

v/ Th. Nielsen & Erik Jensen

*

Hvidovre Boulevard 114
Telf. Hv. 3122
Hvidovre

*

Leveret laboratorieudstyr til
Den polytekniske Læreanstalt

C. F. RØDTJER

PEDER SKRAMSGADE 8 . TLF. C. 7798

Leverancer:

Trapperækværker
Garderober
Lysekrone i centralhal
Mekaniske hejsetavler i auditorier
Astronomisk kuppel m. m.

HOLGER PETERSEN

LYKKESHOLMSALLÉ 37, V
C. 5317

GAS
VAND
SANITET
DAMP

Udført installationerne til
DEN POLYTEKNISKE LÆREANSTALT

Aage Chr. Thomsen

Malerfirma

Postgiro 23483

Aage Thomsen
Pelargonievej 22 . Valby 1928

Henry Petersen
Trægården 4 . Sundby 2190

Gunnar Nielsen
Pebling-Dosseringen 52 . Nora 777 u

Udfører malerarbejdet for staten, Frederikberg og Københavns kommune

M. H. JÆGER

Aarhus
Pengeskabsfabrik
Grundlagt 1894

Fabrik for
Pengeskabe
Panserdøre
Boxanlæg

Se HFB side 39

Ant. Guhle & Søn

Strandvej 335 . Klampenborg
Ord. 243–8243

Bygningsarbejde
Blyvinduer

Udført glarmesterarbejdet for Den polytekniske Læreanstalt

Østifternes Brandforsikring

Bygningsbrandforsikring
under justitsministeriets tilsyn

Forsikring tegnes **i forstæderne**
i København, på **Frederiksberg,**
i Gentofte og
Københavns øvrige omegnskommuner,
i nogle købstaddistrikter og
overalt **på landet på øerne**

Indtegning hos vore branddirektører,
vurderingsmænd eller
på hovedkontoret

VESTER VOLDGADE 104
KØBENHAVN V
TELEFON: BYEN 9210

Det faste Laan
er Fundamentet

Lån à 3½, 4, 4½ eller 5 % ydes i
faste Ejendomme i By og på Land
indenfor Østifterne og Samsø

Cirkulerende Kasseobligationer ca. 2,7 Milliarder Kr.

Foreningens Indskrivningsafdeling modtager til gratis Opbevaring og Forvaltning Obligationsbeløb fra Kr. 10,000

Jarmers Plads 2, København V. Tlf. C. 8501

SNEDKERARBEJDE
TØMRERARBEJDE
INVENTAR

TH. PEDERSEN & SØNNER

Frederiksgade 74
Tlf. Aarhus 765

BONNESEN & DANSTRUP

VARME

AABOULEVARD 74

C. 733 C. 3323

Udført ingeniørarbejder for Den polytekniske Læreanstalt

Lindemann's Metalvarer
V/ H. LINDEMANN

Valdemarsgade 43
Telf. Ve. 4256

Udført skilte- og metalarbejder for Den polytekniske Læreanstalt

*

M. J. GRØNBECH & SØNNER A/s
Kristianiagade 8
København Ø
Telefon C. 342

Stålbjælker og
betonjern
fra lager og værk

Efter Københavns Brand i 1728 oprettedes
KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING
til Beskyttelse af københavnske Husejere
mod Tab ved Ildebrand

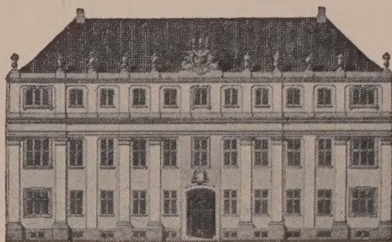
Kjøbenhavns Brandforsikring
Danmarks ældste Brandforsikringsselskab

Ved Stranden 14
Telf. C. 3673

Tegner
BYGNINGSBRANDFORSIKRING
I KØBENHAVN, FREDERIKSBERG, GENTOFTE
OG ALLE ØVRIGE KOMMUNER I
KØBENHAVNS AMTSRAADSKREDS

Ogsaa Forsikring af Bygninger under Opførelse

Den almindelige Brandforsikring
for Landbygninger, oprettet ved kongelig Anordning
af 1792

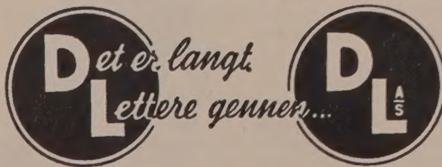
Brandforsikrer Bygninger
— færdige og under Opførelse —
med fast Inventar

Stormgade 10 . Telefon C. 1100 . København K

Københavns Anlægsgartner Kooperation
Pilebro 8 2. sal . Herlev . Telefon Yrsa 2024

HAVEANLÆG
PARKANLÆG
LEGEPLADSER

DANSK LYSKOPI A/S KRONPRINSESSEGADE 54

VI KLARER ALLE OPGAVER INDENFOR
Lyskopiering . Zinktryk . Duplikering . Foto

727.3

DEN POLYTEKNISKE LÆREANSTALT

Danmarks tekniske Højskole, laboratorieanlæg ved Øster Voldgade

Af arkitekt M.A.A. C. O. Gjerløv-Knudsen

Opførelsen af Den polytekniske Læreanstalt påbegyndtes i 1929 og er sket i 7 etaper, men er endnu ikke tilendebragt. Det opførte anlæg omfatter laboratorier, tegnestuer og biblioteker for de enkelte afdelinger, 10 auditorier, en festsal og en centralhal samt Danmarks tekniske Bibliotek. Det samlede brutto-etageareal af de opførte bygninger er ca. 45.000 m^2. – Der gengives en redegørelse for byggeriets forløb samt tegninger og fotografier.

Arkitekten, månedshæfte 7–8/1955, side 97

727.3:728.54(485)

KLUBHUS FOR DE STUDERENDE VED DEN KONGELIGE TEKNISKE HØJSKOLE, STOCKHOLM

Af arkitekter S.A.R. Bengt Lindroos og Sven Markelius

Der gengives planer og fotografier af en tilbygning til det i 1930 opførte klubhus ved Tekniska Högskolan i Stockholm. Tilbygningen er en direkte udvidelse af det eksisterende klubhus.

Arkitekten, månedshæfte 7–8/1955, side 107

727.3(485)

NYBYGNINGER VED CHALMERS TEKNISKE HØJSKOLE, GÖTEBORG

Af arkitekt S.A.R. Melchior Wernstedt

Udbygningen af Chalmers tekniska Högskolan, Göteborg, påbegyndtes allerede i 20'erne, men er videreført af Melchior Wernstedt, som siden 1936 har været bygningskomiteens arkitekt. – Der gengives en redegørelse for byggeriets forløb (skrevet af arkitekt J. Wallinder), samt tegninger og fotografier.

Arkitekten, månedshæfte 7–8/1955, side 116

727.5(73)

LABORATORIEBYGNING FOR MASSACHUSETTS INSTITUTE OF TECHNOLOGY

Af arkitekterne Anderson og Beakwith

Opførelsen af den gengivne laboratoriebygning for Massachusetts Institute of Technology, U.S.A. er muliggjort ved en gave fra en tidligere elev, efter hvem det har fået navn: The Dorrance Laboratory of Biology and Food Technology. Bygningen er på 8 etager og rummer forsknings- og undervisningslaboratorier. Den gengives med tegninger fotografier og tekst.

Arkitekten, månedshæfte 7–8/1955, side 123

»Silkeborg«

Patentvinduer og -Døre

Firma FR. MADSEN

Indehaver THORVALD MADSEN

Tømrermester og entreprenør

Maskinsnedkeri

Telefon 298 og 868, Silkeborg

* *Udstiller på Akademisk Arkitektforenings pemanente udstilling i København*

TØMRERMESTER

P. JUL. HANSEN

SOLSORTVEJ 49

GOTHÅB 1380

DAFOLEUM

★

-det stærke GULV

A/s DANSK ASFALTFABRIK

København SV . Tlf. Hilda 1648

Odense Tlf. 3681 — Aarhus Tlf. 33 844 — Nysted Tlf. 1188

727.3:72

STUDENTERKVARTER VED HARVARD UNIVERSITET, U

Af Walter Gropius, professor, arkitekt

Til Harvard universitet har Walter Gropius sammen med en gruppe af unge (Norman Fletcher, Robert McMillan, Benjamin Thompson, Louis McMillen) i 19 teret et studenterkollegium med plads til 550 studerende. – Bebyggelsen gengives ninger, fotografier og tekst.

Arkitekten, månedshæfte 7–8/1955,

N. ANDERSEN & SØN

Blikkenslagere og Kobberdækkere

Gasværksvej 29
København V.
Telf. Vester 2699

A. BARTHOLDY & SØN

TØMRERMESTRE
ENTREPRENØRER

JUNGGREENSVEJ 8, TLF. DAMSØ 1809-435

GRECO DØRE

FABRIK
N. HELMER HENRIKSEN
KYSTVEJ AARHUS TELF. 24700
FORHANDLERE OVERALT I DANMARK

Købstædernes almindelige Brandforsikring

Oprettet ved
kgl. Anordning af 13. Januar 1761

Branddirektører i samtlige købstæder

Bygningsbrandforsikring

Hovedkontor: Grønningen 1
C. 3748 . København K

Prima Portland Cement

DANSK ANDELS CEMENTFABRIK
NØRRESUNDBY

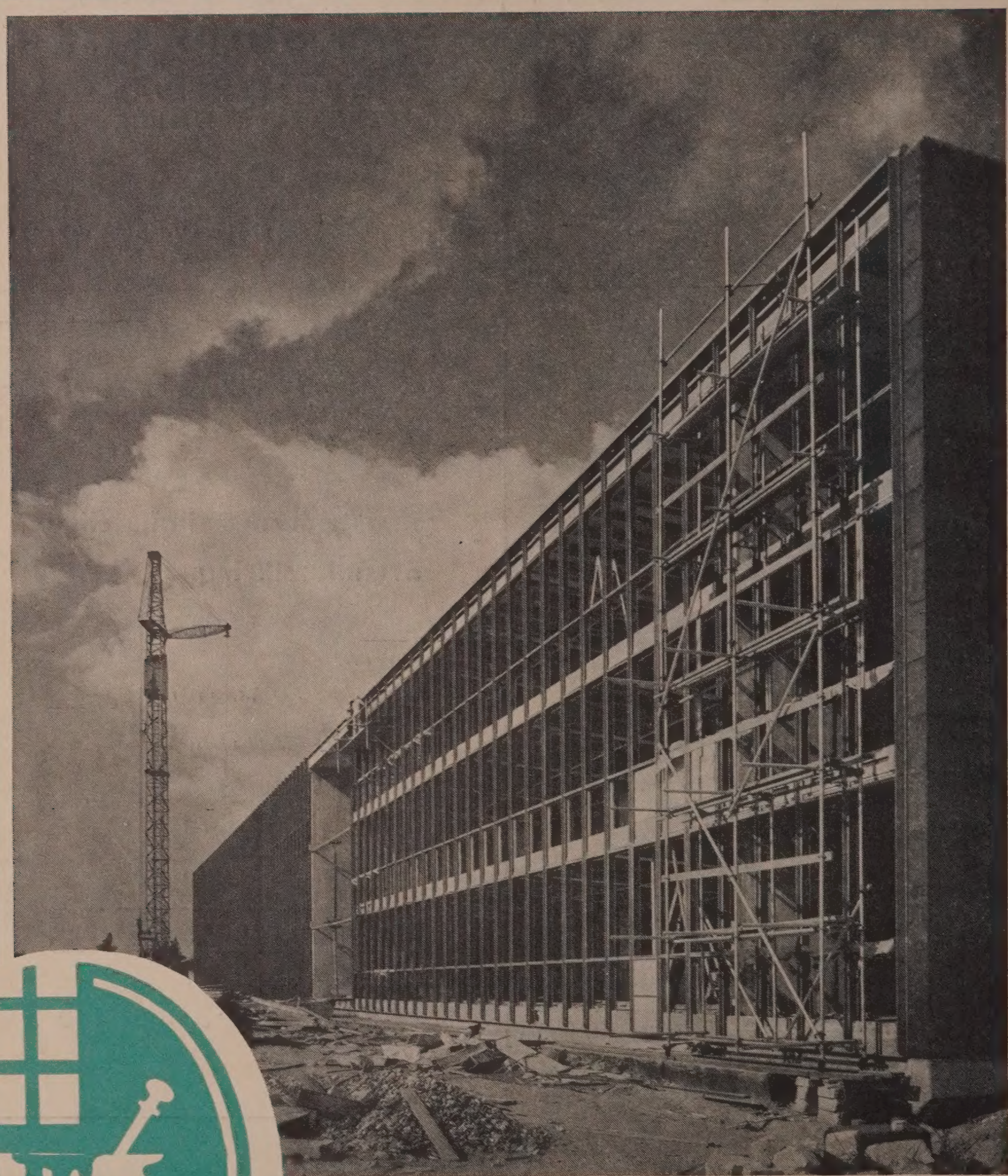
Fundamentforstærkning
med hydraulisk nedpressede megapæle
(forlang vor udførlige brochure)

Grundundersøgelser
med sondebor, vingebor, kandebor, fjedervægtskegle etc.

Pilotering
(også indendørs, i kælderrum etc.)

C. T. WINKEL A/S
INGENIØR OG ENTREPRENØR, M. ING. F.
BORNHOLMSGADE 5 - TELEFON PALÆ 480-840

STÅLHUD
det bedste middel i kampen mod rust

Rødovre rådhus rustbeskyttes med Stålhud

Ingen rust på Rødovre rådhus

Som det ses på billedet, benytter arkitekten Arne Jacobsen den såkaldte „gardinophængning" af façaderne i det nye rådhus i Rødovre – en metode, der kræver en større stålkonstruktion, som forankres i bygningens midterparti.
Til at sikre denne bærende konstruktion mod rust har man ligesom ved de store broer benyttet Stålhud.
Stålhud Rustbeskyttelsesfarverne anbefales til alle jern- og stålkonstruktioner – store eller små. Har DE et rustbeskyttelsesproblem, så ring eller skriv til os, og vor serviceafdeling står til Deres disposition med råd og vejledning, brochurer og farvekort.

S. DYRUP & CO. A/S

GLADSAXEVEJ 300 - TLF. SØBORG 3000

DANMARKS MEST MODERNE FARVE- OG LAKFABRIK